ANUL XXIII — NR. 17 (985) — 20 APRILIE 1974

flacăra

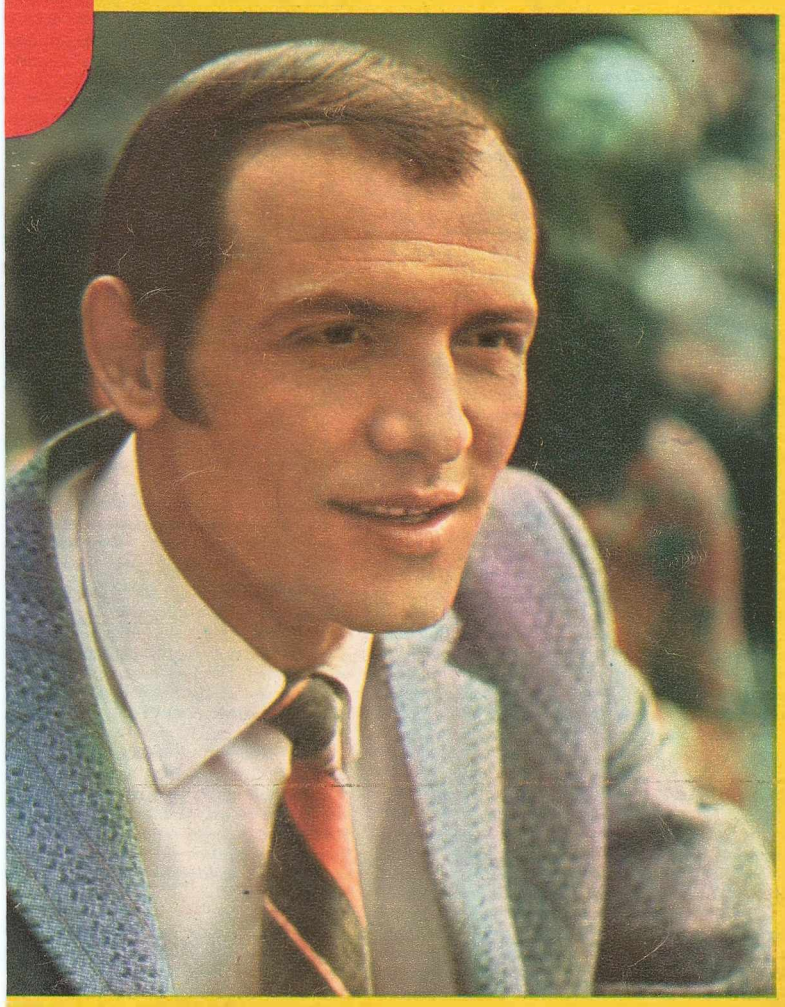

gruia: i-am spus lui birtalan ce mi-a pus ivănescu, iar el o să transmită, cu siguranță, mai departe: cînd vei simți că nu mai merge, treci în tribună!

(pagina 6)

Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

să nu-l uităm pe gruia

Mă aflam pe stadionul Steaua, cel mai frumos stadion de fotbal din România.

Erau parcă toate aranjate să iasă bine, un soare comandat (nimic mai firesc pentru un club militar), gazonul ca la televiziune, tribune vioaie și construcția mirosea a proaspăt și culorile erau dulci; dar parcă era un făcut: trebuia să se întîmple și un lucru trist, și mie mi s-a întîmplat un lucru trist. Deodată a venit la mine, îmbrăcat în haina sa obișnuită, un om și mi-a zis: «Vă mulțumesc». Îi ardeau ochii în cap și și-a scos șapca atunci cînd mi-a spus «Vă mulțumesc». Mă uitam la el și nu știam cine este și ce vrea și de ce îmi mulțumește și l-am întrebat: «Cine sînteți?» și el mi-a spus: «Sînt Gheorghe Gruia, despre care dumneavoastră ați scris frumos cînd nu mai scria nimeni, adică în ultimul timp».

Și-atunci nu mi-am revenit pe loc, dar am murmurat ca într-o amintire a amintirii: «Dumneavoastră sînteți handbalistul?» Și mi s-a părut că el îmi răspunde: «Am fost». «Cum adică ați fost?», îi zic eu acum. Dar nu este posibil, și chiar dacă este posibil, nu mai trebuie să fie posibil. Cel mai mare handbalist român al tuturor timpurilor, Gheorghe Gruia, trăiește (acum, cînd încă ar putea face sport de performanță, și cînd ar binemerita pentru tot ce a făcut spre binele sportului românesc și spre gloria României), un moment de tristețe și de însingurare; conducerea mișcării sportive din țara noastră ezită să întreprindă ceva pentru ca Gheorghe Gruia să-și împlinească dorința legitimă de a juca, în perioada imediat următoare, în străinătate, unde este solicitat și unde, prin seriozitatea sa, prin talentul și caracterul său, ar putea să ne facă bine tuturor, făcîndu-și bine și sieși. Faptul că echipa națională a României a devenit campioană mondială fără Gruia ne dovedește nu că nu am avea nevoie de Gruia, ci că, pentru a avea alți noi Gruia, trebuie să lăsăm deschise porțile afirmării și să stîrnim astfel emulația necesară. Retrăgîndu-se din națională, Gruia a sperat că, asemenea unora dintre sportivii români care în anii trecuți s-au aflat pentru un timp în străinătate, va putea merge și el într-un moment cînd încă e în plină putere și cînd viața lui ar cunoaște și în acest fel o împlinire.

Dar pe Gruia văd că l-am uitat. Acum îi invocăm pe Birtalan și pe Gațu. Ce curaj au acești Birtalan și Gațu cînd știu că la retragerea din sport i-am putea uita și pe ei?

Nu trebuie să-i uităm pe cei care au ars pentru o idee. Nu vă mai spune nimic numele lui Gruia? Nu țineți minte că abia mai puteați respira de emoție în momentele marilor finale pe care uneori el singur le decidea în favoarea noastră? Acum cînd e îmbrăcat monoton și nici nu îl mai poți recunoaște, faceți o excursie în timp și amintiți-vă cum se ridica peste adversar și peste propria sa echipă și cum făcea să bată mai tare inima în noi și cum înfășurat în sudoare ca într-o armură cădea lovit în contactele cu adversarul și cum se ridica și cum răspundea prin fapte dedicîndu-se pînă la ultima secundă de energie strigătului nostru «Hai, România!».

Ce ne poate determina să nu-i dăruim acestui om ceea ce ne cere?

Frumoșii lui coechipieri, mai tinerii lui prieteni ne-au arătat că pot și fără el și i-am auzit spunînd, într-o zi după campionatele mondiale, că au vrut victoria între altele și pentru a-l lăsa pe Gruia liber față de interesele naționalei noastre, spre a-și realiza acest ultim vis al carierei sale de sportiv de performanță. Gruia bătea mingea de podea, se retrăgea ușor spre dreapta, pasa, reprimea și zdruncinat de adversari se ridica peste toți și dădea conținut dorinței noastre de fi victorioși. Noi **ziceam** «Hai România!» dar ar fi fost posibil să zicem degeaba, dacă unul dintre noi și anume el, Gruia, nu ar fi ridicat știnga sa atît de inspirat deasupra acelui dreptunghi unde s-a consumat tinerețea lui de bărbat al sportului. Atunci el nu avea nevoie de noi, atunci noi aveam nevoie de el. Acum însă iată cu ochii la alte victorii și cu gîndul la alți idoli — deși idolii nu sînt buni niciodată — îl uităm pe Gruia, chiar acum cînd el are nevoie de noi. Cînd îl lăsați să fie anonim, aduceți-vă aminte ce emoționați erați, ce fericiți și mîndri de marea lui putere de luptă și de dăruire. Dar dumneavoastră, probabil știți ca și mine acestea toate, vă trebuia poate numai această pasă de la altcineva pentru a vă ridica dumneavoastră înșivă, cum se ridica Gruia altădată în teren, pentru a vă ridica peste o conjunctură măruntă și a face să se înțeleagă ideea simplă, elementară și dreaptă că Gruia merită să primească și el de la noi, ceea ce ne cere acum, așa cum noi am primit de la el truda și inspirația întregii sale tinereți.

ADRIAN PAUNESCU ■

«În urmă cu puțin timp am dat naștere, la Casa de nașteri a dispensarului uman Albești, celui de-al 11 copil al meu», ne scrie **Mîrza Elena** *din satul Tudor Vladimirescu, comuna Albești, județul Botoșani. Această a 11-a naștere i-a pus viața în mare pericol. Cititoarea noastră a aflat mai tîrziu că lupta pentru salvarea ei din ghearele morții a durat mai mult de opt ore. Faptul că azi e sănătoasă și cei 11 copii se pot bucura de grija și dragostea ei de mamă se datorează — afirmă dînsa — tinărului și priceputului doctor Mircea Tîrnăveanu. E un om minunat, care-și iubește profesia și iubește oamenii, pe care întreaga comună îl iubește și-l apreciază. Mîrza Elena îi mulțumește din suflet pentru fapta lui de omenie, ea și întreaga ei familie îi vor păstra o amintire de nesters.*

*

Ilie I. Constantin, Dascălu Ion, Buse P. Ana, Ilie C. Constantin, Iorga Maria, Stăncete Ion și Mihai Maria, *locuitori din orașul Horezu, județul Vîlcea, str. I.G. Duca, arată că pe această stradă sînt șase case și una în construcție lipsite de lumină electrică. Orașul e electrificat din 1968. Au adresat repetate apeluri Consiliului popular al orașului. Singurul rezultat: acum doi ani I.R.E.-Pitești a făcut niște măsurători și niște promisiuni. De atunci, nimic.*

*

Roman Simion, *salariat la Unitatea de exploatare și transporturi forestiere din Comănești, str. V. Alecsandri nr. 18, a fost trimis în anul 1972 la școala de maiștri exploatări forestiere din Cîmpulung Moldovenesc. Școala nu a avut, după cum menționează cititorul nostru, posibilitatea de a-i asigura cazarea. Timp de un an, Roman Simion a stat în gazdă. Conform H.C.M. nr. 2105/1969, unitatea ar fi trebuit să-i deconteze, în această situație, 10 lei pe zi, dar contabilul șef a refuzat. Cititorul nostru s-a adresat forului tutelar, I.F.E.T.-Bacău care, după ce a cerut avizul Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, i-a răspuns că nu beneficiază de cazare. Într-o audiență la Ministerul Muncii i s-a spus că are dreptate și a fost sfătuit să acționeze întreprinderea în judecată. Ceea ce a și făcut, dar a pierdut procesul. Acum își mărturisește adînca nedumerire.*

*

Inginerul **Georgescu Carol** *din București, Aleea Străduinței nr. 2, bl. O-4, sc. V, ap. 188, salută măsurile luate pentru îmbunătățirea circulației pe biciclete. Au apărut indicatoare, iar pe trotuarele unor artere s-au făcut marcaje speciale. Numai că — observă cititorul nostru — aceste măsuri care obligă cicliștii să circule pe trotuare sînt în contradicție cu legea circulației, creînd și unele situații neplăcute. Astfel, în ciuda tăbliței «în exclusivitate pentru biciclete», pe trotuare circulă și pietoni (cum ar putea circula, dacă nu pe trotuare?). Lucrurile se complică și mai mult cînd pe aceste trotuare, așa cum se întîmplă pe str. Lînăriei, sînt amplasate locurile de așteptare ale unor stații de tramvaie (sau autobuze). Cititorul nostru se declară de acord cu pistele pentru biciclete — dar nu pe trotuare!*

*

«Consider că s-a procedat just», ne scrie **Tatu Viorel** *din Craiova, Aleea Blanduziei nr. 6, referindu-se la cazul prezentat în articolul «Vinovăția medicului» («Flacăra» nr. 13). Faptul că doctorul e chinuit de regrete, că se simte jenat de comportarea plină de înțelegere a concetățenilor dovedește că există garanția că lucrurile nu se vor mai repeta. Tatu Viorel arată că, după părerea lui, o parte de vină — nu juridică, bineînțeles — o au și cei care nu au creat doctorului condiții de lucru corespunzătoare. Cel mai mult a fost însă impresionat de admirabila poziție a părinților copilului și de comportarea de mare umanitarism a tuturor celor implicați în acest caz.*

Răzeșu Virgil, *chirurg, domiciliat în Piatra Neamț, Piața Ștefan cel Mare, bl. C-1, ap. 50, se referă la același articol. Medicul a greșit — afirmă cititorul nostru. Chirurgul știe ce e oboseala, este obișnuit cu efortul susținut chiar dincolo de limitele obișnuite, totuși el nu poate accepta ideea că operațiile efectuate «mai pe urmă» pot suporta, pe ici, pe colo, imperfecțiuni. Greșeala medicului nu e firească, dar e posibilă. Oricare carte de specialitate, tipărită oriunde, consemnează asemenea accidente. Medicul își poartă necazul și amarul, căci oricare chirurg și medic adevărat păstrează durerea pentru fiecare caz pierdut, indiferent de cauze. Care va fi viitorul chirurgului acelui plătitor? — întreabă cititorul nostru. Dorința lui de evadare, de părăsire a profesiunii căreia și-a închinat o viață nu e firească. Nu îi dau voie s-o facă toți cei pe care i-a îngrijit și salvat, credințele pentru care și-a trecut viața și sănătatea aplecat deasupra suferinței și mesei de operație. Nu îi dau voie cei care așteaptă binele și alinarea de la dînsul. «Mea culpa» pe care și-o face îl obligă.*

*

Toader Stoiana *din Mangalia, bd. 30 Decembrie, bl. A-4, sc. B, ap. 37, a absolvit Școala profesională a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum, calificîndu-se în meseria de coafeză. În 1972 a fost angajată la cooperativa «Deservirea» din Mangalia, unde a lucrat pînă la 1 februarie 1974 cînd i s-a desfăcut contractul de muncă. Motivul? A fost calificată într-o școală a cooperației de consum, iar cooperativa «Deservirea» aparține cooperației meșteșugărești. Este, așadar, din punctul de vedere al celor care au judecat cazul ei, necalificată. «Mă întreb — ne scrie Toader Stoiana — dacă e necesar să mă calific din nou la una din școlile cooperației meșteșugărești. Între cele două uniuni cooperatiste există probabil o neconcordanță — adaugă ea — de vreme ce una dintre ele nu ia în considerare diplomele de calificare eliberate de cealaltă».*

*

Răducu I. Grigore, *asistent sanitar, lucrînd la punctul sanitar al Autobazei Alexandria, își exprimă dorința de a-și continua studiile. Face cîteva propuneri referitoare la admiterea în învățămîntul superior a absolvenților școlilor postliceale.*

Răspunsul Ministerului Educației și Învățămîntului: *Absolvenții școlilor de specializare postliceală sanitară se pot înscrie la concursul de admitere în învățămîntul superior medical. Propunerile formulate în scrisoarea privitoare la condițiile de admitere în învățămîntul superior, și anume ca «toate locurile în învățămîntul superior să fie rezervate absolvenților școlilor de specializare postliceală, care să fie admiși direct în anul III», ar duce la scăderea pregătirii medicale de bază, indispensabilă formării viitorului medic omnipractician.*

*

În cartierul orădean Velența s-a construit, spre satisfacția locuitorilor, un complex comercial, dar în cadrul lui s-a deschis și un bufet-braserie. În scurt timp la acest bufet au început scandaluri aproape zilnice, care izbucnesc mai ales seara și noaptea, tulburînd liniștea locuitorilor, speriind femeile și copiii. Noi am dori — scrie **Bejan Vasile,** *de pe strada Seleușului nr. 38 A — ca bufetul să fie desființat, cu atît mai mult cu cît pe o rază de circa 100-150 metri există încă trei bufete, în schimb cartierul nu are oficiu poștal, farmacie, atelier de reparații radio-TV, frizerie, agenție C.E.C. etc.*

*

Un binemeritat omagiu memoriei profesorului ploieștean Nicolae Simache i s-ar aduce prin acordarea neîntîrziată a numelui său Muzeului de istorie, al cărui creator entuziast a fost, precum și străzii Soarelui, unde este renumitul liceu de cultură generală «I.L. Caragiale», la care neuitatul profesor a muncit cu abnegație și măiestrie din anii tinereții pînă la capătul vieții, cultivînd în sufletele nenumăratelor generații de elevi dragostea nețărmurită față de patrie, elanul în muncă și tăria de caracter.

Profesorul emerit Nicolae Simache a dus o muncă de jertfă a persoanei sale de dragul studiului istoriei, în care era un erudit și în domeniul căreia a scris valoroase cărți de interes general și local; a inițiat și condus, cu bogate rezultate, săpături arheologice; a achiziționat tezaure de artă și folclor; a organizat numeroase case memoriale, printre care «I.L. Caragiale», «Hașdeu», «Nicolae Grigorescu», «Hagi Prodan» și Muzeul ceasurilor.

Dar este peste putință să cuprinzi în cîteva rînduri, o viață atît de plină de strălucite realizări și de exemplar devotament pentru muncă.

Gratitudinea noastră însă trebuie să-l cinstească neîntîrziat, pe acest ilustru dascăl al țării și ales fiu al meleagurilor prahovene. Sînt **Romulus Iacob Pupu,** *profesor pensionar, Ploiești 3, str. Trotuș, 4, bloc E 8, et. VI, ap. 26.*

*

Ghițescu Vasile, *din Pitești, cartierul Trivale, bl. 2, sc. A, et. II, ap. 8, ne scrie despre felul cum a fost organizat în Sala Sporturilor din Pitești un spectacol anunțat la sfîrșitul lui februarie, amînat pentru 10 martie și prezentat la 17 martie. Primele afișe aveau un titlu atrăgător «De la nea Mărin la... Mălai Mare» și o distribuție cuprinzînd actori cu mare priză la public. Ulterior, după ce biletele au fost aproape toate vîndute, distribuția s-a mai subțiat. Partea cea mai neplăcută au constituit-o însă condițiile desfășurării spectacolului: stația de amplificare producea un vacarm care făcea imposibilă înțelegerea celor spuse pe scenă. Reglarea ei a ținut 45 de minute. Spectacolul a durat totuși mai puțin de două ore, pentru că în aceeași zi (și la prețul de 15 lei biletul, într-o sală de 2 500 de locuri) au avut loc, între orele 15,20 și 21, trei spectacole.*

*

Filip Cornelia, *cu domiciliul în București, Aleea Poiana Cernea nr. 3, bl. E-27, ap. 36, e despărțită de soțul ei, care a fost obligat din august 1972 să plătească pensie de întreținere pentru copil. Cititoarea noastră se plînge că unitatea al cărei salariat e soțul ei, Cooperativa de consum Ghimpați din județul Ilfov, neglijează, în ciuda sesizărilor ei, să-i trimită cu regularitate sumele cuvenite.*

Răspunsul Întreprinderii economice județene a cooperației de consum Ilfov: *Petiționara nu a primit pensie de întreținere pentru copil pe lunile noiembrie 1973 și ianuarie 1974 datorită faptului că, în mod eronat, nu i s-a reținut lui Filip Gh., salariat al cooperativei Ghimpați, suma cuvenită pensiei alimentare, pe motiv că Filip Gh. nu ar fi realizat un cîștig suficient pe lunile menționate. S-a procedat la reținerea sumei respective, reprezentînd pensia de întreținere restantă, din drepturile de salariu ale lui Filip Gh.*

*

«Am citit de nu știu cîte ori, emoționat, articolul referitor la medicul anonim Ștefan Odobleja, apărut în numărul 13 al revistei, ne scrie **Furtună Dumitru** *din Galați, Aleea Marea Neagră nr. 10. Ștefan Odobleja a fost anonim pînă sîmbătă 23 martie și nu va mai fi anonim. Sînt revelatoare textele comparate ale lui Norbert Wiener și ale marelui nedreptățit Ștefan Odobleja. Va fi nevoie ca noi, toți fericiții compatrioți și contemporani ai lui Ștefan Odobleja, să așteptăm plecarea lui în veșnicie, pentru a-i reliefa meritele pe măsura lor?, întreabă Furtună Dumitru. De ce să nu facem acest gest acum, de ce să nu-l ajutăm să-și vadă cu ochii deschiși nemurirea? Cred că nu impietez cu nimic memoria lui Norbert Wiener — încheie cititorul nostru — dacă arăt că acesta a văzut încă în viață cinstirea ce i-a fost dată între Atlantic și Pacific.*

*

Un răspuns al Ministerului Muncii: *Referitor la scrisoarea adresată revistei «Flacăra» de Ionescu Ștefan din Cernavodă și publicată în nr. 4 din 19 ianuarie 1974, vă facem cunoscut următoarele: În prezent funcționează cămine de bătrîni și cămine de pensionari, amplasate în orașe mici sau în mediul rural; în unele din unități există locuri vacante și posibilități de internare, cei interesați putînd să se adreseze în acest sens oficiilor de asistență socială din cadrul direcțiilor județene pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale. Potrivit prevederilor H.C.M. nr. 1210/1970, asistații din căminele de bătrîni și pensionari pot desfășura diferite activități, inclusiv în sectorul agricol, în cadrul acțiunilor de ergoterapie. Prin Legea nr. 13/1972 s-a prevăzut posibilitatea pentru casele de ajutor reciproc ale pensionarilor de a-și construi unități proprii de tratament balnear sau cămine pentru pensionari, iar în statutul-cadru al acestor asociații sînt cuprinse și prevederi privind acordarea de bilete pentru tratament în stațiuni balneoclimaterice, abonamente la cantine-restaurant ș.a. Totodată vă informăm că propunerile privind dezvoltarea, în viitor, a rețelei de ocrotire a vîrstnicilor rămîn în atenția noastră, urmînd a se realiza în funcție de posibilități.*

*

Păun I. Ion *din București, str. Ceaikovski 14, sc. A, ap. 3, mecanic de locomotivă, ne scrie referindu-se la o problemă care-i afectează pe cei aproximativ 2000 de salariați ai Depoului București-triaj, sectorul 8, dintre care 1 000 de mecanici, ajutori mecanici și fochiști de locomotive. Dorința lor, ca și a cetățenilor din cartierul Chitila, care călătoresc spre centru, după ce ajung la capătul liniei de autobuz 64, cu tramvaiele 10 sau 3, ar fi să se înființeze o linie Gara de Nord—Chitila sau să se prelungească o linie de autobuz, 112 de pildă, pînă în comuna Chitila. În orele de vîrf autobuzul 64, supraaglomerat, nici nu mai oprește în stații. Numai noaptea mașina «U» ajunge în jurul orei 3 pînă în comuna Chitila, fiind de mare folos salariaților depoului.*

*

Costache Maria *din Lupeni, județul Hunedoara, strada M. Sadoveanu, nr. 16, citind în «Flacăra» numărul 13 o scrisoare referitoare la lipsa predării unei limbi străine în grădinițele de copii din mediul rural, se referă și ea la această problemă. Are trei copii. Fetița de șase ani a învățat la grădiniță, timp de 3 luni, limba franceză. Satisfacția părinților, care vedeau că fetița învață zilnic cuvinte, chiar expresii, într-o franceză corectă, a fost foarte mare. Învățau și ceilalți doi de la ea. Bucuria a fost însă de scurtă durată. Predarea limbii franceze pentru preșcolari (după cum se știe, vîrsta cea mai potrivită pentru însușirea unei limbi străine) a fost sistată. Nemulțumirea nu e numai a mea, ne scrie Costache Maria.*

*

«La data de 6 decembrie 1961, în timp ce executam arături adînci de toamnă pe tarlalele C.A.P. Belcești, județul Iași, am căzut victima unui accident de muncă datorită exploziei unei bombe antitanc, rămasă în pămînt din timpul războiului» — ne scrie **Moroșanu Mihai,** *domiciliat în orașul Tîrgu Frumos, șoseaua Hîrlăului nr. 1, județul Iași. Ca urmare a acestui accident a pierdut piciorul drept, rămînînd invalid la 22 de ani. După perioada de spitalizare, a fost reîncadrat la S.M.A.-Tîrgu Frumos, în funcția de sculer. Începînd din anul 1963, Moroșanu Mihai cere Direcției județene pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale un triciclu cu motor, pentru a se putea deplasa la locul de muncă. Cu toate că a obținut toate avizele necesare, nu a reușit, nici după 11 ani, să intre în posesia acestui mijloc de locomoție, la care are toate drepturile. Cu prilejul ultimei vizite făcute la sediul Direcției pentru probleme de muncă i s-a comunicat că în anul 1973 au fost repartizate pentru județul Iași 9 tricicluri pentru invalizi. Cititorul nostru se întreabă dacă aceste cazuri au fost mai grave decît al lui, care nu a primit nici un fel de compensație materială pentru infirmitatea de care suferă de 13 ani, nu din vina lui.*

*

După ce face o caldă și documentată prezentare a frumuseților naturale ale județului Dîmbovița — străbătut de văile rîurilor Ialomița și Dîmbovița și străbătut în zona dealurilor subcarpatice de paralela 45° — cititoarea noastră **Ologeanu Daniela,** *studentă la I.E.F.S., domiciliată în București, Drumul Taberei 5-7, propune măsuri menite să înlesnească accesul unui număr cît mai mare de turiști la minunatele priveliști dîmbovițene. Printre acestea, înființarea unor curse Pietrosița—Dobrești, Pietrosița—Zănoaga și Fieni între Văi, cu orar coordonat cu mersul trenurilor, sîmbătă după-amiază și duminică; reintroducerea în circuitul turistic a cabanei Leaota și amenajarea unor cabane pe traseul Leaota—Bucegi; grupurile organizate de B.T.T. și O.J.T. să poată trece, contra unei mici taxe, prin barajul Dobrești la lacul Scropoasa, avînd posibilitatea de a admira și cheile Orzei — poate cele mai înguste din țară. Cititoarea noastră propune, de asemenea, amenajarea unui complex sportiv la cabana Padina, precum și a unor baze sportive pe lîngă fiecare din cabanele existente.*

*

Enache Gh. Marin *cu domiciliul permanent în comuna Mihăilești, satul Novaci, județul Ilfov, a fost repartizat după absolvirea Școlii de specializare postliceală de arhitectură și sistematizare, la I.C.R.A.L. Cotroceni, sector VI, în funcția de tehnician. Ne scrie că a lucrat aici pînă la încorporare. Prezentîndu-se după satisfacerea stagiului militar la aceeași întreprindere, i s-a comunicat că postul lui a fost desființat și nu i se poate oferi decît un post de muncitor necalificat, pentru a se califica în altă meserie. În această situație, Enache Gh. Marin a depus cereri la D.G.D.A.L., forul tutelar al I.C.R.A.L., și la Ministerul Muncii pentru un post corespunzător pregătirii lui.*

Răspunsul Consiliului Popular al județului Ilfov, Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, Oficiul forțe de muncă: *La revenirea din armată, petiționarul s-a prezentat la unitatea de unde a plecat militar, unde a fost încadrat în postul de responsabil de centru la I.C.R.A.L. Cotroceni, cu începere de la data de 18.III.1974, astfel că în prezent petiționarul are asigu de muncă.*

*

Buzdugan Doina *din Buhuși, județ str. Trotuș nr. 28, ne scrie că de foarte cunoaște o bătrînă, Manole Casandra, care cititoarei noastre și fratelui ei, ca o bunic nu are pe nimeni sau aproape pe nimeni. nu se îngrijește de ea. Fiica ei, Manole plecat din Buhuși înaintea celui de-al doi mondial din cauza unor neînțelegeri cu sîndu-și aici mama și fiul. Mama i-a cr dar a rămas la bătrînețe să trăiască din m Manole Maria a scris o dată, e drept, la satul lor natal, întrebînd de mama ei și dar i s-a răspuns că au murit amîndoi. F bucuroasă să afle că trăiesc. Mama ei are și nu așteaptă decît s-o revadă. Fiul ei a familie, dar a uitat de bunica lui care l- Doina Buzdugan roagă pe cei care o cunosc Maria să-i scrie pe adresa de mai sus. Ve Buhuși va fi o sărbătoare pentru bătrî*

*

Sînt posesorul unui autoturism «Dac mașină reușită, înzestrată însă cu amorti lasă uneori de dorit, ne scrie **Rușescu Ni** *Craiova, Calea București, bl. B 3, sc. 4, ap. care se uzează cel mai repede la aceste a sînt inelele de etanșare, produse la Pitești zoarele pot fi recondiționate prin înlocuir inele, care însă lipsesc din magazinele litate. În legătură cu această situație, citit întreabă dacă e normal ca pentru un inel d care costă cîțiva lei, să cumperi un amo care costă circa 350 lei. Dacă e normal acest inel de etanșare care nu se găsește canici din cadrul atelierelor auto-service s 100-150 lei. Nu e păcat, întreabă Rușes în final, ca pentru un banal inel de etanșa căm un amortizor care ar putea fi cu u parat?*

*

Cititorul nostru **Petre Mihail** *din S exprimă nemulțumirea în legătură cu modificare a programului oficiilor P.T.T.R nicipiu. Orele de funcționare sînt acum de 8)—12 și 17—19,30. Cine are nevoie d noaptea în cap?, întreabă Petre Mihail. Și c amiaza, cînd apelează la serviciile poște tea cetățenilor, oficiile nu sînt deschise ore și jumătate? Orele cele mai potrivite satisface necesitățile publicului sînt, dup cititorului nostru 8-12 și 16-20.*

*

«În satul nostru — scrie **Alisie Vas** *muna Săsciori, sat Loman, județul Alba, C.P.L. — avem un cămin cultural cu o c condiții la nivelul cerințelor actuale. S-a c complex comercial care urmează a fi dat în curînd. Se lucrează la rețeaua de înal pentru iluminatul satului, care și aceasta în curînd. Pe lîngă aceste realizări frumo ne bucurăm cu toții, avem și o problemă de noi principală și anume problema cons drum absolut necesar pentru muncitorii c distanța de 8—12 km dus-întors pe jos, deoc actuală a drumului nu permite să circule În fiecare an se cheltuiesc mii de lei c dar tot nu este accesibil unui mijloc d în comun. De asemenea, în fiecare an avem dar numai cu ele am rămas».*

*

În urma publicării scrisorii semnate d Tiberiu, în Flacăra nr. 13 din 23 martie **Daniela,** *profesoară în comuna Valea dețul lalomița, ne scrie că este tentată să vățească așa de mult pe elevii care « capetele în pămînt și s-au făcut că dorm vînd că în jurul lor stăteau în picioare vîrstă, pentru că aproape e justificată atit elevi astfel «educați». Roadele «efortului» s-au arătat și vor continua să se arate dac respectiv continuă «educarea» în acest asemenea, se întreabă Daniela Lazăr, de atras atenția dirigintelui de către cei din gravă greșeală a comis. Probabil că dum satisfăcut de felul cum a procedat asigu elevilor săi.*

În continuare cititoarea noastră ne scr sonal, nu i-am învățat niciodată pe elevii cedeze astfel în situații asemănătoare».

*

«Sînt despărțită de soț și am un copi Eu sînt din Lugoj și lucrez la Timișoara, l încălțăminte «Modern». În această situa greu să-mi cresc copilul pe care-l țin la este bolnavă. Dacă aș avea serviciu la L posibilitatea să fiu lîngă ai mei», ne sc **vanyi Veronica** *din Lugoj, str. Siret*

Din răspunsul **Comitetului muni goj al P.C.R.:** *Moldavanyi Veronica a la Comitetul municipal Lugoj al P.C.R. și mai multe locuri de muncă. În prezent Filatura de mătase naturală Lugoj, secț unde se va califica în meseria de țesăt ajutorul dat Moldavanyi Veronica s-a de țumită.*

*

Un răspuns de la Procuratura lo *Urmare sesizării dumneavoastră apărut din 23 martie 1974, pagina 2, la rubrica dispoziția dumneavoastră», vă facem inculpatul Oțelea Nicolae, care la data d brie 1973 a comis un accident de circulați D.N. 14 la km 6+650, accident soldat numitei Prund Ana și vătămarea corporală Prund Ioan, a fost trimis în judecată, prin procurorului din 19 noiembrie 1973. P penală nr. 7195/18.III.1974 judecătoria damnat pe inculpatul Oțelea Nicolae la 3 a obligîndu-l în același timp la despăgu cauzate prin fapta sa.*

Recursul declarat de inculpat a fost r

Vă anunțăm, stimați cititori, că revista «FLACĂRA», redactorii și colaboratorii ei nu iau în considerație scrisorile anonime. Pentru a face față tutur solicitărilor și pentru a da curs unui număr cît mai mare de scrisori, vă rugăm să vă expuneți sugestiile, propunerile sau alte probleme în maximum 40 de rîndu

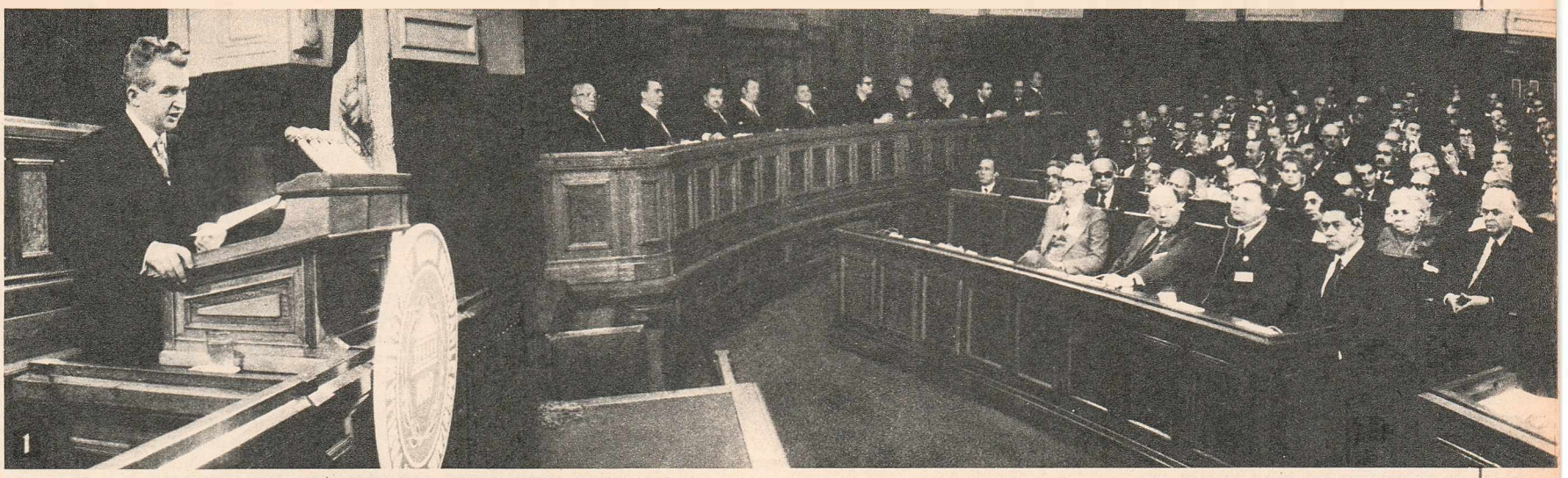

1

2

EVENIMENTUL POLITIC

1) Președintele României, Nicolae Ceaușescu, își rostește cuvîntarea la ședința inaugurală a sesiunii de primăvară a Uniunii Interparlamentare.

«Republica Socialistă România desfășoară o largă activitate internațională, acționează din toate puterile pentru accelerarea proceselor pozitive care au loc pe arena mondială, pentru promovarea noilor principii de relații dintre state, pentru triumful colaborării și prieteniei între toate popoarele lumii. Ca țară socialistă, România dezvoltă continuu relații de prietenie, alianță și colaborare cu toate statele care edifică noua orînduire socială. Totodată, amplificăm permanent colaborarea cu popoarele care pășesc pe calea dezvoltării economico-sociale independente, promovăm raporturi tot mai largi cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială».

NICOLAE CEAUȘESCU

*

2) Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit, marți la amiază, pe senatorul democrat american Edward Kennedy. În fotografie: președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, împreună cu senatorul Edward Kennedy și soția sa, Joan Kennedy.

«Am fost foarte onorat să-l cunosc pe președintele Ceaușescu, acum cîteva luni, la Washington — a declarat senatorul Kennedy. România are astăzi o situație aparte printre țările lumii. Cred că aceasta se datorează, într-o mare măsură, viziunii și curajului președintelui Ceaușescu în a arăta ce poate realiza o țară mică și independentă, o națiune aflată la încrucișarea drumurilor civilizațiilor în Europa».

*

3) Miercuri dimineața, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a plecat la Varșovia, pentru a lua parte la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. În fotografie: tovarășii Nicolae Ceaușescu și Edward Gierek la sosire pe aeroportul Okencie.

3

CE PROFEȚIM, CE PROFESĂM

după «fusul orar al satului»

Iată-mă a doua zi după Consfătuirea activului de partid și de stat din ministere și instituții centrale într-o discuție cu un om de partid învestit cu o importantă funcție de conducere într-un domeniu cu precădere efervescent în această perioadă — agricultura. Are în față tocmai situațiile unui număr însemnat de unități agricole cooperatiste din țară. Simpla vedere a numelui unei comune îi aduce în fața ochilor priveliști și chipuri de oameni pe care îi cunoaște bine și mai ales probleme, un șir întreg de probleme pe care a trebuit să le rezolve cel mai adesea la fața locului, riscînd chiar să vină după aceea în contradicție cu factori de răspundere, mai exact spus cu activiști obișnuiți să se cufunde în teoremele de hîrtii și instrucțiuni. Faptul că într-una sau alta dintre unitățile ale căror situații le are în față au apărut unele schimbări în bine îi produce o bucurie imensă, ca unui gospodar care, venind în capul ogorului semănat, constată că semănătura a răsărit frumos și promite o bună recoltă.

Discuția noastră, intermitent punctată de revelațiile oferite de amintitele situații, se poartă în jurul muncii și vieții dintr-o comună pe care eu bănuiam că o cunosc destul de bine, cînd deodată interlocutorul meu, abia întors de două-trei zile dintr-o deplasare în teren de o săptămînă, îmi propune:

— Știi ce, n-ar fi mai bine să ne suim în mașină și să mergem la fața locului? Vedem mai bine cum se luptă oamenii satului în aceste zile cu seceta, cum realizează însămînțările. E adevărat că orele de muncă aici la centru s-au cam încheiat, dar oare noi, cei care lucrăm în agricultură, nu trebuie să ne orientăm după «fusul orar al satului»?

Văzîndu-ne că părăsim biroul, secretara parcă vroia să spună că ar mai fi ceva de semnat, dar cunoscînd stilul interlocutorului meu n-a mai îndrăznit să-l rețină. În zece minute deci treceam de bariera Bucureștiului și apucam pe un drum de care șoferul, oricît de călit părea, nu se arăta prea încîntat. N-am făcut prea mulți kilometri și mașina a fost oprită brusc în capul unei tarlale. Ochiul ager de gospodar al omului pe care îl însoțeam văzuse deja cîteva nereguli în felul cum se semăna și mai ales două mari grămezi de gunoaie pe care tractoristul trebuia să le ocolească, lăsînd locul neînsămînțat. Discuția care a urmat nu s-a redus la simpla admonestare, ci mai ales la convingerea tractoristului — altfel om cu experiență — că a greșit admițînd să execute lucrarea în aceste condiții, fapt care nu poate rămîne fără consecință, atît pentru cooperativa agricolă de producție cît și pentru propriul cîștig.

Sosim după alte cîteva opriri și în comuna cu pricina, găsindu-i la orele tîrzii dinspre seară pe cei mai mulți dintre principalii gospodari strînși să discute cîteva probleme de o mare urgență. Deși îl văd prima dată, oamenii știu multe despre tovarășul de la centru, din ceea ce au aflat de la țăranii din satele vecine pe unde a trecut, cutreierînd ogoarele, grajdurile de vite sau angajîndu-se în discuții rodnice pe la sedii și adunări generale sau de-a dreptul în cîmp, unde au apărut problemele. O «repede ochire» asupra unei situații financiare îi spune că ne aflăm la o unitate agricolă cu satisfăcătoare rezultate. Și cu aceasta se și trece la probleme. Care sînt? Un stoc de îngrășăminte achiziționat si nelivrat la timp, păscutul vitelor în unele din pădurile învecinate, repartizarea unor agregate, realizarea în perspectivă a unor desecări, îmbunătățirea, sub aspectul productivității, a efectivului de vaci și încă altele.

Fiecare problemă capătă pe loc o soluție concretă, o adresă, un nume de activist care răspunde de rezolvarea ei, totul începînd chiar de a doua zi dimineață și încă sub obligația de a fi ținut la curent cu modul cum vor fi ajutați. (Aici trebuie să fac o paranteză, precizînd că n-a așteptat să afle cum fiecare instituție județeană sau centrală i-a sprijinit, dînsul personal interesîndu-se de aceasta.)

Firesc, a urmat un raid pe la grajdurile de vite, discuții dintre cele mai diverse cu fiecare îngrijitor și o situație ad-hoc la ultima oră a zilei în ce privește stadiul întreținerii culturilor, lupta cu seceta. N-au scăpat observației sale faptul că multe curți nu sînt fructificate la maximum în ceea ce privește cultivarea cu legume îndeosebi și nici curățenia mai mare care ar trebui să domnească în perimetrul cooperativei agricole.

Era, cum spuneam, a doua zi după Consfătuirea activului de partid și de stat din ministere și instituții centrale, și fiind martorul acestei comunicări vii cu satul, al acestei preocupări pentru problemele oamenilor în slujba cărora trebuie să se simtă în permanență un om de partid mi-am amintit cuvintele atît de adevărate rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la extrem de necesara consfătuire:

«Trebuie să punem accentul principal în activitatea aparatului nostru central nu pe întocmirea de instrucțiuni, ordine și directive, ci pe activitatea practică, pe îndrumarea directă a întreprinderilor, acordînd ajutor concret în soluționarea problemelor ce se ridică în aceste unități».

NICULAE STOIAN ■

unora le lipsește curajul, chiar și riscul de a îmbrățișa ceea ce e nou

N-aș putea spune că știam de dinainte ce anume voi găsi la Casa de cultură a tineretului din Sibiu, dar nu m-aș fi așteptat, în nici un caz, să întîlnesc constructori amatori de aparate de zbor, constructori de avioane și elicoptere, în toată puterea cuvîntului. Stratulat Emil, directorul casei de cultură, îmi spune că în secția aerospațială se află cel de-al treilea prototip de girocopter, numit «Hobby III». Ce este un girocopter? Mă privește puțin uimit, îmi spune că a fost și o emisiune la televizor cu un maistru mecanic, Turpan Aurel, care a reușit să construiască un girocopter. Cu asemenea goluri în cunoștințele mele tehnice, intrăm în secția aerospațială. Zăresc ceva care seamănă cu un elicopter, dar n-are cabină, ci numai un fel de scaun, un singur scaun, și cîteva manete. Se zice că aparatul acesta a zburat și a fost filmat de echipa televiziunii. În încăperea mult prea strîmtă, mai mulți tineri trebăluiesc cu tot felul de piese, aripi, fuzelaje. Alții îi asistă, fără să manifeste vreun interes deosebit. Plutește în aer un fel de plictiseală și înghesuială. Fac cunoștință cu Turpan Aurel, constructorul girocopterului. Abordează un aer puțin cam resemnat.

— S-a vorbit mult despre mine și girocopter, în special despre partea roză a problemei. Aș fi vrut să se vorbească și despre greutățile noastre. Acum lucrez la o avionetă, un avion de sport. Noi avem foarte multă nevoie nu numai de sprijin pe plan local, ci și de atenția unor specialiști care ne-ar putea ajuta cu indicații, documentație tehnică și, în special, ne-ar putea ajuta la aprobarea rapidă și cu mai multă bunăvoință a tot felul de acte, cum sînt avizele de zbor pentru omologarea aparatelor. Acum, aceste avize de zbor vor fi eliberate de către Direcția generală a aviației civile, iar șansele de a obține aceste avize sînt foarte, foarte mici. Și acest lucru ne necăjește nu numai pe noi, ci și pe alți mulți constructori amatori din țară.

Între timp, un tinerel plecase după inginerul Bantaș Alexandru, autorul, proiectantul, constructorul, mă rog, inventatorul unui elicopter despre care se zice că reprezintă nu numai o premieră națională, ci chiar mondială. Bantaș Alexandru este inginer mecanic la IPROCHIM, filiala Sibiu, și este însoțit de Sofariu Gheorghe, coleg de pasiune, vis, speranțe și dragoste de zbor. Interesant este faptul că fiii acestor doi prieteni au transformat pasiunea părinților într-o profesie, Sofariu Marcel fiind inginer la Întreprinderea de construcții aeronautice din Brașov, iar Bantaș Călin este student în primul an al Facultății de construcții aeronautice.

Aparatul, a cărui construcție, elaborare a documentației tehnice și ale cărui acte se află pe drumul lung, greu și spinos al aprobărilor, se numește elicopter înzestrat cu sistem portant autocompensat, formulă constructivă care la ora actuală nu se aplică pe plan mondial, deși ea este cunoscută în cadrul machetelor zburătoare. Inginerul Bantaș, specialist în mecanisme cu roți dințate și dublat de o veche pasiune față de aparatele de zbor, a descoperit acel ceva care permite mutarea formulei de la machetele zburătoare la marile aparate de transport aerian.

— Cînd ați avut ideea construirii unui asemenea aparat, de cînd lucrați efectiv la el și în ce stadiu se află construcția?

— Această idee s-a născut acum trei ani în urma unor discuții purtate cu fiul meu. Și iată că de doi ani se lucrează efectiv. Structura metalică a elicopterului și o parte din piesele principale sînt depozitate la aeroportul civil din Sibiu. Și aș dori foarte mult să se știe că noi sîntem îndeaproape sprijiniți de comandantul Sima Gheorghe, un om pentru care nu avem destule cuvinte de laudă.

— Aș zice că de doi ani, sau de trei ani, visați cu ochii deschiși. Pentru că la discuția noastră asistă și colegii dumneavoastră, vă întreb dacă și dînșii au trăit acest vis?

— Eu cred că da. Prietenul meu, Sofariu Gheorghe, și fiul dînsului, Sofariu Marcel, sau colegul Turpan Aurel, ori Ion Crăcăoanu, cu care mă cert uneori în mod constructiv (știți, el este un bătrîn zburător cu suflet tînăr, iar noi sîntem constructori de aparate!), vreau să spun că toți prietenii mei s-au legat trup și suflet de această idee, pentru că o asemenea idee nu poate fi închisă într-un turn de fildeș, ea nu poate fi numai a cuiva.

— Am vorbit cu Turpan Aurel despre unele greutăți întîmpinate de dînsul în construirea girocopterului. Cred că și dumneavoastră ați întîmpinat greutăți.

— Dacă n-ar fi existat entuziasmul unor oameni de aici, de la Sibiu, cred că nu ne-am fi aflat la actualul stadiu al lucrărilor. Nu știu de ce, dar la noi sînt greutăți chiar și atunci cînd lucrurile merg perfect! Mulți dintre noi sîntem contrariați de unele bîlbîieli birocratice complet nejustificate! Am așteptat un an și jumătate pentru obținerea unui motor. Am făcut 8 adrese la tot felul de foruri aviatice și sînt sigur că vom dubla sau chiar vom tripla aceste adrese. Sîntem trimiși dintr-o parte într-alta, cu și fără rost, pentru că unora le lipsește curajul, chiar și riscul de a îmbrățișa ceea ce este nou. Dacă vom fi sprijiniți în vederea completării totale a documentației, cînd cele trei mari uzine sibiene — «Independența», «I.P.A.S.» și «Întreprinderea mecanică» — vor răspunde solicitărilor noastre, eu aș crede că, pînă la sfîrșitul acestei veri, elicopterul nostru, al Sibiului, va fi gata de start, gata de zbor.

VICTOR NIȚĂ ■

șampanie în pivnițele lui Ștefan cel mare

Se spune că pe la 1700 un oarecare abate Pérignon din Franța chefuia de mai multe zile cu alte cinstite fețe și cu un trimis al papei, la mănăstirea Honvillet. Vinul se cam terminase, din apă ei nu știau să facă vin, așa că abatele a fost nevoit să scoată la iveală ultimele sale rezerve, niște butelii uitate, cu vin în fermentație, pe care altminteri nu s-ar fi gîndit să le dea nici la slugi, darmite unor preacuvioși. Ei, dar în acele sticle s-a găsit, prin ce mirare, o licoare ce s-a dovedit foarte pe placul invitaților, așa că pînă la urmă cîteva sticle au ajuns, în mod demonstrativ, chiar la masa înaltului prelat din Cetatea Vaticanului. Vă imaginați că de la această dată lumea bună a început să bea cu sîrg noul soi de vin, adică șampanie, chiar dacă au mai trecut încă vreo cîteva decenii pînă cînd le-a venit în gînd podgorenilor să elimine drojdia din sticle. Viticultorii din zona Champagne s-au specializat mai repede, așa că s-a impus aproape de la sine numele acestei regiuni pentru noua băutură, multă vreme numită și «regească». Încoronată sau nu, șampania s-a «proletarizat» pînă la urmă. În România a început să se fabrice întîi la Azuga, înaintea primului război mondial, apoi și la București, la «Puțul cu apă rece», iar în ultimul timp a început să fie cunoscută și șampania de Jidvei, apoi cea de Panciu.

Sperăm că această «spumoasă» introducere medievală a fost suficientă pentru a-l prezenta pe Ion Pușcă, șeful fermei industriale I.A.S.-Panciu. El nu a fost cinstit cu vizita unor înalți misionari, dar s-a gîndit ani în șir, încă de cînd era chimist, iar apoi ca student la horticultură în Iași, cum să procedeze anume și să producă aici la Panciu șampanie. Ca om născut în Panciu, știa de existența unor hrube subterane, lungi de 2 kilometri, despre care se spune că ar data încă din vremea marelui domn al Moldovei, unde se depozita vin și unde se ascundeau țăranii cînd veneau invaziile tătărești și turcești. Hrubele nu mai erau folosite și era păcat. Așadar, Pușcă a început să studieze diverse posibilități, a făcut mai mulți ani de zile studii, s-a zbătut apoi și a obținut aprobări, mai mult încurajatoare, întrucît alții nu credeau să vadă șampanie la Panciu. Se socotea că aici există numai vinuri de consum, dar la revelionul din 1969 oamenii au băut prima șampanie de Panciu, albă. Nu trece multă și, în 1972, șampania aceasta primește de argint la concursul național de vinu faima ei este repede întrecută de ș roză, șampanie pe care reușește Ion Pu producă tot aici, o noutate absolută național, pentru care inginerul a pri altfel brevet de invenție. La cei 33 d săi, Ion Pușcă este acum... student la facultate, anume la cea de comerț, stu anul IV și totodată doctorand în spec de bază. Nu prea vorbește, dar nici dezleagă limba în vecinătatea celor 70 de sticle, șampanie albă și roză, pe care duce anual, nu i se dezleagă decît atu este vorba de această pasiune — șa

Ca să faci șampanie, trebuie să fii răbdător. Șampania se coace acolo în și se maturizează pe nevăzute, așa cum rizează viermele de mătase în cuibul fire argintoase. lei tu, novice, sticla dar nu poți să știi ce se petrece acolo, î Oamenii de aici însă știu. Știu și au De-a dreapta și de-a stînga lungului deschid alte tuneluri mai scurte, toate p cu sticle, așezate frumos în rafturi cu jos. Pe la fiecare raft trece în fiecare și rotește fiecare sticlă cu cîteva gra trasează cu creta, pe fiecare sticlă, o li o linie de semn, care a doua zi se va m mai încolo, iar această muncă hieroglific sute de mii de sticle, mai multe luni această muncă de scrib împărătesc, es una din etape, poate cea mai importan migăloasă. Ce se întîmplă de fapt? Du obținut o mixtură a cărei compoz destul de complicată, sticla se îmbu se bagă în raft, cu gîtul în jos și la înclinație. După o vreme drojdia înce depună spre gîtul sticlei, atunci trebu tu, om, cu răbdare omenească, și să rote sticla, pentru ca să nu se prindă drojd rețiii interiori, iar asta faci, cum am s multe luni la rînd, pînă cînd drojdia mentat definitiv în golul dopului; atu repede dopul cu drojdia (se spune d capsezi dop nou, pierzi, așadar, c atmosfere din cele 8 care erau în bu acum șampania este gata!

Trec împreună cu Ion Pușcă prin marelui Ștefan, părem singurii oameni mali pe lîngă ceilalți lucrători care sî mați ca niște scafandri. Șorț lung de haine groase, la ochi ochelari mari de Mai explodează uneori cîte o sticlă, trebuie să fie prevăzători, acolo, în viitoarea șampanie dezvoltă uneori o atomică. Inginerul începe între timp s turisească, la insistențe, alte lucruri grafia sa. Este și degustător republican seamnă că a dat împreună cu alți 24 un examen de recunoaștere a proce alcool la vinuri. Asta înseamnă că la c de soiuri el nu a greșit gradația nici sută. Priceperea într-ale vinurilor i-a Ion Pușcă și titlul de expert în «Juriu țional de degustători», unde de mul reprezintă. Amintesc din nou că Ion numai 33 de ani, asta așa, ca să se degustînd vinuri și soiuri felurite de Ion Pușcă a dat la un moment dat pes panie parfumată, unicat, șampania it Asti. Aceasta este o șampanie spuman direct din must, nu din vin, dar deosebite, iar procesul ei tehnologic adevărat calvar pentru producător. spune proces tehnologic înseamnă a cruri generale, pentru că nu se cunoa precis. Lui Ion Pușcă i-a intrat în ca lui Ion Pușcă i-a apărut o nouă pasiun motiv de insomnii, de lungi și compl cetări, de nesfîrșite așteptări în fața Ion Pușcă începe iar să se lupte cu organici, începe iar să se întrebe ce s acolo în burta unei butelii cu must se metamorfozează acest must în iasca șampanie ce se vinde apoi c exorbitante în străinătate? Cred că vrea să producă Ion Pușcă la Panciu, nia!...

DINU FLĂM

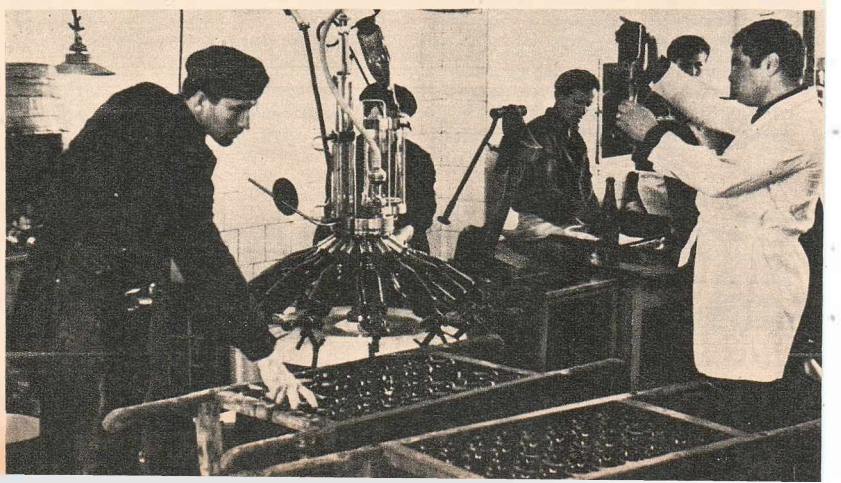

într-un sat, un om — un poet cu aripi frînte — primește «cosmosul» în universul său

ımărul 28 ne-am oprit. Am intrat în
irigore Sălăgean, prim-secretar al Comi-
județean U.T.C. Satu Mare, și Teodor
director al Casei cadrelor didactice,
lin greu. «Cosmosul» — donație din
Comitetului județean către Ioan Bran
l Bîrsăul de Jos — ne-a înmulțit numă-
ilor inimii, dar nici unul n-ar fi băgat
foc că numai aparatul cu pricina era

ă redacție. Scrisoarea mea se vrea a fi un
iar între inimosul colectiv redacțional al
» și prea puțin cunoscutul poet Ioan
Bîrsăul de Jos. Cred că viața lui vă va
na mult și sper că veți putea face ceva
l.
ran a început să citească și să scrie de la
entru ca la 7 să compună prima poezie.
cretar U.T.C. în sat, iar la vîrsta de 19 ani
es secretar al organizației de partid din
e Jos. La 23 de ani i s-a întîmplat o mare
e, un accident care a marcat urme adînci
ieții sale. Acum este țintuit în pat de
mp în care și-a părăsit încăperea doar
r, cu ocazia unor vizite la cîteva spitale
dealtfel s-au arătat neputincioase față
lui.
e sale apar periodic în ziarul județean
sătmăreană», lucru care ne-a împins ca
ună cu alți cîțiva profesori, cu toții mem-
naclului literar, organizat de Casa corpu-
tic din Satu Mare — să-i facem o vizită.
cunoscut. Am aflat că are ca singur venit
ensie de la C.A.P., din care trebuie să-și
și medicamentele necesare. Mama sa
lizată de vreo trei ani, iar paturile celor
izi stau cap la cap într-o singură încă-
pe 4 metri!
acasă — și cuceriți de-a dreptul de per-
a lui Ioan Bran — am hotărît să ne
e cît putem de el. Am hotărît să-i cum-
televizor, însă necazul este că locuința
e lumină electrică, deși rețeaua trece
n fața casei. Am încercat la I.R.E.
e, unde am vorbit și cu directorul Wilhelm
dar aici nimeni nu ne-a înțeles. Mă re-
nsibilitatea acestor oameni, deloc impre-
o situație care pe noi ne-a «curentat».
bită stimă...»

eptam să găsesc un invalid, un om com-
lanțurile care-l țin legat de patul său
8 ani. Cînd colo, un zîmbet cald, doi
ne priveau plini de veselie ne întîmpi-
d călcăm pragul casei. Între timp, de
ese rîndurile reproduse mai sus, Teo-
as nu stătuse cu mîinile în sîn, aștep-
ai ajutoare de la alții. A alergat în
în dreapta și pînă la urmă l-a convins
Anton, directorul adjunct al Combi-
e industrie locală 1 Mai din Satu Mare,
oameni și un microbuz și a tras lumină
ire de vreo 15 metri, care însă înseam-
— la casa familiei Bran. Au pus tot
antena. Acum se reîntorcea, aducîn-
elevizorul promis. Pentru asta a fost
să-i povestească lui Grigore Sălăgean,
ecretarul Comitetului județean U.T.C.
ste cap și a găsit o soluție. Ba mai mult,
vină și să-l cunoască pe Ioan Bran cu
cazie. Reporterul a căzut deci — cum
ii vine bine unui reporter — exact
oan Bran vorbește întruna, nu ne lasă
ăm: «Dar vă rog, stați jos, tătucă,
niște scaune. Cu ce să vă servim? Și
pînă aici (vorbește cu Sălăgean, de care
impresionat) numai pentru a mă cu-
e mine? Vă rog, stați jos!»
n nimic, stau și mă uit. Casa e de fapt
odaie cu patru grinzi de lemn și cu
n lut bătut. Două paturi — cap la cap,
stă Ioan Bran, pe celălalt, în fața sa,
—, o masă, o mașină de gătit, două
Moșul, în vîrstă de 67 de ani, are
la fabrica de sticlă, din care se luptă
e cei doi bolnavi, și o cămăruță mică
în hambarul casei. Pe o laviță, lîngă
, volumul al doilea din «Comedia
» a lui John Galsworthy. Între timp,
e noi, a venit în fugă și un învățător
a școală. Oamenii au început să meș-
nstalarea televizorului. Teodor Curpaș
entru mine, că nu mai ține minte cum
accidentul.
să fie, era în iulie 1965. Căram niște
încă doi băieți, așezați deasupra, în-
rcă trasă de un tractor. La un moment
rca s-a răsturnat. Băieții au sărit, dar
ai apucat, am căzut și am fost acoperit
e un metru de piatră. Cred că piatra
tot acolo e și acum, n-a luat-o nimeni. Dar acum am o mare bucurie. Din cele 21 de răni deschise pe care le-am avut îmi mai rămăseseră două. Nervii atinși, cred că și la coloana vertebrală a fost ceva, nu voiau deloc să se închidă. Am fost la Satu Mare, la Cluj, la Sighet — mai nimic nu mi-a ajutat, tot acasă m-am vindecat mai bine. Acum, după exact 8 ani, trei luni și zece zile, mi s-a prins crustă pe rana de la șoldul drept — asta a fost cea mai mare. Mai am una singură, mai mică — de mi s-ar închide și asta aș fi fericit. Atunci, cine știe, poate am să pot merge la băi, la tratamente...»

Tăceam cu toții. Ca să spargă liniștea, Curpaș îl roagă să ne arate ceva din ce a scris. Scoate la iveală un caiet gros, cu scoarțe negre și file tocite. Citește, cu glasul ușor tremurat de emoție, «Sărutul suprem» și «Floarea». Mama lui Ioan Bran — ființa aceea care îi privește zilnic ochii, ore în șir, fără să-l poată ajuta însă cu nimic, țintuită la rîndu-i în pat de paralizia picioarelor — șoptește, așa parcă numai pentru ea:

— Noroc c-a avut meșteșugul ăsta. Altfel, cred că înnebunea!

«Meșteșugul» acesta al scrisului l-a învățat mai bine Ioan Bran, tînăr cu numai 7 clase elementare absolvite, abia după accident. De citit îi plăcea foarte mult să citească și înainte, dar cea mai mare parte din cele 3 000 de cărți — număr garantat de Teodor Curpaș — tot după accident le-a terminat. «Nu stau o clipă — avea să-mi spună mai tîrziu, atunci cînd mi-am luat inima în dinți și i-am pus cîteva întrebări direct, fără ocolișuri — tot timpul simt nevoia să fac ceva, deși noaptea nu pot dormi mai mult de cîteva ore. Scriu, citesc — mi-au spus că am citit toate cărțile din biblioteca satului și din cea a școlii, că nu mai au ce să-mi dea; acum împrumut din satele vecine». A publicat un număr de 23 de bucăți literare (poezii și proză), cu prioritate în ziarul județean «Cronica sătmăreană», în paginile căruia l-a citit pentru prima oară și Teodor Curpaș. A trimis pentru analiza stilului la revista clujeană «Tribuna» și cea arădeană «Familia». I s-au răspuns, prin intermediul poștei redacționale, următoarele: citez — «*Din ceea ce mi-ați trimis, remarcabile sînt versurile: «Fug de nimic/ ca de-un deșert astmatic cu dune nomade» și «la răscruci de drum/ drumu-și face cruce». Aștept alte poezii*» (Adrian Păunescu, revista «Tribuna» — ianuarie 1973); «*Dumneavoastră aveți, indiscutabil, talent. Tot ce mi-ați trimis e interesant, deși încă confuz ca expresie. Pentru a vă limpezi, aveți nevoie de multă lectură de poezie bună, de meditație, de răbdare. Din «Țara suspendată» și «Simțire» — așa cum se prezintă ele acuma — se pot obține, prin travaliu susținut, două poezii frumoase. Aștept*» (Ștefan Augustin Doinaș, revista «Familia», numărul din noiembrie 1973). A scris și două piese de teatru, deși pînă acum n-a văzut niciodată cum arată o scenă! A citit însă, și și-a imaginat.

— Trăiesc într-o lume a mea, ne spune, privindu-ne pe rînd drept în ochi. O lume în care nimeni nu mă poate atinge. Știți, poate o să vă mirați, dar eu nu mă simt infirm. De aici, din colțul meu, văd parcă tot. Cu ochii cărților.

Lui Grigore Sălăgean nu-i vine să creadă că omul din fața noastră are numai 7 clase. Ioan Bran vorbește ca un intelectual, are un zîmbet aproape continuu, care-i dezvelește pînă și gingiile, și mai ales — sau înainte de toate — este de-a dreptul optimist. Într-o primăvară, cu pomi înfloriți și gîze neliniștite, cîțiva vecini au încercat să-l scoată din casă. Cu pat cu tot. L-au așezat în curte, chiar sub un pom. N-a rezistat mai mult de cinci minute și a rugat să fie dus înapoi, în universul său de cîțiva metri patrați în care stătea de ani de zile...

Grigore Sălăgean îi strecoară în mînă cîteva hîrtii de-o sută («așa, ne-am gîndit, din partea U.T.C.-ului»), și Ioan Bran, omul de 31 de ani cu pensie, se roșește pînă-n vîrful urechilor. Între timp, oamenii au terminat de instalat televizorul. Privește cu ochii mari. Face ochii și mai mari însă cînd aude că sînt de la «Flacăra»:

— Și-ați venit pînă aici numai pentru mine?

— Am venit, Ioan Bran. Am venit să te văd și mă bucur că acum ai un televizor și că vei vedea lumea mai bine.

— Vă mulțumesc foarte mult, din inimă, la toți. Acum nu mai îmi doresc decît un singur lucru în viață...

— Ce?

— Să vină o zi în care să pot umbla în cîrje!

DUMITRU GRAUR ■

cum se usucă rufele în București?

În cererea lor de schimbare a repartiției de la Sf. Gheorghe la București, soții Maria și Eugen R., absolvenți în 1973 ai Institutului de arhitectură, scriau printre altele:

— ambii sîntem bucureșteni din generații întregi

— avem domiciliul stabil în București

— beneficiem în București de condiții de cazare perfecte (spațiu suficient, încălzire cu gaze în sobe de teracotă etc.)

— subsemnata Maria R. am la activul meu peste 5 ani în producție ca proiectant la Institutul de proiectări al industriei ușoare

— în orașul Sf. Gheorghe locuim și trăim în condiții anormale (garsoniera dublă repartizată încă nu era racordată la termocentrală, în ea este la fel de frig și de umed ca și afară, soții sînt permanent bolnavi de «răceală, otită, sinuzită, cistită și reumatism, soția este însărcinată, deci...», curentul electric se întrerupe uneori zile întregi).

— nu avem apă caldă, de aceea ducem rufele din două în două săptămîni la București, la spălat *și uscat*. Drumurile reprezintă o cheltuială destul de importantă, care ne reduce substanțial veniturile.

— apreciem că aceste condiții sînt anormale și ne periclitează sănătatea amîndurora, vă rugăm să dispuneți transferarea într-un post în București.

Cererea atît de dramatică a tinerilor arhitecți «surghiuniți» la Sf. Gheorghe a fost respinsă. Rufele lor au rămas, cel puțin oficial, să se usuce (?!) din două în două săptămîni tot la București, unde, cum bine se știe, se usucă mai repede și mai frumos decît oriunde în altă parte. Orașul Sf. Gheorghe există încă și se poate, e mai mult decît probabil, să se fi racordat la termocentrală blocul cu pricina, deși, bănuim, în el nu sînt sobe de teracotă. Locuitorii «din generații întregi» din Sf. Gheorghe nu s-au speriat și deci nu și-au părăsit orașul, cum ar fi urmat s-o facă, odată cu «transferarea» celor doi bucureșteni. Nu, nu pot fi atît de cinic încît să nu văd în această cerere și latura sa omenească, tristețea unor oameni obligați să părăsească un oraș în care au trăit pînă acum, pentru a merge într-altul necunoscut și încă oarecum inconfortabil, fără rude și prieteni vechi, fără atîtea cinematografe și atîtea teatre, fără... Mă întreb însă dacă ei, și nu numai ei, toți cei care asaltează biroul de repartizare în învățămîntul superior, nu au știut, nu și-au închipuit, încă de cînd s-au hotărît să se facă economiști, arhitecți, ingineri, că odată terminată facultatea nu toate drumurile duc la București. Disperarea unora este greu de înțeles și pare de ultim moment, cînd cel ce s-a pregătit să munceaască în primul rînd într-un domeniu pe care singur și l-a ales, cel care — hai, să zicem vorbă mare — și-a urmat o vocație, renunță brusc la ea, numai din dorința de a locui într-un anume loc. Se poate spune despre unii dintre absolvenții învățămîntului superior că în tot ce au făcut pînă la repartiție nu au urmărit decît diplome de locuitori ai Bucureștiului, ca și cum, din toată țara asta a noastră, numai aici se poate trăi, ceilalți, vreo 18 000 000 de români fiind, dacă ne-am lua după ei, niște periclitați care locuiesc și trăiesc în condiții anormale. Desigur, sînt și cereri de schimbare de repartiție întemeiate, provocate atît de orientările greșite ale comisiei, cît și de comoditatea unor conducători de întreprinderi, care, pentru a nu mai avea bătaie de cap cu transferările, îl obligă pe stagiar să se adreseze ministerului. Mai bine însă să vedem unde, cum și în cît timp se fac schimbările de repartiție, așa, mai cu de-amănuntul. Iată! Pe strada Spiru Haret, o străduță care pare că alunecă în Cișmigiu, la numărul 12 se află un mic birou (de fapt un fost ghișeu de informații), pe ușa căruia este lipit un afiș cu orele de audiență: 14,30–16,30. Aici, tovarășul inspector principal la serviciul personal din Direcția de învățămînt superior, Romanescu Ioan (a cărui asemănare, exceptînd talia, cu Stan Smith este năucitoare), primește zilnic în medie peste 20 de tineri absolvenți doritori să se mute dintr-un loc într-altul.

— Lunea, după lucrările comisiei, vin chiar și peste 40.

— Cîți vin întemeiat?

— O treime.

— Cîte schimbări de repartiție sînt aprobate săptămînal de comisie?

— În medie, 20.

— Ce facultăți vă furnizează cei mai mulți solicitanți? Medicina, Agronomia, Filologia...

— Nu. Posibilitățile de încadrare ale agronomilor, doctorilor și profesorilor sînt îngrădite.

— Atunci?

— A.S.E., Arhitectura, Conservatorul, facultățile tehnice și cele de limbi străine.

— Și care este orașul cel mai căutat, întreb eu naiv, ca să-i smulg un zîmbet tovarășului inspector.

— Bucureștiul (fără să zîmbească).

— La ce literă din registru e înghesuială.

— La C. 311 din iulie 1973 pînă acum. Încadrări, reclamații...

Motivele sînt numeroase și dintre cele mai diverse. Dintre ele impresionează cîteva, mai des folosite: apropierea de locuință, apropierea de soț, soție, lipsa postului la unitatea unde au fost repartizați, îngrijirea sănătății lor și a părinților, susținători legali ai unor părinți bătrîni. Cel mai bine ar fi să romantăm cîteva biografii, așa cum reies ele din dosarele depuse la acest birou.

Em. Gh. Dan S., arhitect conducător, promoția 1973, este repartizat la Sectorul de proiectări al județului Vrancea, Focșani, unde se duce pentru a obține negarea. Reușește, cei din Focșani sînt oameni cumsecade, e adevărat, se mai vaită ei din cînd în cînd că n-au cadre tinere cu înaltă calificare, dar vorba ceea: «înăuntru e ședință, iar afară-i cu putință». Iată o mostră de negare: «La cererea dv. înregistrată la nr. 3137/1973 vă facem cunoscut că renunțăm la repartizarea dv. la unitatea noastră». Semnează doi onorabili. Primul pas a fost făcut, dreptul, săracul. Al doilea: arhitectul nostru care crede că se pot imagina construcții numai între Herăstrău și Titan scoate o adeverință prin care se arată că tatăl său este pensionar (dar din care nu se poate vedea clar că este și invalid de război, cum susține în cerere). Face cerere de schimbare de repartiție din Focșani în București, nu are cine știe ce șanse, dar așteaptă. Unde?

Florian D., absolvent al Facultății de filozofie, secția pedagogică, 1973, a fost repartizat la liceul pedagogic din Brăila, deși «în decursul anilor de studii, vocația mea profesională a fost cercetarea științifică, în domeniul muncii formativ-educative; rezultatele activității mele au fost încununate de succes, obținînd la lucrarea de diplomă 10 cu felicitări». Nu mă îndoiesc nici o clipă de vocația lui F.D. și la rîndul meu l-aș felicita și eu pentru rezultatele sale din facultate (medie 9,48), cred însă că o vocație nu se poate exercita în gol, iar posibilitatea de a ți-o dovedi într-un liceu *pedagogic*, direct, concret, cu material viu la îndemînă este departe de a fi refuzată. Tot F.D. mai aduce un argument la cererea sa: din luna octombrie, 1973, a început un tratament la spitalul Gh. Marinescu. Ca dealtfel și Cornelia V. (engleză), Nicolai I. (economist). Spitalul de boli nervoase este unul dintre cele mai solicitate spitale de către absolvenții bucureșteni care trec după repartizare prin stări depresive reactive, discordante etc., boli de nervi, imposibil de vindecat altundeva decît pe malul Dîmboviței. Este firesc să se întîmple asta? Poate, dacă ne gîndim la penalizarea pentru neprezentarea la post (8 000 de lei) ce planează deasupra lor. Dar nu numai bolile de nervi, ci și altele îi zdruncină pe proaspeții ingineri, economiști...

Petre C., absolvent al Facultății de comerț interior, pentru a veni din Rîmnicu Vîlcea la București suferă de următoarele boli (fișa medicală 894): «hepatită cronică evolutivă, hipersplenism secundar, gastroduodenită cronică... pentru care se recomandă regim alimentar riguros, evitarea eforturilor fizice mari și prelungite, tratament și supraveghere medicală continuă». Perfect, îmi pare rău și nu contest nimic din ce scrie în certificatul medical atașat la cererea de schimbare de repartiție, nu-mi vine să cred că la Rîmnicu Vîlcea nu pot fi urmate recomandările dr. Măgureanu Lucian, că în acest frumos oraș, reședință de județ, nu ar fi doctori buni, pricepuți, care să aibă grijă de P.C. Sînt sigur însă că dacă aș merge la Rîmnicu Vîlcea, aș găsi cu siguranță printre cei ce muncesc și trăiesc acolo, cîțiva care să sufere măcar de una, dacă nu de toate bolile de care suferă P.C., bolnavi care n-au părăsit din acest motiv orașul, pentru a veni și a se îngriji numai și numai în București.

S-ar putea scrie și despre deficiențele comisiei de repartizare. Sau despre neseriozitatea unora care anunță la minister posturi care nu există. Sau despre reaua-voință a altora care nu-i ajută pe absolvenții prezentați la posturi în nici un fel, chiar îngreunîndu-le situația și astfel îndemnîndu-i indirect să fugă. Sau despre părinții care nu concep să-și lase copiii lor mari să intre în viață cu bărbăție, cu curaj, cu demnitate. Toate acestea scrise ar fi însă inutile, dacă nu s-ar face nimic de către cei plătiți pentru ca lucrurile să meargă bine. De către cei care trebuie să-și asume răspunderea unor remedieri mai mult decît necesare. Numai așa mulți dintre cei ce-și pierd timpul moțăind prin anticamere ar renunța și n-ar mai trăi oricum, «mie să-mi fie bine».

IULIAN NEACȘU ■

«paradisul» de horia lovinescu

Horia Lovinescu ni se pare unul dintre cei mai interesanți dramaturgi pe care îi avem la ora actuală și n-o să înșiruim aici meritele atît de binecunoscute pe care le are. Un autor inteligent, cu o minte ascuțită, aproape totdeauna în avangarda dramaturgiei noastre, el are un loc bine stabilit în ierarhia creatorilor de piese de teatru, contemporani. *Paradisul*, dacă ar fi să ținem seama de mărturisirile autorului, ar fi o piesă de tinerețe, ținută în espectativă timp de 14 ani, din motive care-l privesc. Ea vine după o altă producție cam pe aceiași gen a aceluiași, intitulată *Și eu am fost în Arcadia*, și dacă e să ținem seama de istoria pieselor sale, pare o rudă îndepărtată a mai vechiului *Han de la răscruce*. Vreau să spun că *Paradisul*, ca și cele două piese anterioare amintite, are ca tematică o dezbatere filozofică. De data aceasta, mai pregnant apare tema alienării individului într-o societate dezumanizată, ale cărei limite geografice, istorice și spirituale rămîn vagi, deși într-un scurt prolog oarecare preciziuni se fac de către protagoniști, prin cîteva replici, exterioare, probabil, textului inițial. În linia Wells, Čapek și Efremov, *Paradisul* ne propune o lume a roboților, care stăpînesc globul după legi dure și inacceptabile, amintind tirania fascistă. Parabola este prezentată într-o manieră simbolist-expresionistă, începînd de la costumația și machiajul actorilor și terminînd cu imposibila scenografie a lui Victor Strengaru, care, pur și simplu, a îngrămădit pe mica scenă a teatrului *Nottara* mai multe lăzi care devin trape, tribune și chiar material de desant. Ce-am reușit noi să descifrăm din textul dramatic, pe alocuri enigmatic, din care nu lipsesc tente ionesciene (vezi *Setea* și *Foamea* și *Scaunele*)? Pe planeta roboților condusă de un Mare Pontif, unde se exercită presiuni inimaginabile asupra unei societăți riguros stratificate în clase dominante și clase exploatate, etajate pe categoria roboților, a kuklanilor, și a adamilor, apare un pămîntean, de profesiune zarzavagiu, cam imbecil, vag idealist, enunțînd aforisme imposibile. Guvernul acestei caricaturale organizații sociale se neliniștește foarte tare; kuklanii, care ar fi un fel de F.B.I.-iști dotați cu urechi exacerbate, pistoale automate, care ne trimit la amintirea sinistrului *S.S.*, iau măsuri speciale pentru ca insolitul individ, ce nu a putut fi împiedicat să debarce pe planeta roboților, să fie izolat. Dar se pare că necontaminarea planetei de principiile umanitare ale zarzavagiului este imposibil de realizat. Într-o discuție prea lungă și prea abstractă, cele două forțe antagoniste ale piesei: Marele Pontif și Omul, își expun punctele de vedere; nu lipsește șantajul cu folosirea bombei atomice, cum nu lipsesc neguroasele fraze ale unui limbaj binecunoscut încă din timpul lui Hitler cînd este vorba să fie caracterizați indivizii de talia Marelui Pontif, care ar fi, în concepția lui Horia Lovinescu, un superdictator ajutat de o formidabilă armată, de servicii de siguranță bine dotate, și așa mai departe. Replica Omului, ca în toate cazurile cu eroi pozitivi, pare destul de palidă, romanțioasă și ușor perimată. Nu absentează din această panoramare un alt personaj simbolic, Poetul, care declamă teribil versuri de Arghezi (altfel, cel mai frumos text al piesei) și se lasă împușcat cu o floare albă în mînă, floare care va deveni roșie, printr-un artificiu regizoral. Cum nu lipsește perechea Adam și Eva, care ar simboliza cuplul deschizător de drumuri în mentalitatea adamilor robiți, cuplu abandonat în mod misterios de către autor, ca și personajul Poetul, a cărui finalitate nu am descifrat-o în cele din urmă.

Evident că unei asemenea piese nu-i puteam pretinde regula clasică a unităților; pe scenă se poate petrece orice, arbitrarul fiind de la o vreme regula comună a tuturor dramaturgilor care vor să ascundă în metafora dramatică ideile lor cele mai scumpe. Mesajul piesei lui Lovinescu rămîne, peste toate traumatismele suferite de text, generos, mijloacele de exprimare scenică părîndu-mi-se a friza din cînd în cînd ridicolul. Sigur că, dacă e vorba de roboți, ei pot să spună și lucruri incontrolabile, deși aprobarea repetată a măsurilor luate de Marele Pontif se face cu destulă logică, dar saluturi ca: «*hău!*» (amintind de «*heil!*») sau parole de genul «*scîrț!*» nu ni s-au părut comice și nici măcar interesante. În general, piesa are o neclaritate verbală, dramaturgul dibuind între aluzii foarte directe și retractări imediate care le anulează pe primele. Poate nu este singurul vinovat de asta, dar chestiunea nu-l privește pe spectator, care voiește, înainte de toate, să afle unde bate dramaturgul.

Din acest text complicat, regizorul Dan Micu, foarte lăudat de presă pînă acum, a să scoată efecte cît mai bune, fără să reu după părerea noastră. Dimpotrivă! Pie abordată în stil Esrig, cu multă clovnerie, stil gimnast, căruia actori prea bine co ca Dan Nicolae, Ion Bog, George Negc George Constantin, îi fac cu greu față. Aș de acest prilej pentru a aminti regizorilo că, în ultimii ani, folosirea mișcăr edeze pe scena noastră a devenit buz, și ca orice abuz, plictisește. O s energică a textului, cum o supraveghere lui în diferite maniere, a actorilor, s-ar f cu necesitate. Dar aceste lucruri, Dan M le-a făcut, rămînînd ca noi să-l așteptăm prilejuri, pentru a cunoaște capacitate a interpreta un text dramatic.

În ce ne privește, am remarca jocul ec sugestiv, al lui Emil Hossu și al Ioanei nescu, cei mai buni din spectacol; p masivă a lui George Constantin (din mereu același), care a recitat zguduitor mul arghezian. Bine construit personaju în interpretarea lui Ștefan Radof, care a patetismul textului printr-o dezinvoltu de bună calitate. Mircea Angelescu, a c cam prea uscat pe Marele Pontif, li stranietatea impusă de autor precum ș mită glacialitate și magnificență. În res lumea a făcut ce-a știut, într-o tendint rală de a îngroșa ceea ce era destul de în replică. Nu aș zice că au atins penib n-au fost nici departe de el.

În palmaresul lovinescian, *Paradisul* un interludiu dramatic la care autorul v să cugete dacă să-l includă în întregul s dramatic.

EUGEN BA

ceea ce nu trebuie uitat

gheorghe gruia

Născut la 2 octombrie 1940 la București. Legitimat la secția de handbal a clubului «Steaua» la 5 decembrie 1961. Palmares la club: 8 titluri de campion național, 1 titlu de campion al continentului (C.C.E. — 1968). A debutat în reprezentativa țării în decembrie 1963, jucînd sub culorile tricolorului 126 de meciuri. Palmares în echipa națională: 2 titluri de campion mondial (1964 și 1970), medalie de bronz la J.O. de la München, 636 de goluri, golgeter al campionatelor mondiale din 1970 și al Jocurilor Olimpice din 1972.

Socotit cel mai complet handbalist din lume în perioada anilor 1967-1972 și — după multe opinii autorizate — cel mai mare din istoria acestui sport.

Deține mai multe ordine și medalii: Ordinul Muncii clasa I, Steaua Republicii clasa a III-a, Meritul Sportiv clasa a III-a, Membru al Partidului Comunist Român din 1967. Din 1968 absolvent al Institutului pentru educație fizică și sport, specializarea handbal. Căsătorit din 1965.

În prezent, maior în Ministerul Apărării Naționale și lector la catedra de educație fizică a Academiei Militare.

Prima mea mare pasiune a fost cefereul, zice, și eu mă mir, chiar cefereul, chiar așa?! De ce nu, răspunde. Toată viața mi-au plăcut trenurile și am avut oroare de avioane. Mi-aduc aminte cînd ne-am întors de la Paris, după cucerirea titlului mondial. Toată lumea se bucura în avion, cîntau băieții, făceau glume, așteptînd cu nerăbdare revederea cu cei de acasă. Toți, mai puțin Gruia care zăcea în fotoliu, galben ca ceara și mort de frică.

— Prin ce s-a manifestat prima pasiune?

— Înainte de a reuși la școala militară, vine răspunsul, am încercat la Facultatea de exploatare a căilor ferate. Să n-o iei ca o glumă, dar am reușit fără loc. Apoi am jucat volei în campionatul orășenesc.

Îmi spune că și la «Steaua» a venit tot ca voleibalist. Unii ziceau că are ceva talent. În orice caz, anvergura neobișnuita a brațelor sale, aproape doi metri și jumătate, îi dădea șanse, mai ales la blocaj. Timp de trei ani a jucat volei, a jucat mai bine sau mai prost, dar neanunțînd nimic deosebit. Într-o zi, din întîmplare, profesorul de handbal Kunst Ghermănescu l-a văzut, l-a plăcut și l-a transferat de la blocaj la semicerc. «Profesorului Ghermănescu, recunoaște, îi datorez totul. În primul rînd, m-a descoperit. Apoi a știut să-mi vorbească, intuind că nu-mi place să pierd. Nu mi-a plăcut niciodată să pierd. Cînd eram copil, jucam fotbal la colțul străzii și plîngeam în hohote dacă echipa mea era bătută. În plus, profesorul nu m-a laudat niciodată și asta m-a ambiționat. Ajunsesem în echipa națională și Ghermănescu zicea că nu sînt bun de nimic. Parcă-l aud strigînd către Nedef: «la-l, Nicule, bagă-l în echipa a doua, nu mai am nevoie de el». În clipa aceea mă simțeam ca o gloabă și vedeam roșu în fața ochilor. La primul antrenament jucam cu o concentrare extraordinara și izbuteam lucruri neobișnuite. Nu începea bine repriza secundă și profesorul striga de pe margine: «la-l, Nicule, trece-l dincolo, schimbă-i tricoul». Ăsta e, cred eu, unul din secretele handbalului nostru. La antrenamente se vorbește omenește, civilizat. În handbal, nimeni nu înjură niciodată».

Știu că are un frate, Victor, care a fost și el handbalist, jucător de lot, îi amintesc asta și îl întreb dacă afinitatea pentru sport e moștenită în familia Gruia. «Nu, nu e moștenită. Tata a făcut ceva înot, dar nu de performanță. Singura lui ispravă este legată de o întîmplare petrecută în tinerețe, cînd a trecut Dunărea, la Turnu Măgurele. L-au prins grănicerii și l-au pus sa curețe cartofi o zi întreagă, trimițîndu-l apoi acasă așa cum îl găsiseră în apă».

— Părinții au fost primii suporteri ai echipei de handbal în care juca Gruia?

— Într-un fel, zice. Tata se uita mai des, mama mai puțin. Acum tata nu se mai uită deloc. Are o cataractă nenorocita și nu prea mai vede. Ăsta e marele meu necaz, că tata e bolnav. Mă trag dintr-o familie de oameni simpli, dar cinstiți și demni. Deși știu că nu se poate, aș face orice pentru ca părinții mei să trăiască cît lumea.

— Dar soția?

— Cînd am cunoscut-o pe Sanda, habar n-avea de handbal. I-am explicat pe o cutie de chibrituri cum arată terenul și ce înseamnă jocul acesta. Prea multe n-a înțeles, dar a devenit o suporteră înfocată. Îmi spuneau prietenii că în timpul meciurilor noastre la mondiale se agita cel mai tare. Stătea la televizor ca pe jeratic, bea cafea după cafea și aprindea candela.

Îl rog să-mi spună care crede ca este explicația carierei sale extraordinare și cade pe gînduri. Apoi zice munca și repetă: «Da, da, asta trebuie să fie explicația, faptul că am știut să cultiv calitățile fizice printr-o muncă extraordinară. Ajunsesem în plină glorie, toată lumea vorbea despre mine ca despre un fenomen, unii îmi ziceau mister, alții mă asemanau cu Pelé, dar eu am continuat să-mi văd de viață ca un om obișnuit, iar la antrenamente am tras cot la cot cu ceilalți. Gloria nu m-a înfumurat. M-a ambiționat».

— Și totul a fost foarte lin, foarte ușor?

Clatină din cap și-l aud că n-a fost ușor. Au fost tentații multe, multe invitații la coniac și la fernet. Lor le-a rezistat și a rezistat și bolii, unei hepatite violente care l-a îndepărtat de sport, în 1964, timp de unsprezece luni. «Cînd m-am reapucat, abia dacă aruncam mingea pînă la poartă. Eram vlăguit, credeam că totul s-a sfîrșit. N-a fost așa. Băieții m-au ajutat, profesorul Ghermănescu m-a ajutat și mi-am revenit. Asta să nu te mire. Așa e lumea handbalului. Mai mică, dar mai fidelă și mai unită. Poate și mai sinceră».

— Cînd ți-a fost cel mai greu pe teren, în ce meci?

Îmi spune că la Budapesta, în '67, într-o finală a Armatelor prietene, contra Duklei Praga. Avea 39 de grade și nu mîncase două zile decît miere. Medicul care-l îngrijise și care nu era altul decît cel al campioanei cehoslovace i-a interzis să intre pe teren, anunțîndu-l că riscă o periculoasă complicație pulmonară. Arăta rău și se simțea rău, dar a jucat. A marcat nouă goluri și «Steaua» a cîștigat trofeul. Mi-aduc aminte, zice, cum și-a făcut cruce doctorul ceh în clipa în care a început meciul. Oțelea era lîngă mine și mi-a șoptit: «la te uită la el, are nevoie de ajutorul lui Dumnezeu». După meci, doctorul ne-a mărturisit că nu s-a închinat ca să-i meargă bine, ci de uimire, cînd m-a văzut pe mine intrat pe teren.

— Gheorghe Gruia, nu te-ai retras, oare, prea devreme?

Sigur mai putea juca, răspunde, dar a vrut ca lumea să-l regrete, nu să-l înjure. Într-un meci, a simțit că băieții nu mai au încredere în el ca altădată. «Mingea nu mă mai căuta ca înainte și asta mi-a spus totul. Am hotărît să mă retrag, dar să nu crezi că a fost ușor. A fost al dracului de greu, cu nopți pierdute, cu zbucium și chiar cu lacrimi».

Îmi vorbește despre condiția vedetei care a fost și care, într-un fel, mai este. A fost dificil, recunoaște, dar a fost frumos. Și astăzi oamenii mă mai opresc pe stradă, dar în urmă cu cinci ani sau cu zece era o nebunie. Mă vînau prin troleibuze, pe străzi, îmi trimiteau cadouri, îmi dădeau telefoane. De ce să mint, povestea asta, chiar dacă uneori agasantă, îmi plăcea. Știam că într-o bună zi voi pierde toate astea, dar nu credeam că-mi va fi atît de greu. După cum vezi, încerc să trec mai departe. Va trebui să trec, ca să trăiesc.

Mă interesez dacă are acasă multe amintiri din sport. Desigur. Cupe. Trofee. Insigne. Fanioane. Chiar și un jurnal de modă, un Neckermann, pus la mare cinste. «Tocmai cîștigasem, la Frankfurt pe Main, în '68, cupa campionilor, cu «Steaua», și am intrat într-un magazin să cumpăr o revistă pentru Sanda. Cum m-au zărit, vînzătorii s-au repezit la mine, m-au bătut pe umăr, mi-au strîns mîna, dîndu-i zor cu «handbalspilen, cu gut, gut, cu Staua și rumänien», Văzuseră meciul la televizor. N-a fost chip să le plătesc jurnalul, mi l-au făcut cadou». Are acasă și două tricouri, numai două, primite în schimb la sfîrșitul meciurilor. În general, s-a ferit de treaba asta, pentru că i s-a cerut să le deconteze și n-a vrut să plătească din buzunarul propriu.

— Ai cîștigat multi bani în toți acești ani?

Nu, zice că nu. În plină glorie fiind, era recompensat într-o lună cam cît un fotbalist mediocru de divizia A. A fost nedrept să fie așa, subliniază, dar n-a avut ce să facă. Dacă handbalul nu i-a dat foarte mari satisfacții materiale, lui îi datorează poziția socială solidă, viața de azi. Apoi continuă: «Înainte de toate, handbalul mi-a întărit mîndria că sînt român, conștiința că noi însemnăm un popor talentat, curajos și plin de ambiție, care, chiar dacă nu e numeros, nu poate fi înfrînt de nimeni. Pe unde am umblat eu, și am umblat destul, lumea știe acest lucru și ne respectă în consecință».

— Cu cine te-ai înțeles cel mai bine în teren?

Răspunde fără ezitare. «Cu Oțelea și cu Gațu. Oțelea gîndea jocul cu o fracțiune de secundă înaintea tuturor, iar Gațu, un extraordinar jucător, m-a ajutat foarte mult să ajung ceea ce am ajuns. Deși foarte orgolios, și pe bună dreptate, Gațu a acceptat să joace mai mult pentru mine, iar eu am prețuit întotdeauna acest sacrificiu. Dealtfel, m-au ajutat toți să devin celebru. Toată echipa, și aici mă întorc la vorba aceea că lumea handbalului e mai unită și mai dreaptă. Să-ți dau un exemplu. În toată cariera mea n-am avut niciodată un adversar mai rău decît Samungi. Eu jucam la «Steaua», el la «Dinamo», și fiecare întîlnire directă însemna pentru amîndoi o luptă acerbă, dar cinstită. Pe viață și pe moarte. Dincolo de teren, eram — și am rămas — foarte buni prieteni, aproape că nu putem trăi unul fără celălalt».

Îl rog să explice secretul victoriilor școlii românești de handbal. Mă ascultă și se miră: «Pînă acum ce-am făcut, despre ce-am Tot ce ți-am spus înseamnă handbalul ro Talent, ambiție, seriozitate, muncă. D astea, constanța, cu majuscule, adică va

— Am citit undeva, într-un interv dat unui ziarist francez, că nu niciodată dacă la începutul unei par loc să marchezi, șutezi de două-tre bară. Trebuie să recunosc că ră acela m-a mirat. Vrei să ne explici ș

Asta-i un secret tehnic, zice, o inver mea. Tuturor le pare rău cînd ratează tr bară, lui nu, cu condiția ca asta să se fi î la începutul meciului. O bară-două, în de început, sînt foarte necesare, pe după cum sună lemnul te lămurești adversarului cît de bine îți merge mîn aceea, pe ce corabie stai. În funcție de mai deschis sau mai precaut, căci nici în ca nicăieri dealtfel, o săptămînă nu numai din duminici.

Îl întreb ce părere are despre Birt uită curios și încerc să mă scuz: dacă t de la una la alta, spune-mi ce părere a Birtalan? Este un bun jucător, zice. Tra tare, mai tare poate decît mine și, în o mai drept, mai fără plutire. Doar c rigid. În timpul finalei de la Berlin, de cădea faultat închideam ochii. Mi-era n-o să se mai scoale. Bine că s-a sculat.

— Crezi că va ajunge vreodată l lui Gruia?

E posibil, susține. Totul e să munce reziste. La ce să reziste?, nu mă dumi invitațiile despre care vorbeam mai dev rest, are toate calitățile. Într-un fel, exagerez, are și datoria. Cînd am ple «Steaua», i-am transmis ștafeta pe care sem și eu de la Ivănescu. Uite, Ivănescu jucător de geniu. Mi-aduc aminte ce înainte de a se retrage, la o cafea. Gr zis, ai grijă. În clipa în care ai învățat multe goluri, nu mai poți da înapoi. Ți-a sentința. Cînd vei simți că nu mai mer în tribună, nu ezita nici o clipă. Cînd a i-am spus lui Birtalan toate astea. Desi cazul cu el, dar am crezut că e bine s-o ș conștient de ce greutate apasă pe um

Îmi descrie cu ce se ocupă în preze teșteze, cum încearcă să se descurce fără E convins că ar putea să mai joace. Dea încredințat că nu peste multă vreme permisiunea să meargă în străinătate onora invitația unui club de a funcțion tor și antrenor. Gîndesc că la tot ceea Gruia pentru gloria sportului românesc lui este departe de a fi o pretenție neju «Acolo aș mai încerca, zice, un sezon, prelungi această agonie a despărțirii d mai frumoși, de tinerețea asta pe avem decît o dată».

Asta e bine, mă bucur. Asta înseamn putea să te mai vedem jucînd, cu vreu cine știe.

Îmi spune că niciodată.

De ce?, mă mir.

Pentru că acasă mă cunoaște toată mi-e greu să fiu cioară, cînd am fos

Apoi ne despărțim. Gruia o ia la sti dreapta. Mă întorc și-l văd pierzîn noapte, închid ochii și-mi imaginez handbal arhiplină scandînd Gru-ia,

OVIDIU IOANIT

pasiune fără
loare practică

ub conducerea excelentului profesio-
e este doctorul în pedagogie Nicu
Centrul pentru cercetare științifică în
l educației fizice și sportului este o
elativ nouă, aflată astăzi abia la vîrsta
lase elementare. Înființat la sfîrșitul
67 din dorința — firească — de a dubla
i experiența sportului românesc de o
științifică modernă și complexă, cen-
ără în prezent 40 de salariați din care
ajoritate sînt tineri cercetători aflați
a vîrstei de 30 de ani, oameni care își
sau și-au găsit — vocația în liniștea
ralâ a laboratoarelor, îmbrăcați în
sipiți printre aparate de tot felul.
orul Ilie Stupineanu este șeful labo-
de biometrie și secretarul organizației
, bărbat între două vîrste, acceptînd
e să stea de vorbă despre condiția
rului tînăr, despre locul acestuia în
respectivă, recunoscînd că «pro-
ai sînt, dar minore». Probleme obiș-
viață, care — crede profesorul Stu-
— este foarte bine să fie. «Tinerii
mpletează, vin cu elan, cu idei noi,
soluții vizînd îmbunătățirea muncii,
uie să știți că ei sînt profesioniști
de»
colectiv tînăr a primit în urmă cu puțin
ou membru la laboratorul de meto-
ta campioană olimpică de aruncarea
haela Peneș, absolventă a Institutului
ție fizică, a devenit metodistă la Cen-
rcetări și mi-a declarat, cu modestia-i
una, că se simte foarte bine la noul
uncă.
fost vorba despre nominalizarea ci-
cetători tineri și valoroși, secretarul
iei de partid a pronunțat mai multe
istian Tibără de la psihologie, comu-
an Constantinescu de la prognoză,
Ciubotaru, doctorița Genoveva Jeflea
ratorul de biochimie, începînd aceas-
rare cu o călduroasă recomandație
lui Gheorghe Iliuță.
he Iliuță are 32 de ani și două facultăți
, Institutul pentru educație fizică și
Facultatea de psihologie. Ambele la
e zi. A fost antrenor de box, descо-
pe campionul Györffi. A făcut apoi
sportivă, pentru ca — după termina-
ologiei — să-și găsească adevărata
n cercetarea științifică a sportului.
bună dovadă că vorbele de mai sus
runcate în vînt o constituie faptul că,
iv nou în meserie, Gheorghe Iliuță a
anul trecut la Madrid, la cel de-al
ngres mondial de psihologie sportivă,
remarcabilă, «Aspecte metodologice
rării psihogramelor sportive».
a fiind zise, și adăugînd și bunele
ostite de tinerii salariați ai Centrului
conducerii, a eforturilor acesteia de
ge și sprijini, s-ar putea crede că la
entru cercetare științifică în domeniul
fizice și sportului, în București, pe
l Muncii, toate merg bine și la vară
Din păcate, lucrurile nu stau tocmai
există acolo o oarecare stare de
ție față de rezultatele unei munci
oase și asidue, care ar merita —
ază — o soartă mai bună. Despre
orba? Înainte de toate, despre lipsa
t acordat cercetătorului științific în
sportului, care — lucrînd pe lîngă
eobște olimpic — nu are practic nici
neavînd «subiecții» la dispoziție
ci cînd antrenorii acceptă (sau nu...)
să lucreze. Există în toată această
anomalie, pe care conducerea cen-
sesizat-o forului tutelar, C.N.E.F.S.,
i rezolvare întîrzie oarecum nejustifi-
lar, se înființează un centru pentru
științifică, se cheltuiesc niște bani și
— oficial — că studiul științific, mo-
fi chemat să ajute performanța în
optimizeze procesul de pregătire, să
că experiența unor practicieni re-
. Toate aceste intenții rămîn însă
hîrtie, de vreme ce cercetarea știin-
esort nu se bucură de nici un statut.
ii ei — respectiv federațiile — aplicînd
și atunci post factum, observațiile
iu practic făcut pe apucate.
rul Iliuță îmi spunea că investigațiile
ra lotului de box l-au condus la con-
avem un potențial biologic excelent,
talentat și vital, ale cărui posibilități
u sînt — în cazul în speță — fructifi-
ximum. Tot el îmi explica, argumen-
sa autorității administrative și orga-
a cercetării în privința intervenției
subminează bunele rezultate, pre-
e fapt o mentalitate care mai dăinuie
colo în sportul românesc, și de care
s-au dezis.
arăta că la vară nu va fi atît de cald.
iu că, împotriva rezultatelor practice
rațiunii cercetării, federația de box
la serviciile lui Gheorghe Iliuță și
ire, cercetarea efectuată la centru
ge scopul final, ea limitîndu-se la o
comunicări pe care de regulă nu le
meni.
receptivă la idei noi, conducerea
este rugată să citească și comu-
ntrului și chiar acest articol, pentru
rmal — și nici rentabil — ca munca
nui colectiv tînăr și talentat să nu se
ze pînă la capăt.

OVIDIU NEGOIȚĂ ■

raportăm cu mîndrie că întreaga organizație u.t.c. cunoaște la perfecție valea prahovei

Circulă nu de puțin timp și de foarte multe ori cu urmări nefaste expresia, «În ciuda realizărilor obținute mai avem și lipsuri», expresie care este urmată de niște angajamente care la următoarele ședințe sînt din nou trecute la capitolul lipsuri și așa mai departe. Că a-ți lipsi o mînă este o lipsă, este dureros dar normal; că oameni fiind sîntem supuși greșelii, este la fel de normal. De aceea cred că expresia ca atare «Da, mai avem și lipsuri» nu trebuie blamată aprioric, ci trebuie să încercăm să-i aflăm nu atît originea, ci mai ales să-i surprindem în unele împrejurări caracterul nociv. Pentru că dacă n-o vom judeca la adevărata valoare, dacă n-o vom încadra în niște limite precise, pe măsura anului 1974, în țara care se află, și această țară este România socialistă, vom ajunge în situația (dacă nu cumva pe alocuri s-a ajuns) ca unii, și ceea ce este grav, tineri, să-și facă din lipsurile existente o realizare și să creadă că au simț autocritic și că de fapt a avea lipsuri este chiar o mîndrie. Dincolo de orice fel de speculații trebuie înțeles că important nu este să avem lipsuri, ci esențial este să muncim în așa fel încît să nu avem lipsuri, să muncim de o asemenea manieră încît din dările de seamă să lipsească acest nedorit capitol, iar munca noastră să fie într-atît de utilă acestei țări încît vorbele de acest gen să nu-și mai aibă acoperire în fapte.

Această generoasă idee care în cel mai scurt timp trebuie, folosind și eu cuvintele consacrate, tradusă în viață a fost clar și precis formulată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recentele sale întîlniri cu reprezentanți ai Uniunii Tineretului Comunist.

Stan Nicolae, director al Tehnic clubului din sectorul 5, ocupă această funcție din decembrie 1973, fiind înainte secretar cu probleme economice al sectorului de care vorbeam. Anterior, la seral, și-a făcut liceul și apoi o școală tehnică de construcții de mașini, a trecut, și nu fără folos, un an și pe la Academia «Ștefan Gheorghiu», a lucrat în producție timp de 11 ani atît la o cooperativă, «Tehnometalica», cît și la Fabrica «Flamura roșie». A fost sudor, apoi tehnician și în ziua în care a fost promovat la sector a luat tramvaiul 12, s-a dat jos la stația Caporal Luică, a străbătut cîteva străzi micuțe, a bătut la poartă unde stau părinții săi și după ce a pus haina pe scaun și-a anunțat părinții în felul următor: «Tu, tată, n-ai fost membru de partid, tu, mamă, ai fost și ești casnică, dar uite că acum amîndoi trebuie să fiți fericiți că și eu, al cincilea copil al vostru, nu numai că sînt membru de partid, dar sînt și activist». În timp ce-mi povestește aceste lucruri stă în biroul său de director al Tehnic clubului, ridică receptorul și spune unui tovarăș, rămas neidentificat, cuvintele: «Da, a plecat. Va reveni curînd pentru că singur nu poate căra stema. Dar este un om de cuvînt și s-ar putea să nu avem surprize».

Acceptă cu destul de mare ușurință Stan Nicolae să discutăm despre lipsuri, să discutăm despre formula ca atare, dar îmi sesizează faptul că uneori li se pretinde să aibă lipsuri. Există, nu-i un secret pentru nimeni, o formularistică a dărilor de seamă, un mod dăunător de a cere dări de seamă care după 5-6 pagini de realizări trebuie să aibă parcă fatal și alte cîteva pagini de lipsuri. Aici, la Tehnic club, unde postul său poate să pară nepotrivit (legătura dintre economie și arta nu este una facilă), Stan Nicolae avînd în vedere antecedentele sale în munca productivă, se ocupă competent de cercurile arte și meserii, croitorie și carting-auto, adică lucruri cu un pronunțat caracter tehnic. În ceea ce privește cercul de croitorie trebuie spus că acolo activează un fost membru al Academiei române de croitorie al cărui recent vis este acela de a învăța copii de 5-15 ani să-și facă singuri rochițe și pantaloni, cu alte cuvinte să-și pună părinții în situația ca banii ce ar fi trebuit dați la croitor să fie folosiți în alt fel și cu mai mare eficiență. Stan Nicolae îmi mai spunea că tineretul sectorului 5 a încetat să mai iubească tangoul, foxul, rockul, deși după părerea sa tangoul «Mambo Espana», bazat pe suflători și pe trombon, are o linie melodică frumoasă. Discuția despre lipsuri continuă în sensul celor enunțate la începutul materialului, aflu că instituția dispune de un țambal de concert care a costat 6 000 de lei, e nou și stă în magazie pentru că nimeni nu știe să cînte la el. Foarte ușor, mi se spune, s-a renunțat la cercul inovatorilor și acest lucru este cu atît mai grav cu cît la acesta ar dori să participe foarte mulți tineri. Dealtfel, în sectorul 5 locuiește elevul care relativ recent a cîștigat Medalia de aur la Tokyo pentru «detector de gaze în subteran». Același elev, departe deocamdată de o activitate organizată, se gîndește cu inteligența și tinerețea sa la o altă chestiune de o mare importanță economică: depistarea pierderilor de gaze cu ajutorul unui aparat fără a se sparge asfaltul, așa cum se procedează frecvent și dăunător. Datorită faptului că așa cum spuneam uneori sectorul cere organizațiilor U.T.C. din subordine să aibă lipsuri, se ajunge uneori și la situații de domeniul absurdului. De pildă, «o lipsă» era aceea că femeile de serviciu ale clubului umblau cu halate peticite și foarte puțin aspectuoase. Regulamentele în vigoare prevăd că aceste halate pot fi schimbate doar la trei ani și pentru a nu raporta acest lucru ca fiind o lipsă, Stan Nicolae a avut o idee care dincolo de tenta ei umoristică are și foarte multă omenie: a vorbit cu regizorul care a montat piesa «Rica Eremia» de Paul Everac, despre care aud că este militantă și pentru tineret, ca în distribuție 3 sau 4 actori să aibă halate. Piesa s-a încheiat cu succes, halatele au rămas, iar acum femeile de serviciu te întîmpină de la intrare într-o ținută decentă și civilizată. Cu titlu informativ anunț că la cercul de croitorie sînt înscrișii optsprezece femei și doi bărbați, unul fiind mecanic șef la Uzinele «Republica», iar celălalt electrician și că prima operație care se efectuează în cadrul cercului este împunsul cu acul. «Dramatică mi se pare situația pionierului cînd iese din pionierat. Pînă atunci avea o splendidă Casă a pionierului, avea deci un cadru organizat pentru folosirea timpului său liber, dar o dată depășind vîrsta de 14 ani iese automat din cadrul ce i-a devenit familiar și casele de cultură, inclusiv a noastră, nu au de fiecare dată cercuri sau activități care să le solicite vîrsta lor fragedă. Aici, desigur, trebuie să mai facem ceva și aceasta este o lipsă reală și cred că vom face cu adevărat ceva și vom reuși în curînd să nu mai avem lipsuri nici reale și nici imaginare».

Sînt convins de afirmațiile lui Stan Nicolae pentru că atunci cînd discuția a alunecat în mod firesc pe panta unor mărturisiri care se nasc între oameni apropiați ca vîrstă am aflat că tatăl său a lucrat în comerț ca ospătar, dar văzînd marile nereguli existente, penuria inițiativei ca și falsitatea sloganului «Nu primim bacșiș», și-a cerut ieșirea din această sferă «de activitate» și s-a încadrat tipograf la «13 Decembrie», a lucrat acolo zece ani și în prezent este pensionar, tată a cinci copii, cum spuneam, inclusiv al unuia Nicolae, care nu dorește în nici un caz să persevereze pe drumul acela pe care «Da, tovarăși, mai avem și lipsuri» sună ca o realizare și încă una de seamă. Cu aceste cuvinte sacramentale se încheie și toate dările de seamă ale organizației U.T.C de la Fabrica «Adesgo». Acolo lucrează peste 500 de tineri utecișți care își îndeplinesc în mod exemplar sarcinile de plan, ies din schimb și apoi fac muncă patriotică la Parcul Tineretului și nu de puține ori lucrează și duminicile. Aceasta pentru că fabrica își extinde capacitatea de producție, dar propunîndu-și să realizeze cincinalul în trei ani și unsprezece luni folosește la maximum spațiul de producție existent. În aceste condiții vara, în secții, căldura ajunge chiar și la 47 de grade, fără îndoială nimeni nu lucrează gol, sisteme de ventilație nu există, planul în acele luni nu se face și deci atunci cînd peste întregul oraș odată cu tristețea coboară și frigul, tinerii utecișți de la «Adesgo» muncesc mai mult și muncesc, cum spuneam, exemplar. În aceste condiții, desigur, este foarte greu de crezut că există lipsuri esențiale și te prinde mirarea că totuși dările de seamă cuprind cîteva pagini care încep cu cuvintele atît de mult pomenite. Chiar dacă repet că de la sectoarele U.T.C. nu de puține ori vin indicații de genul «Căutați-vă serios lipsurile», faptul ca atare trebuie reținut și subliniat, abdicat cît mai grabnic cu putință. Dealtfel, secretara U.T.C. de la «Adesgo», plîngîndu-se de activitatea unui tovarăș de la sector, îmi spunea că exasperată la un moment dat de frecventele sale întrebări «Chiar nu mai aveți lipsuri?» i-a răspuns: «Nu credeți că este mai bine tovarășu' să veniți în hala unde acuma sînt 47 de grade și să stați cîteva ore?» Tovarășu' nu a stat, dar muncitorii de la «Adesgo», în mare majoritate fiind de fapt tinere fete, au stat, vor sta și în această vară și nu puține vor ieși de acolo chiar și la pensie. Dar trecînd dincolo de aceste lucruri condamnabile am întrebat-o totuși de ce acceptă cu atîta ușurință să redacteze dări de seamă în care nu crede, care nu conving pe nimeni și care, fără îndoială, sînt plictisitoare și neavenite. Mi s-a dat un răspuns care nu este unul de esență, totuși este un răspuns a cărui principală calitate este cinstea: «Participăm des la schimburi de experiență unde auzim pe alții de la fabrici din sector vorbind cursiv și umflat despre ce au făcut, despre ce au realizat și despre ce vor realiza în următoarele zile și luni. Ni se face jenă și atunci simțim nevoia ca lucruri minore în ultimă instanță să le declarăm lipsuri, să ne facem autocritica, cum se mai spune. Știu precis că în ceea ce privește ventilația, rolul organizației noastre U.T.C. nu este acela de a deschide geamurile pentru a veni răcoarea, ci este chiar acela de a realiza sisteme de ventilație cu mijloace proprii. Dealtfel, am și făcut ceva în acest sens, dar nu am făcut totul, și aceasta este într-adevăr o lipsă cu care nu intenționez în nici un caz să mă mîndresc. Noi am dori însă să fim mai mult înțeleși, aș merge pînă într-acolo încît să afirm că trebuie să fim și iubiți, chiar și de întreprindere din cauza căreia ne sacrificăm uneori zilele libere. Vedeți, foarte multe dintre fete sînt tinere. Unele vin de la țară, sînt singure, nu au reușit încă să-și facă prieteni sau prietene. Dealtfel, în luna aceasta e mai trist ca oricînd: băieții au plecat la armată și pe fetele ieșite din schimbul II nu mai are cine să le aștepte la poartă. Mai greu se acomodează tinerii noștri cu schimbul III. Unii dintre ei nu se acomodează cu acest lucru pentru că nu au deprinderi de muncă, ori după părerea mea acestea trebuie formate încă de la grădiniță. Alți tineri văzînd faptul îmbucurător că în această țară există peste tot locuri de muncă, socotesc că este cazul ca la primele greutăți întîmpinate la «Adesgo» să se transfere în altă parte. După cum vedeți, nu mă feresc să vă spun că avem lipsuri cu adevărat, mi-ați propus o discuție în care îmi dau seama că ne-am obișnuit cu adevărat să avem lipsuri, îmi propun în mod cinstit și concret să înțeleg temeinicia afirmațiilor secretarului general al partidului și împreună cu toată organizația noastră să continuăm să muncim, să trăim decent și civilizat, să ajungem la situația în care cu sau fără dări de seamă să ne simțim cît mai aproape de ceea ce îndeobște se numește perfecțiune. Dealtfel, în luna trecută, am avut doar 32 de absențe nemotivate, iar fetele care au fost în această situație au venit cu niște pretexte atît de puerile, încît a trebuit la început să rîd și apoi să iau atitudine. A fost bolnavă mămica, mi-a spus una dintre ele, de pildă. Alții dintre ei se descurajează foarte ușor, se simt incapabili, le citești pe față tristețea și trebuie ca zi de zi să fii lîngă ei pînă atunci cînd pe figuri li se așterne bucuria că în opt ore și-au făcut planul, au încasat un salariu bun, și-au făcut datoria față de fabrică și, firește, față de țară. Eu am simțit o profundă emoție alături de ele, atunci cînd în ziua de 8 Martie pentru noi nu a fost atît Ziua femeii, ci a fost Anul nou. Ne-am îndeplinit cu alte cuvinte planul pentru întreg anul 1974».

Discuția continuă firesc, am în fața mea, cred, un secretar de U.T.C. cu toate șansele pentru a deveni model și aflu că nu întotdeauna muncitoarele de la «Adesgo» pot să meargă duminica la serviciu pentru simplul fapt că au copii și nu au cu cine să-i lase în acea zi. Dar data viitoare simțindu-se jenate își duc copilul la părinții lor sau ai soților, sau chiar la prietene și vin și muncesc și se raportează sectorului această realizare. Convenim împreună cu secretara Comitetului U.T.C. că Tudor Iulica este într-adevăr cea mai bună fixatoare din fabrică, mai în glumă, mai în serios, o declarăm și ca o femeie de o fidelitate exemplară, convenim că datorită inițiativei «Prietenul noului angajat» în fabrică există cîțiva prieteni de profesie, adică oameni ca Florica Oberst, Ferezan Niculina, Stanciu Florica, adică femei care pe lîngă faptul că stăpînesc foarte bine meseria au și tact pedagogic, mai convenim că deși tovarășul lancu Cristian s-a ocupat exemplar de organizarea excursiilor, nu același lucru se poate spune despre Biroul de turism pentru tineret care, plin de hotărîre, consideră necesar ca săptămînă de săptămînă, tinerii de la «Adesgo» să meargă pe Valea Prahovei. Așa că, afirmația cuprinsă în titlu nu este numai ironică, ci este chiar un semnal de alarmă pentru instituția pomenită, care măcar faptul că România are 39 de județe ar trebui să-l cunoască la perfecție. Cum spuneam am convenit asupra acestor lucruri și asupra altora cum ar fi, de pildă, faptul că «la noi fetele au toate condițiile să devină frumoase» sau «noi încercăm să mai umplem niște goluri în munca cu tinerele fete» dar ajungem și la acel moment, sau revenim la el, acela în care înțelegem foarte bine că nu trebuie să ne obișnuim cu ideea că avem lipsuri, ci trebuie să ne mulțumim cu faptul că tineri fiind putem să fim în centrul tuturor acțiunilor ce se leagă de noi înșine, putem să întinerim întreaga țară, avem nu numai datoria, ci și puterea de a fi cu adevărat tineri. Împreună deci cu tinerele de la exemplara fabrică «Adesgo» înțelegem că munca unei organizații de tineret trebuie să fie concretă, adică muncă, trebuie să fie desfășurată exemplar, atît fizic cît și moral, și mai înțelegem faptul că tinerețea nu este atît o vîrstă, cît mai ales o stare de spirit, starea de spirit a unei țări în care, după cum se știe, revoluția socialistă nu s-a încheiat, ci continuă, iar cuvîntul revoluție nu poate fi conceput fără cuvîntul tineret. Și nici fără tineri.

EUGEN SECELEANU ■

plouă la timp și bine peste nisipuri

Cocorii s-au întors parcă mai repede decît în alți ani, a dat și firul ierbii, dar e de un verde cam scorojit, cam pălit de căldura asta continuă. Cerul e golit; cum se încheagă cîteva scame de nori, bate un vînt uscat, care spulberă totul. Iar pămîntul... Pămîntul cere apă, pămîntul *pretinde* apă, nu trebuie să fii specialist pentru a-ți da seama de asta, este suficient să vezi cîmpurile învolburate de praf, un praf fin, persistent,care-ți pătrunde în ochi, în nări, în haine.

Am fost în sud, în Dolj, acolo unde pămîntul e mai însetat decît oriunde, poate. Acolo unde nisipurile se întind pe zeci de mii de hectare, consecință a unui climat excesiv. Am vrut să văd, să asist la lupta frenetică, la duelul continuu ce se consumă în aceste zile în sudul Doljului, pe linia Sadova-Bechetu-Dăbuleni, și mai departe, pînă spre Corabia, între secetă și om, fiindcă, se știe, nisipurile de aici n-au nimic saharian, ele au fost și sînt silite clipă de clipă să nască vegetație.

O imensă provocare a fost aruncată naturii, aici în sudul Doljului, de către oameni. Pentru aceasta, din '69 încoace, 80 000 de hectare de nisip arzător, pe suprafața cărora ochiul dezolat nu descoperea decît petice de vie, anemice cîmpuri de porumb, arbuști pitici și buruieni — astea da, pînă la orizont — au fost irigate. O lucrare ce a necesitat eforturi imense, adică investiții de ordinul miliardelor și mobilizarea tuturor energiilor județului și nu numai ale acestuia. Sursa care trebuie să asigure renașterea vegetală a acestei suprafețe este desigur Dunărea.

Iată-mă, așadar, în drum spre Sadova. Peisaj încă arid, sau în orice caz în așteptarea unor ploi, pînă acum destul de zgîrcite. Și deodată, fără ca nimic să le anunțe, la stînga și la dreapta șoselei, cîmpurile cu irigații. Cît vezi cu ochii. Cîmpuri de soia, de porumb, de grîu, plantații de viță-de-vie și de piersici. Deasupra lor, rotindu-se ca niște giruete, harnice, fără oprire — pompele aspersoare. Pînze de apă udînd îmbelșugat pămîntul. Trecem pe lîngă canale lungi de kilometri, nu le vezi capătul — prin care alearga miile de metri cubi de apă de Dunăre.

La I.A.S.-Sadova umblăm mult și bine pînă să dăm de inginerul șef Constantin Murgășanu și de tehnicianul hidro Nicolae Dicu. Caută-i. Caută-i pe cele cîteva mii de hectare irigate. Pînă la urmă îi reperăm. Sînt itineranți. De la o parcelă la alta. De la o stație de pompe la alta. Verificînd instalațiile. Să funcționeze, dacă e cazul, zi și noapte.

Cum merg treburile, adică starea culturilor e bună?

Atît cît se pot face afirmații categorice în agricultură, eu zic că e bună. Nu uitați că sîntem în al doilea an cînd obținem recolte în sistem irigat și ne-am propus 1 700 kilograme soia, 6 000 kilograme porumb boabe și 2 700 kilograme grîu — toate în medie, la hectar, firește. Asta față de trecut, adică față de acum 4-5 ani, ce înseamnă, întreb. Păi dacă înainte se obținea o medie de 700-800 kilograme secară la hectar și sub 1 000 kilograme porumb, socotiți și dumneavoastră ce înseamnă, îmi răspunde inginerul șef, care de vreo 24 de ani tot pe nisipurile astea a făcut apostolat agronomic. Sentimentul de înfrîngere care l-a însoțit, fără-ndoială, atîția ani — cînd după oricîte eforturi, nisipul nu producea decît puțin și sărac — se va transforma, este pe cale să se transforme, în exact contrariul său. Nu e vorbă în vînt și nu arunc lozinci. Sistemul de irigații Sadova-Corabia este cel mai modern, cel mai bine pus la punct din întreaga țară. Și-n cîțiva ani, grație generoaselor ape ale Dunării, aici se vor obține recolte, altădată de neconceput.

Pînă atunci să mergem mai departe și să vedem cum e gospodărită apa. Asist la un adevărat seminar. Examinator: inginerul Dumitru Vameșu de la Direcția agricolă județeană Dolj, care ne însoțește peste tot. Examinat: tehnicianul hidro Nicolae Dicu. Mai în glumă, mai în serios, tot seminar se numește. Răspunsurile vin rapide, precise, competente. Starea semănăturilor. Umiditatea solului. Funcționarea pompelor și stațiilor de pompare. Nu se miră nimeni. Precum inginerul șef, Nicolae Dicu are ani mulți de meserie în urmă.

Mai departe, la ferma 4 Ogrin. În jur, plantații de viță-de-vie pe sute de hectare. Îl cunoaștem pe inginerul Pantelimon Mateescu, șef de fermă. Care-i starea culturilor? În regulă. Toată lumea e pe cîmp, pompele funcționează,după caz, zi și noapte. Inginerul Pantelimon Mateescu — Monică, pentru intimi — deși tînăr, vorbește în cunoștință de cauză. A văzut și altele și mai și, ceea ce nu înseamnă că în această perioadă de alertă cineva, cine-o fi — *ceapist*, tehnician, inginer — își poate permite să stea cu mîinile în buzunare și să privească la cer, invocînd ploaie.

S-a pierdut obiceiul cu paparudele, apa vine pe conducte din Dunăre, oamenii știu sau încep să știe ce-i aia agricultură științifică. Iar nu sînt fraze de serviciu dacă adaug că inginerul Mateescu, beneficiind de o bursă, a fost în California mai multe luni și s-a familiarizat cu sistemele de irigații cele mai perfecționate. Încă un argument, zic eu, că în Dolj sînt tot mai mulți oameni convinși că acest județ va deveni rapid unul din marile grînare ale țării.

Mai departe, spre Dăbuleni. Și aici, toți cei implicați în bunul mers al agriculturii sînt pe cîmp. Adică tehnicienii, inginerii, muncitorii permanenți sau sezonieri — de fel din comuna care urmăresc buna funcționare a utilajelor.

Ne îmbarcăm pe șalupa «Ulmeni» — și-o luăm pe canal spre Dunăre. Cine ar putea crede că aici acum 4-5 ani erau dune, dune de nisip?

S-a săpat, s-a săpat cu cele mai moderne utilaje, cu screpere și cu drage imense. Și s-a născut canalul C.O. (zero) — în limbaj tehnic—de 11 kilometri, principala arteră de alimentare cu apă a sistemului de irigații Sadova-Corabia.

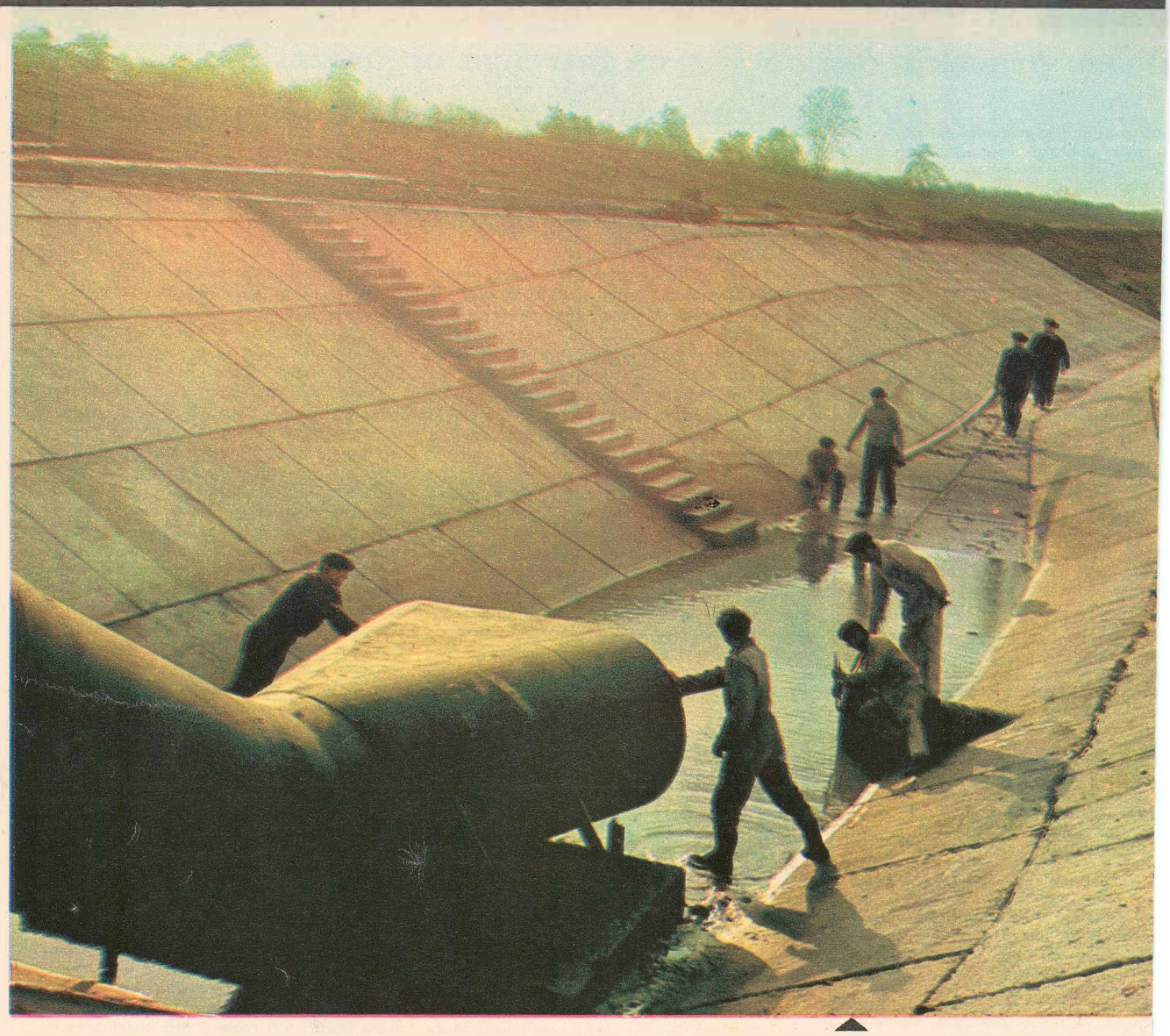

Prin aceste corsete de beton vo la comandă, mii de metri cubi de

Șalupa saltă pe valuri, îi cam saltă și pi șuruburile, chit că e construită în 1965, fost o zi trepidantă, numai nervi, nu siune. 500 de dăbuleni sînt mobilizați permanent. Mai aflu ca anul trecut s-a de pe cele 8 000 hectare irigate ale C. în medie 2 800 kilograme grîu și 3 200 k porumb la hectar, și văd pîlcuri de desenîndu-se pe cîmpia fără de sfîrșit, v aspersoare. Și-l mai surprind ațipind p rul Dumitru Staicu, președintele C.A leni, care de vreo 14 ore, adică din zo cîmp s-a aflat. «Dar să știți că am auzit discutat!», ne anunță după cele cîtev de picoteală.

Arșița s-a mai domolit, pompele

Fotografii de VASILE MOLDO

Ploile Doljului. Ploi născute di celor de aici de a înfrînge nisipul

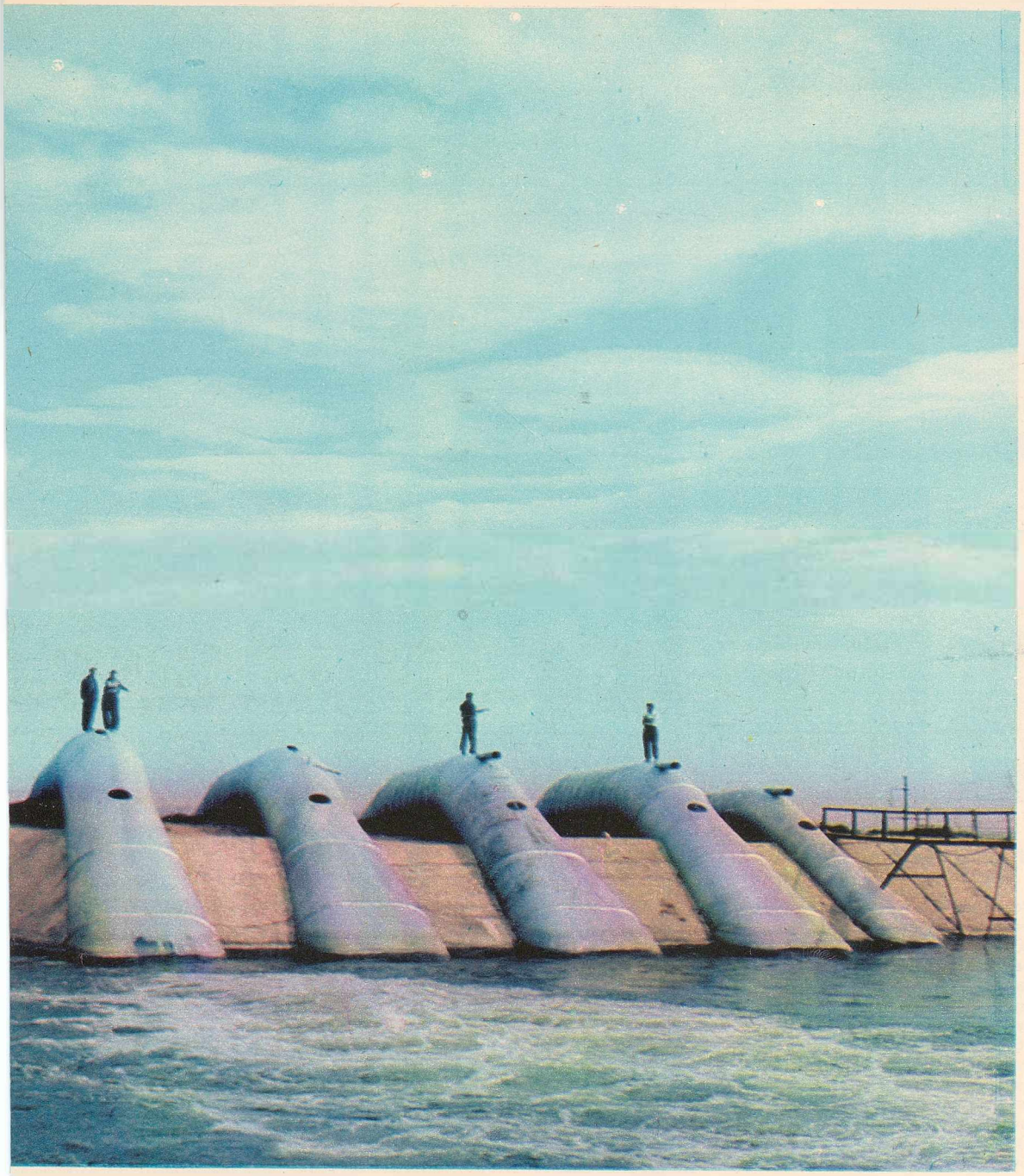

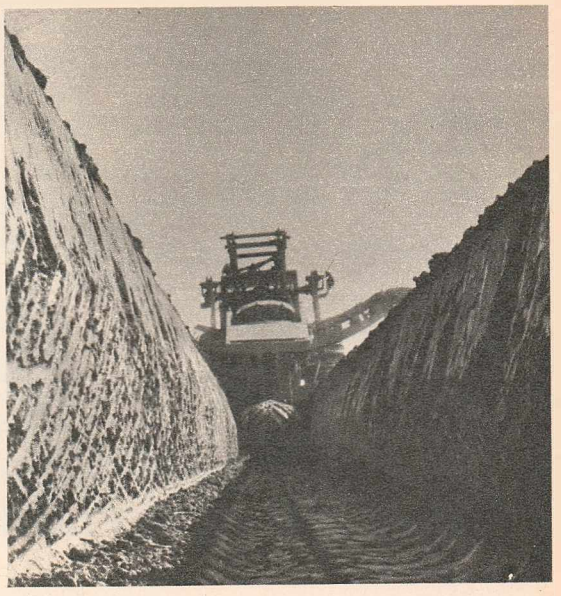

Drum liber pentru argumentul esențial al oricărui optimism în materie de agricultură: apa.

Arterele însetate ale uriașului sistem Sadova-Corabia absorb fără-ncetare apă de Dunăre în cantități ce echivalează cu debitul unor rîuri deloc neglijabile.

Piatră lîngă piatră. Și peste piatră apă... (Lucrări de dalare a unui mare canal de irigații.)

Apă și electricitate puse în slujba recoltelor sigure și abundente.

re, împrăștiind o perdea uniformă de
răşul inginer îmi arată lacul Potelu —
l lac Potelu, unde dînsul a plantat
rumb și unde s-au obținut recoltele
000-6 000 kilograme porumb boabe

prima oară, acum, în fapt de seară,
rii mei, ingineri, tehnicieni sau
Dăbuleni, îmi par mai relaxați. Nici o
. Umiditatea solului acceptabilă. Ploa-
imbelșugată care de zile în șir cade
urile Doljului este asigurată. Ploaie
după voința acestor oameni, ploaie
dorința lor de a supune nisipurile
ipuri de pe acuma învinse.

MIHAI HETCO ■

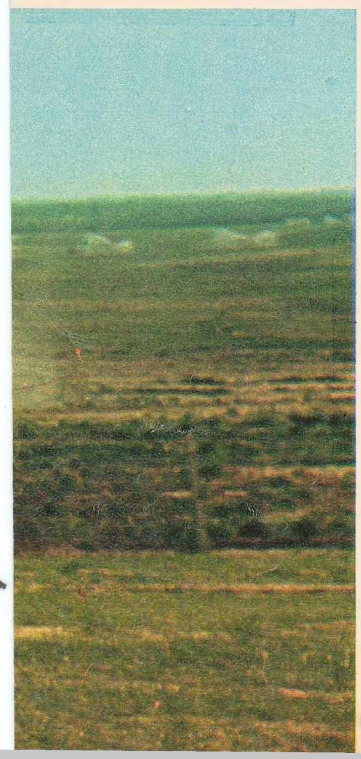

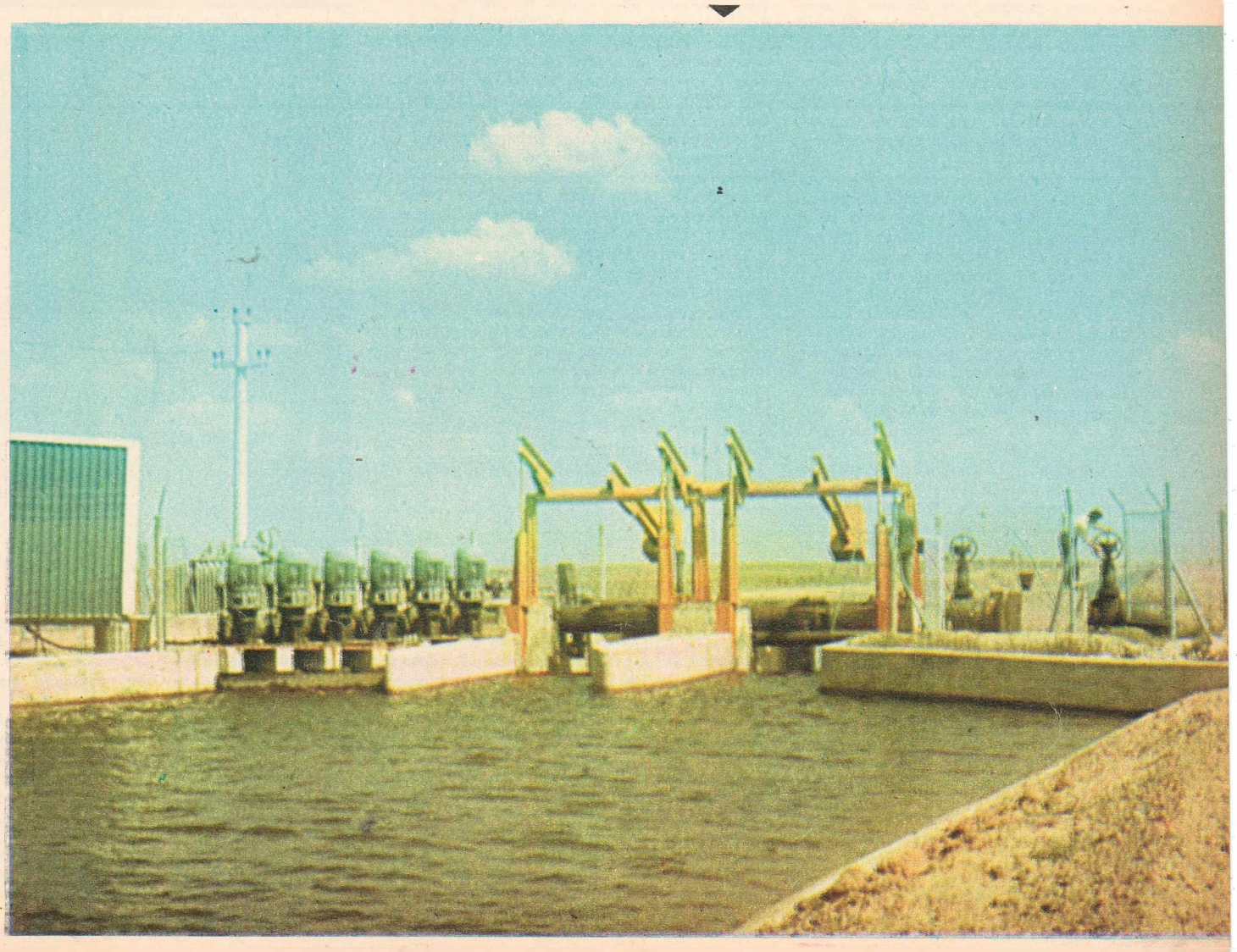

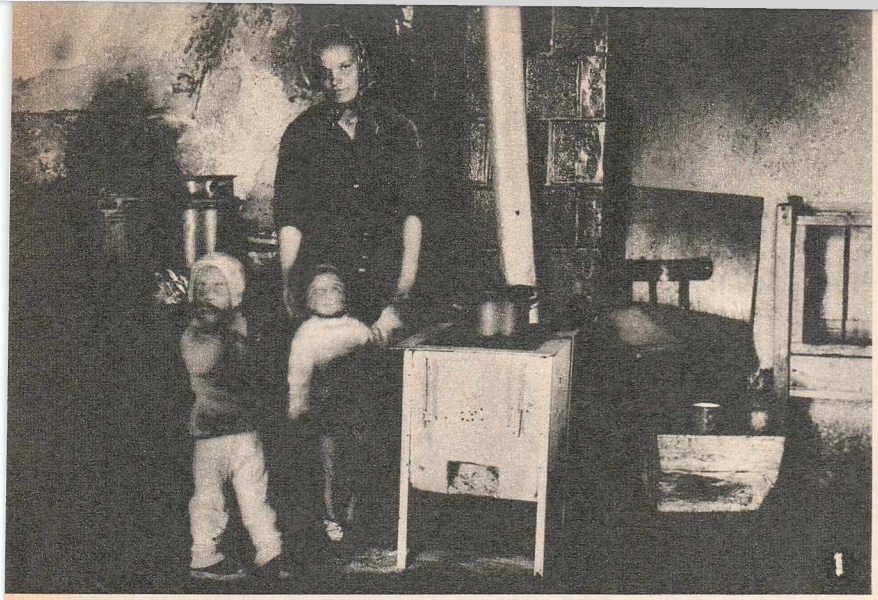

n-aveți un stăpîn pentru un castel în plus?

Veşti de la Bonţida, de la faimosul castel din apropierea Clujului, a cărui construcţie a început în secolul XV şi care, după meşteşugite transformări, a devenit un manual viu al istoriei arhitecturii transilvănene, de la gotic la neoclasicism. Castel vestit, aşadar, pentru arhitectura sa, dar şi pentru galeria de sculpturi baroc, în aer liber — cea mai frumoasă din ţară, citată în manualele de specialitate — şi pentru parcul de 400 hectare, adevărat monument al naturii.

Şi care sînt veştile? În pavilionul de oaspeţi al contelui Banffy s-a mutat familia luliu Lăcătuş, soţ, soţie, opt copii. N-au fost invitaţi de conte, care a răposat întru Domnul şi care, dealtfel, după cum prea bine se ştie, nici nu mai era stăpînul castelului, dar n-au fost chemaţi nici de altcineva. Într-o noapte ei s-au înfiinţat la castel, au spart lacătele şi au pus stăpînire pe două-trei saloane. Au adus şi o maşină de gătit — alimentată de atunci pînă azi cu giurgiuvele de la ferestre — un pat, cîteva scaune şi copiii.

Am vorbit cu proaspeţii locatari şi cu secretarul comitetului executiv al consiliului popular, Vasile Deac. Mi s-a explicat că e vorba de o soluţie temporară: în toamnă oamenii se vor muta în casa ce şi-o construiesc în sat; le mai trebuie trei saci de ciment, dar asta se aranjează...

— Ce să fi făcut? — se întreabă tovarăşul Deac. Era iarnă, oamenii erau necăjiţi. Desigur, puteam să-i alungăm prin mijloace legale, dar nu ne-a lăsat inima. Şi apoi erau şi copiii...

Îl înţelegem. Dar castelul, cu el cum rămîne? De fapt nu familia Lăcătuş e de vină, ci faptul că, oricît ar părea de curios, castelul n-are stăpîn. De aci se trag toate.

Iată şi altă dandana. Astă-iarnă opt copii s-au urcat pe zidurile manejului şi s-au distrat aruncînd în curte statuile la care a migălit, cu secole în urmă, faimosul sculptor austriac Johann Nachtigal. Distracţia a reuşit: majoritatea statuilor s-au făcut zob. Au rămas doar cîteva, care acum cîteva zile au fost transportate în siguranţă de către cercetători de la Muzeul de istorie a Transilvaniei.

Este adevărat, acum cîţiva ani s-au cheltuit cîteva milioane de lei pentru repararea acoperişului castelului şi totul părea că merge strună. Pentru ca azi...

Tovarăşul Deac ne roagă: «Scrieţi la revistă, poate se va găsi un beneficiar. Noi, consiliul, sîntem mici. Nu putem face nimic».

La Cluj am auzit zvon că Oficiul judeţean de turism ar fi interesat...

— Alo! Tovarăşul director Prodan? Este adevărat că dv. veţi prelua castelul de la Bonţida?

— Nici pomeneală, tovarăşe.

Atunci, probabil, Comitetul judeţean de cultură şi educaţia socialistă Cluj ne va da veşti bune... Nici tovarăşul vicepreşedinte Vasile Chirteş nu ne poate spune nimic îmbucurător: «Se duc discuţii, dar nu a ieşit nimic concret pînă în prezent».

Poate sînt prea multe castele în Transilvania şi nu mai avem ce face cu ele?

— Şi totuşi, cîte nu s-ar putea face la Bonţida — oftează Paul Gyulay, muzeograf principal la Muzeul de istorie a Transilvaniei. Gîndiţi-vă, este vorba de cel mai mare castel din Transilvania, o bijuterie arhitectonică. De ce nu s-ar înfiinţa aici o casă de creaţie combinată cu un muzeu, aşa cum am propus noi? S-ar putea ţine aci şi seminarii de vară pentru specialişti din ţară şi străinătate, în genul celor de la Sinaia. Şi tot aci muzeele din Cluj ar prezenta acele exponate pentru care nu mai au loc în oraş, s-ar putea instala o bibliotecă etc. Eu aş vedea Bonţida ca un fel de posesiune comună a scriitorilor, pictorilor şi muzicienilor, un lăcaş al culturii patronat fie de Universitatea din Cluj, fie de filiala Academiei Republicii Socialiste România, fie de uniuni de creaţie, fie de Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului – dar nu pentru ca să transforme castelul în azil de bătrîni sau în şcoală pentru arieraţi mintali! Există, firește, şi alte soluţii, care să ţină seama de factorul economic. În orice caz, dacă va continua să rămînă fără stăpîn, castelul — chiar şi cu acoperişul cel nou — tot se va degrada iremediabil. Chiar pe nimeni să nu intereseze această situaţie?

Deocamdată, se pare că aşa stau lucrurile. Stăpîn o fi existînd pe hîrtie, dar la Bonţida nu se vede. Şi ce te faci că peste cîteva luni se va muta de acolo şi familia Lăcătuş cu cei opt copii... Atunci acolo nu vor rămîne decît umbra contelui Banffy, paznicul de noapte şi ciorile. Să nu fim însă pesimişti. Poate pînă atunci se va găsi un stăpîn pentru un castel în plus.

LIONEL NIŢESCU ■

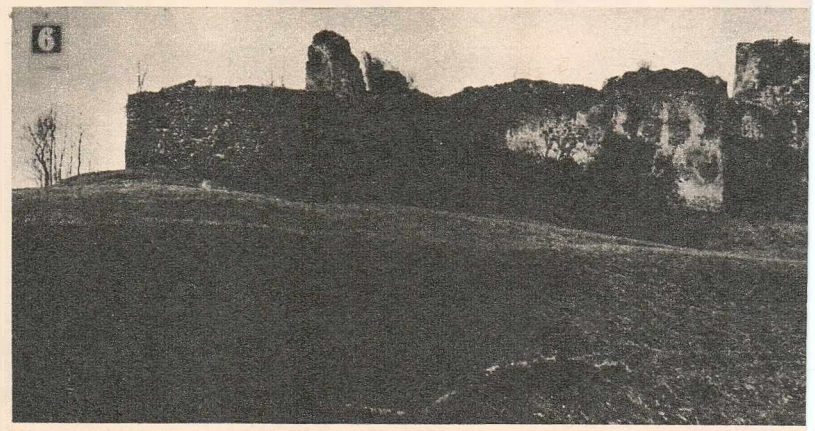

Fotografii: **FERENC CZOMAFAY** ■

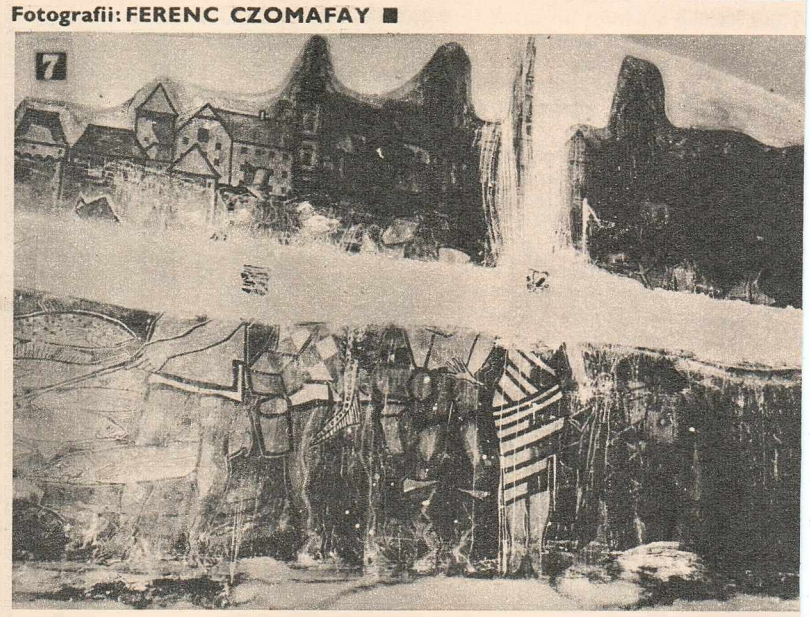

1, 2. Nu s-ar spune, dar vă aflaţi, prin mijlocirea fotografiilor alăturate, în castelul Bonţida, ediţie 1974, la etajul întîi, în saloanele cîndva rezervate oaspeţilor contelui Banffy.

3, 4, 5. Johann Nachtigal a trudit la aceste statui cu secole în urmă, ele şi-au cîştigat drept de cetate în manualele de istoria barocului şi apoi s-au făcut zob în curtea castelului... Ceea ce n-au reuşit intemperiile şi războaiele au izbutit cîţiva puşti care deunăzi s-au urcat pe zidurile fostului manej al castelului fără stăpîn. Ei s-au distrat împingînd statuile de pe soclu şi proiectîndu-le pe caldarîm. Să mori de rîs nu altceva. Portar era, dar numai de noapte, iar isprava s-a petrecut ziua în amiaza mare. Aşa că totul e în regulă.

6. O cetate fără stăpîn este şi cea de la Bologa. Datînd din secolul XIII, această fortăreaţă medievală a intrat în stăpînirea lui Mircea cel Bătrîn prin tratatul încheiat cu Sigismund. Este una din cele mai vechi posesiuni din Transilvania ale unui domn din Ţara Românească. Apoi a trecut sub stăpînirea principilor transilvăneni, devenind o poartă de apărare în calea turcilor. A biruit vremurile pînă în 1961, cînd vremurile au biruit-o: vîntul a luat şi ultimul acoperiş.

Peste cîţiva ani, dacă nu se va face nimic, nu vor mai rămîne nici zidurile. Şi totuşi cetatea nu se află decît la un kilometru depărtare de şoseaua naţională Cluj-Oradea, într-o zonă turistică; prin preajmă se găsesc păduri, curg apele Crişului Repede... Nu s-ar putea a un punct turistic? Ceea ce-i lipseşte cetăţii nu e numai ac interesul.

7. O soartă vitregă au – cîteodată – nu numai creaţiile artis cutului, ci şi cele ale prezentului. Cu ani în urmă pictorul clu Kovacs, fost rector al Institutului de arte maghiar din Cluj, tat o pictură murală pentru restaurantul «Ursus», înfă ceiuri şi tradiţii populare din Transilvania. Lucrarea, rec concurs sub egida Uniunii artiştilor plastici, i-a adus titlul de a

Acum cîtăva vreme restaurantul clujean a fost renovat şi au tras conductele pe traseul pe care-l puteţi admira în fotog terii au lucrat după capul lor, n-au întrebat pe nimeni, iar m la I.A.P.L. n-au părut nici ei prea emoţionaţi: calculaseră «pictura s-a amortizat» în decursul anilor. Bineînţeles, d electricienilor, din pictură n-a mai rămas nimic şi acum un fi acoperă locul faptei. Conform proiectului.

Am zgîndărit cenuşa acestei afaceri doar în scop profila viitor. Să nu care cumva să se repete o afacere asemănătoar al ţării.

Tovarăşi, înainte de a bate cuie sau a instala o conductă un desen, o pictură murală, mai bine întrebaţi! Întrebarea m

mame
e circumstanță,
tați de ocazie

strigăt de disperare. Și de saturație. soarea acestei mame care la capătul i, la capătul răbdării, la capătul ne- la marginea îndoielii a pus totuși creion și hîrtie ca să-și reclame fiica: nesc *Rusu Elena, domiciliată în Con- rtier Tomis IV... sînt căsătorită cu Rusu ofesie timplar (...). Avem 6 copii, dintre tă căsătorită, iar restul de cinci copii îrstă școlară, elevi între clasele II–VII tr-un apartament, de două camere. Ne- mare este însă altul. De la data de 15 iu- 973* - n.n.) *fiica și ginerele meu au adus, isit la noi, pe cei doi copii ai lor, Bucur ise ani și Bucur Costică de trei ani. Fiica mește după soț Bucur Maria, iar ginerele r Ion. Fără nici un fel de inimă și-au pă- ii, lăsîndu-i în casa mea fără să dea n de viață, să dea vreun ban. Vă rog să să vă gîndiți cum putem locui atîtea în două camere, cum își pot face copiii ață de care am obligații de părinte — asemenea condiții. Am reclamat la onstanța, circ. Tomis II, dar nu mi-au atenție. Oare nu pot fi găsiți niște ari și scuturați pentru a-și îngriji copiii?... face față din punct de vedere mate- esc cei doi copii, am cerut să fie pri- casă de copii. Organul de tutelă de l popular este de acord, însă cere să-i adeverință de la miliție din care să am reclamat dispariția părinților, ori ecazul, miliția refuză. De căutat nu-i adeverință nu-mi eliberează. Ce să fac situație?»...*

nu încercăm să ne gîndim — și să imaginea — că e greu să locuiască ne în două camere (în familia Rusu și o bunică octogenară) și dintr-un ariu? Cum să nu încercăm să înțe- mamă care este forțată să reclame sentimente materne a uneia dintre ai a primului născut, hrănit din plin tea ei? Cum să nu încercăm s-o aju- gnîndu-ne totodată, la rîndu-ne, că de miliție nu se grăbesc să o ajute? fiind vorba de copii! Era firesc deci rs scrisorii.

*

ul rînd, am înaintat-o Comitetului al Consiliului popular al municipiu- nța. Răspunsul primit nu ne-a mul- din consiliu își declină competența a Comitetului pentru ocrotirea mi- pe lîngă Consiliul popular al județu- «întrucît s-a constatat că domiciliul minorilor și al părinților, Bucur Ion Maria, se află în comuna Gîrleni — cău». Deci, aparent încep să zboare se paseze responsabilități, în vreme ămîn mai departe într-o casă supra- iar fugarii lor părinți, fugari! Spunem i și Bacăul răspunde, după o cercetare «amănunțită» — cum o să vedem — Bucur Ion și Bucur Maria nu sînt și în comuna Gîrleni decît vreo trei cu mulți ani în urmă și, cu adresa 2703 din 26.XII.1973 se restituie do- șului Constanța.

totuși domiciliul părinților o fi în — ne-am zis. Să plecăm la Bacău! cele din urmă, Comitetul de autori- ră din județul Bacău trebuie să se în- e acești copii, de internarea lor într-o ilului. (Ce rece sună această inter- reună cu doi reprezentanți ai Comi- autoritate tutelară pornim în co- eni. Secretarul Consiliului popular, e, și sergentul major Vasile Lupu de de miliție nu știu mai mult, și nici mai mult, pînă la vizita noastră, nsul dat la adresa primită din partea tutelare, și anume că Bucur Ion, fiul Alexandru, om de omenie și gospo- abă, nu e în comună, e căsătorit în și muncește pe-acolo. Vrem să dis- Alexandru Bucur și este chemat la surpriză: bătrînul ne mărturisește lui e-acasă. «Băiatul este la mine de jumătate, două. Lucrează la C.F.R.- i cînd ne gîndim că Gîrlenii nu sînt egas, nici Tripoli, nici o metropolă e de oameni!) «De unde a venit?» De pe-acolo, de pe la Constanța». ți întrebat de nevastă?» «E plecată ». «Dar de copii?» «Sînt la soacră-sa». in luna mai anul trecut n-a dat nici piilor? Că nu s-a dus măcar să-i va- interesează. Îi relatăm starea nepo- îi propunem ca, pentru o scurtă i aducem la dînsul — aveam în ve- ul pînă se găsesc locuri într-o casă a Dar brusc, acest om așezat, de 58 de ani,—acest tată numit «de treabă», care și-a primit fiul risipitor, l-a îmbrăcat, a tăiat vițelul cel gras — a sărit ca ars și s-a dezlănțuit. Nici un argument din lume, nici logic, nici legislativ, nici afectiv, nu l-a făcut să accepte, la el acasă, în prezența sa, «nici 10 minute, tovarăși», acei copii, nepoții săi, fiii fiului său, care acolo, la Constanța primesc o hrană neîndestulătoare. «Mie nu-mi trebuie». «Îi dăm la altcineva». «Dați-i. Să nu-mi vină mie cu greutățile lui pe cap. Eu le am pe-ale mele». Lăsînd la o parte faptul că dînsul nu prea are greutăți, — copiii săi, doi, sînt deja mari —, lăsînd la o parte faptul că lucrează împreună cu soția la sectorul zootehnic al C.A.P. și cîștigă bine, e drept, la o muncă serioasă făcută conștiincios, de ce refuză un tată să-și ajute fiul într-un moment greu, într-un moment de cumpănă a vieții? Ne spune că fiul său «e neserios», «că nici nu știe ce vorbește», «n-are două cuvinte la un loc».

Îl așteptăm atunci pe Bucur Ion, vine, discutăm cu el, e puțin speriat, puțin incoerent, pare cam inconștient de gravitatea faptelor lui, de responsabilitatea pe care o are de a-și crește copiii și parcă dăm, măcar vag, crezare — crezare, nu dreptate — bătrînului care ne spune, în final, că băiatul său «e cam debil». Îi propunem o vizită medicală la serviciul de neuropsihiatrie. A doua zi este adus de către tată, consultat, diagnosticat. Normal patologic, dar cu tulburări de comportament. Cine l-a adus aici pe copilul plecat în lume, departe de casă, de la 16 ani, căsătorindu-se singur, printre străini, la 18 ani? Cînd Alexandru Bucur avea doar doi copii, iar pentru Ion s-ar fi găsit de lucru, chiar și acum 7-8 ani, și în Bacău, la 15 kilometri de casă, ori la Buhuși, Săvinești, Piatra Neamț, Roman — centre industriale aflate prin apropiere, unde grija și supravegherea părintească se puteau simți? De ce nu s-a îngrijorat *atunci* bătrînul de ceea ce face băiatul lui? Scurt, ce este Ion Bucur acum, la 25 de ani? Un om fără o profesie, fără o calificare, un bărbat cu înfățișare de adolescent, care muncește pe unde apucă, nu stă prea mult în același loc (de teama urmăririi cu pensia alimentară), un soț părăsit de soție, un tată care și-a abandonat fiii, un copil renegat de tată. Dar de ce l-a părăsit nevasta?

*

Ne întoarcem de la Bacău și plecăm la Constanța. În biroul secretarului Consiliului popular municipal, Dumitru Bordâncă, președintele comisiei de autoritate tutelară, aflăm că «situația copiilor s-a rezolvat». Prin Hotărîrea nr. 236 din 4 ianuarie 1974 Bucur Ionel și Bucur Costică, micii frățiori ajunși motiv de petiții, refuzați de părinți și de bunici, sînt ocrotiți de stat, sînt la adăpost de traume, sînt internați în case de copii. Fără nici o contribuție din partea familiei. Din păcate însă, despărțiți. Nu s-a putut altfel. Ionel, avînd șase ani, a fost repartizat unei case de copii școlari, la Năvodari, iar Costel, băiețelul de trei ani, la Plopeni, într-o casă de copii preșcolari. Deci, și ultimul fior al sentimentului de familie, deci și climatul de creștere al dragostei fraterne li se ia. Încărcați de tristețe am fi putut lua calea întoarsă la București, la redacție, cu satisfacția, totuși — dacă într-o tristețe poate să încapă satisfacție — că acești copii nu mai sînt povară nici unuia dintre cei care ar trebui să le-o poarte, că sînt pe mîinile unor educatori buni, și cu satisfacția unei realități infirmate, aceea că hîrtiile n-au continuat să se plimbe și cazul a fost soluționat.

Și totuși, nu! Cu gîndul de a vedea cu ochii noștri că este așa, ne-am dus în cartierul Tomis IV, în apartamentul de unde a pornit scrisoarea aceea ca un strigăt. Deschide un boț de fată — sora mamei copiilor —, ne întîmpină octogenara bunică, încă vioaie, care cu acea cinste curată a țărăncilor mărturisește că nepoata sa, fugara, s-a întors, în sfîrșit, după 9 luni, acasă. Și a trimis boțul de fată s-o aducă. Era femeia cu care ne întîlnisem în fața blocului, ieșind de mînă cu un băiețel frumos, blond cu ochii mari, albaștri. De ce a plecat? Pe unde a hoinărit atîta vreme? De ce și-a lăsat copiii fără un semn de viață? De ce nu le-a trimis un ban? Zeci de întrebări ne dau ghes, dar am întrebat-o întîi unde sînt copiii? «Ionel e la Năvodari, la casa de copii». N-a fost să-l vadă, deși a venit de două săptămîni în Constanța. Motivează că n-a lăsat-o mama, adică femeia care ne-a scris. De ce? Să nu plîngă și să vrea acasă. Iar ea rezistă să nu-și vadă copilul după nouă luni de inconștiență. Iar noi s-o credem că o ascultă pe mama, pe cea pe care n-a întrebat-o cînd a plecat și i-a lăsat copiii fără nici o explicație!? Pentru cel mic, mașina casei de copii din Plopeni a venit tocmai cînd era el acasă. Nu l-a lăsat să plece. Poate i s-a redeșteptat sentimentul matern; să n-o acuzăm, ne-am zis, și am încercat să tatonăm. Atunci de ce i-a părăsit, cum i-a părăsit? Începe să deruleze o poveste lungă, lungă, încîlcită cu peripeții și, chipurile, cu privațiuni, în care o femeie tînără, victima unui bărbat bețiv care o bătea, a plecat să caute o muncă mai bine plătită, ca să cîștige pentru copiii ei. După alte cîteva întrebări, minciunile încep să cadă una cîte una. Niciodată și nicicînd acest flagel nu s-a putut ascunde mult timp neidentificat! Da, într-adevăr, la cîteva luni după ce s-a întors din armată Bucur Ion, soțul ei, a început să bea. A început s-o bată. Dar cîte femei în situații limită nu și-au luat copiii de mînă plecînd, muncind cinstit și crescîndu-și copiii? Singure o viață, sacrificîndu-se cum știu numai ele, mamele adevărate, s-o facă, sau împletindu-și destinul cu al unui bărbat cinstit care să-i accepte copiii? Dar Maria Bucur, în seara unei zile de leafă a bărbatului, a vrut să se răzbune pe el, și a fugit! Cum? Cu un vecin de casă, cu un tovarăș de muncă al soțului, el însuși venetic, în căutare de bani mulți, fugar de responsabilitatea creșterii a doi copii, trăind ascuns, cu naivitatea că nu v-a fi găsit, ca să nu plătească 270 de lei pe lună — o, Doamne, ce sumă! — pensie alimentară. A fugit, lăsîndu-l în casă pe băiatul cel mic de doi ani și cîteva luni. Ce-a făcut Ion Bucur? A plecat și el, pe altă parte, acasă la Constanța, ducînd în brațe copilul cel mic. Întrînd și lăsîndu-l, fără nici o explicație, și apoi, alergînd. Alergînd din loc în loc, nefixîndu-se nici unde, cu aceeași obsesie de a nu fi descoperit. Bînd și mai strașnic, rătăcindu-și mintea în aburii alcoolului. Și, mereu beat, muncește fără spor, cîștigă tot mai puțin; neavînd bani, bea spirt medicinal. Dezastru. Degradare umană.

Îndrăgostiții fără dragoste — Maria Bucur și concubinul — s-au refugiat la Tulcea. După o zi de alergătură, în căutarea unui serviciu, în orașul promisiunilor, au pornit-o spre Brăila, unde au lucrat la o grădină de zarzavat. Apoi, din același miraj al cîștigului și aceeași teamă de a fi demascați, găsiți, aflați, s-au îndreptat spre Isaccea. După vreo lună ea a trecut totuși pe-acasă, prin Constanța. Deci mama, semnatara scrisorii, nu era chiar așa de străină de faptele fiicei sale! În cele din urmă, după alte peregrinări, s-au îndreptat spre Podu Iloaiei «acasă», la părinții lui. Acesta prezintă părinților «noua lui nevastă», bătrînii se consolează, el începe să lucreze ca fierar la C.A.P., și lucrurile par a se aranja. Dar vine «o dandana». Somația de plată a 9 000 de lei pensie alimentară pentru copiii noului soț!? Trebuiau plătiți, altfel risca să facă închisoare. Într-un impuls de ciudă Maria Bucur își aduce aminte — în sfîrșit! — de copiii ei. Lucrurile se complică și mai rău. «Socrii» vin la băi la Techirghiol și au nefericita idee să facă o vizită cuscrilor, la Constanța. Dezastru: noii «socrii» află ceea ce nu știau. Află că și ea este «încurcată», că și ea are copii. Și, evident, nu suportă situația. Sînt — și ei! — în Podu Iloaiei oameni cu vază, gospodari de treabă! Și iarăși Maria Bucur și Celnic Mihai au trebuit să-și ia bocceaua la spinare. Ruta? Din nou Constanța. Mama, petiționara Rusu Elena, a primit-o cu noul ei bărbat. Ce era să facă?

Dar ei? Cînd am ajuns noi în Tomis IV el era în căutare de serviciu. Ea ne spune că îndată ce va intra în posesia actelor («toate au rămas atunci, în seara cu pricina, la el, la Bucur»), se va angaja. Timp de nouă luni de zile nu și-a amintit că n-are buletin, că n-are un act, că trăiește fără identitate, ca în pustiu! «De unde știi că el, Celnic Mihai, prezumtivul soț, îți va accepta copiii, că îți va crește copiii, că nu se va întoarce la propriii lui copii?» «Păi, și nevastă-sa e cu altul, are și un copil cu celălalt bărbat».

Dumnezeule, în ce lume trăiesc acești oameni!? Se joacă de-a căsătoria, de-a dragostea și de-a iluziile, fac copii și apoi îi părăsesc. Mame de circumstanță și tați de ocazie! În ce fel de familie au crescut acești copii, ajunși părinți? În ce colective de muncă au muncit și trăit? Cum putem rămîne atît de indiferenți la ce se întîmplă în jurul nostru, eu, tu, el, noi, *opinia publică?*

CICI IORDACHE ■

copii minune, fetișizări, bunici

Cojocaru Vasile din București ne trimite o scrisoare, «destăinuire de o intimitate cu totul deosebită», după cum o apreciază el însuși, în care este vorba despre un nepot al lui, un copil de vreo opt ani, foarte vioi, zice-se, de o vioiciune care dă de gîndit și-l face pe acela care ne scrie să se teamă, în calitate de bunic, punînd o mulțime de semne de întrebare cu privire la viitorul copilului.

«De ce oare este atît de dezvoltat, din punct de vedere mintal, pentru vîrsta pe care o are? Nu-i va fi fatală aceasta în vreun fel, din moment ce a luat-o înainte prea fuguța pentru vîrsta ce-i poartă capul? Nu va muri prea curînd, poate datorită tocmai acestei inteligențe prea disproporționate cu vîrsta sa și a copiilor din jurul său?»

Mai ciudat este cum acest copil atît de dotat, cu înclinații către poezie și muzică, încurajat și ajutat fiind de către bunicul său, a prins pînă la urmă un fel de fetișism bolnav pentru acesta, «în loc să-l aibă pentru Vlahuță, Alecsandri, Eminescu etc., ca și cum în mintea lui ar trebui să fiu un egal epigonilor noștri în ale artei» Trecem peste folosirea nejustificată a unui cuvînt, pentru a mai transcrie: «Fetișismul copilului pentru mîine și poeziile mele oloage...»

De fapt ni se trimit aceste versuri cu rugămintea de a răspunde la întrebările: dacă au un conținut specific poeziei, dacă au o rimă adecvată, dacă au o prozodie acceptabilă, dacă au o punctuație apropiată de cea corectă. Se-nțelege că dacă la toate aceste întrebări am fi putut răspunde *da*, Cojocaru Vasile, care este «un cetățean de ordine și un om de morală», tot n-ar fi avut motive să nu creadă, în mod aș zice *necondiționat*, în puterea «exemplului» Eminescu, de pildă, într-o măsură mai mare decît în posibilitățile de a fi pe cont propriu «exemplu» pentru copilul ale cărui aptitudini abia acum se formează.

Dorim nepotului să fie, peste un număr de ani, o mare surpriză, un mare talent în poezia sau în pictura noastră ori în amîndouă în același timp, iar bunicului îi dorim ca, în situația în care el, la rîndul lui, nu-l «fetișizează» pe nepot, să aibă convingerea că poate să-l ajute pe acesta din urmă mult mai bine cumpărîndu-i niște cărți și niște acuarele decît citindu-i versuri precum: «În mirificul cosmicelor depărtări/ Și-n splendorile tăcerilor profunde,/ Dimensiunile demiurgului, în tainițe pătrunde/ Și trăsnind, zvîrle vechile încătușări/ Peste multe stihii».

DUMITRU ELIADE ■

POȘTA REDACȚIEI

Hareț Traian — Constanța: Logic, din ceea ce ne scrieți, aveți dreptate, dar numai la serviciul financiar puteți elucida, cu actele respective, dacă s-a comis sau nu o greșeală. **Ghioc Georgeta — Tg. Neamț:** Nu este verosimil ceea ce ne scrieți. Sancțiunea pe care ați primit-o nu credem că se datorește unor diferende dintre dumneavoastră și o colegă. **Echimof Valeriu — București:** Oricum, nu «Flacării». Casei de cultură a studenților «Grigore Preoteasa» v-ați adresat? **Constantin Marin — Rm. Vîlcea:** Ceea ce ne-ați scris nu este clar. Reveniți sau adresați-vă întreprinderii Energo-utilaj, București. **Ciutac Vioara — Pîncota (Arad):** 1) Nu avem posibilitatea să vă găsim pe fostul soț, mai ales că nu avem nici un indiciu. 2) Adresați-vă organelor de justiție locale. **Șerban Oprea — București:** Fabrica producătoare vă poate preciza. **Gorunescu Gheorghe — Drobeta Turnu Severin:** Nu trebuie să vă descurajați! Reveniți pentru lămuriri la ministerul de care aparțineți. **Popescu Aurelian — București:** Vă înțelegem. Poșta centrală al cărei salariat sînteți este în măsură să urgenteze rezolvarea problemei dumneavoastră. **Popescu Ion — comuna Potlogi (Dîmbovița):** De ce nu vă donați colecția căminului cultural din comună? **Năstase Elena — Bacău:** Regretăm. Spațiul nu ne permite să publicăm fotografia surorii pierdute. Organele de miliție vă pot ajuta. V-ați adresat? **Batoli Violeta, Bucșa Ion, Beuran Margareta, Ștefănoiu Valeriu — București; Mutu Duminică — Pitești:** Scrisorile de mulțumire trimiteți-le direct doctorului Bărcănescu. **Lupescu Gheorghe — București:** Sînt publicații pentru copii cărora le puteți propune lansarea unui astfel de concurs. **Cucinschi Constantin — Făgăraș:** Așteptați răspunsul de la I.R.E.-Făgăraș. **Miculescu Maria — Cîmpina:** V-ați supărat pe casierița alimentarei nr. 6 din orașul în care locuiți și vreți s-o sancționăm noi. Credeți că ar fi posibil? Dacă atitudinea sa a fost ireverențioasă, de ce nu ați discutat cu responsabilul? **Vasile Chira — Baia Mare:** 1) Din însuși titlul rubricii se înțelege că «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» vă stă la dispoziție; 2) Sîntem de acord, atenție însă la tematică. **V. Vasile — București:** Trimiteți o scrisoare lizibilă. A cîta copie este cea pe care ați trimis-o? **Știrbei Gheorghe — Pitești** (semnează în numele unui colectiv de ingineri): Am citit cu plăcere rîndurile dumneavoastră adresate redacției noastre pentru prezentarea în revistă a profesorului Mangeron. La rîndul nostru vă răspundem cu aceleași mulțumiri pentru scrisoare. **Bețleagă Doru, Ciocoiu Doru — București:** Doriți să discutați în amănunțime despre viitoarea dumneavoastră călătorie pe biciclete, dar nu ne-ați scris în ce scop. **Radu Constantin — Mediaș; Mircu Lucian — Timișoara; Oprea Constantin — București; Selea Mihai — Craiova; Săraru Stan, Petrovan Ion, Rîulescu Ion, Dan Bogdan — București:** Ca de fiecare dată, aceeași încheiere: nu publicăm versuri.

MARGA NEDELEA ■

la «săptămîna» lui camil petrescu

La Capșa, în vechiul local al cafenelei propriu-zise, în a doua jumătate a lunii decembrie 1923. Ora 9 dimineața. Camil Petrescu, la locul lui obișnuit, de pe canapea, cu capuținerul înainte, îmi răspunde la salut și-mi face semn să iau loc lîngă el.

— Știi că apărem cu o revistă, la începutul anului viitor?

— Mă rog, ce-i acest «apărem»? Plural de modestie?

— Ti-ai găsit, eu și modestie!

Camil era un socratic. Se cunoștea foarte bine.

— Atunci?

— Eu, dumneata și prietenii noștri!

— Sînt foarte onorat, deși mă odihnesc după un efort considerabil. Închipuiește-ți, am absolvit în două săptămîni Seminarul pedagogic și mă pregătesc să mă prezint în februarie la examenul de capacitate.

— Ce-are a face? Ai să-l treci cu *brio*. Îți încredințez o rubrică permanentă: *Cărțile*. Îți propun să fii criticul literar al revistei «*Săptămîna* muncii intelectuale și artistice».

— Sînt foarte bucuros și tot atît de onorat. N-aș putea însă chiar așa, săptămînal. Gîndește-te și la alții!

— Bine, ne-am înțeles, cînd ai dispoziție, treci pe la mine și-mi anunți «execuția».

Îmi făcusem chiar în acel an reputația, la *Facla literară*, de critic tăios, ba chiar sîngeros. Cuvîntul «execuție» mi-a amintit de ghilotină.

— Da, dragă Camil, sînt ca și dumneata un iacobin. Decapităm pe acefali, firește, metaforic. Ca la circ, fără pic de sînge.

Peste cîteva zile, i-am dat un articolaș despre *Critice*, vol. IX. *Poezia nouă*, de E. Lovinescu. L-a primit, mi-a spus:

— E-n regulă!

și a făcut gestul retezării cu mîna, însoțit de o privire întrebătoare.

— Nu, Camil, mi-am dat în petic. Articolul e pozitiv. Mi-am cruțat amfitrionul de pe strada Cîmpineanu. Al meu, dar mai ales al dumitale!

— Asta nu obligă la nimic, dragul meu. «La vérité, l'âpre vérité» (adevărul, asprul adevăr), cum spunea Danton. Știi că mă frămîntă gîndul să fac o dramă cu el.

— Ai s-o faci. Sper într-o altă execuție capitală, aceea a oportunistului.

— Te înșeli. Sînt cu el, contra lui Robespierre.

— Nu te aprob, dar n-o să divorțăm pe chestia asta!

Așa decurgeau convorbirile noastre, într-un climat de glume și de tachinări. Nu spune proverbul că cei ce se iubesc se tachinează? Nu se putea să nu-l iubești pe Camil, cu toată megalomania lui. Îmi mărturisise în răstimp că revista lui, în format de ziar, va milita pentru fuzionarea într-o singură mare asociație, a tuturor asociațiilor de intelectuali de toate profesiile, ca astfel să guverneze țara, nu ignarii și bandiții, ca în zilele acelea, ci intelectualii, într-un regim «noocratic» (cu stăpînirea spiritului). Eram de acord cu el cînd îl auzeam criticînd cu vervă și vehemență rapacitatea burgheziei, dublată de incapacitate, parlamentarismul cu docilitatea de comandă a celor căpătuiți, jafuri, de sus pînă jos, în avuția țării și mai ales exploatarea sălbatică a intelectualilor, miluiți cu parcimonie, ca la pomană, cînd le venea bine boierilor și cavalerilor de industrie, cartelați între ei. Nu eram însă de aceeași părere cu Camil asupra noțiunii de clasă care, zicea el, caracterizează intelectualitatea. Îi spuneam:

— Nu există o clasă a noastră, cum e clasa muncitorilor de la oraș și aceea a țăranilor, rămași și astăzi clăcași, în ciuda împroprietăririi. Viitorul este al socialismului, pentru că numai muncitorii de la oraș au conștiința de clasă.

— Ei, vezi? Aci e-aci! Noi trebuie să ne propunem pe de o parte să afirmăm existența clasei noastre, iar pe de alta să trezim și să dezvoltăm conștiința de clasă, care dormitează la intelectualii noștri. Acesta-i, de fapt, programul meu.

— Încă o dată, nu sîntem o clasă!

— Fie, dar putem deveni. Ideea mea e o «idee forță», ea va prinde prin afirmație și repetiție (vezi *La Psychologie des masses* de Gustave Le Bon) și ne va solidariza pe toți. Al nostru e viitorul!

Camil nu m-a putut convinge. I-am replicat că una e psihologia maselor și alta a intelectualilor, și că înșeși masele au discernămînt. I-am admirat însă credința, arderea lăuntrică a credinciosului și pasiunea lui zelatară. Mă întrebam nu cît va ține flacăra, înainte de a se consuma, ci cît timp el se va bucura de subsidiile cu care pleca la drum. Nu știam cine erau «finanțatorii» lui, dar mă îndoiam că aceștia îl vor susține pînă la capăt într-o cauză fără perspective de reușită.

Primul număr a apărut în șase pagini, cu un bogat sumar și cu o listă impresionantă de colaboratori: 112! Erau printre ei vechii lui prieteni și colegi, din copilărie și adolescență, în majoritate săraci ca și dînsul, bieți lefegii sau liberi profesioniști în jurul vîrstei de treizeci de ani, care și-ar fi golit bucuros punga, dacă n-ar fi fost deșartă. În același număr se dădeau în componența birourilor și membrilor lor, principalele «Asociații profesionale» (a presei, a medicilor, Uniunea avocaților din România și Baroul de Ilfov, Societatea scriitorilor români, Sindicatul artelor frumoase, Uniunea ziariștilor rofesioniști). Colaboratorii acestui promițător număr: Camil Petrescu, Paul Zarifopol, ing. Virgil Ionescu, P. *(sic)* Panaitescu-Perpessicius, Mircea Bârsan, T.M. (Tudor Mușatescu), un R.R., P. Cătun (aru), F. Aderca, Vladimir Streinu, Ilarie Voronca, George Silviu (tuspatru «sburătoriști»), Remy d'Ossola (?) și subsemnatul. O pagină a fost consacrată lui George Enescu, reprezentînd «geniul rasei noastre». Precedentul va fi urmat cu autentici oameni de știință ca N. Iorga și d-rii Marinescu și Paulescu. Ziarul se recomanda cu numeroase rubrici: ...În șeapte *(sic)* zile, Bibliografie, Teatrele, Cronica artistică, Revista revistelor, Note și informații etc.

Fiecare număr avea într-o scurtă rubrică, acest conținut invariabil:

«*Dacă s-ar uni:*
Asociația generală a medicilor,
Asociația generală a inginerilor,
Sindicatul presei,
Asociația generală a presei,
Asociația corpului didactic,
Uniunea generală a advocaților,
Liga farmaciștilor și droghiștilor,
Sindicatul Artelor frumoase,
Sindicatul Artelor dramatice,
Societatea scriitorilor români,
Societatea autorilor dramatici,
Asociația P.T.T.
Asociația C.F.R.
Uniunea funcționarilor publici,

Asociația contabililor și funcționarilor comerciali, într-o puternică și vastă «Confederație generală a muncii intelectuale», multe probleme ar găsi deslegare imediată, spre binele țării românești».

— Rezon! i-am spus lui Camil, citind cu glas tare, între patru ochi, textul-cheie pe care mi-l prezentase înainte de apariție, cu întrebarea:

— Ce zici?

M-a mustrat că sînt un iremediabil cartezian, că plec «orbește» de la dubiul metodic, că nu am «intuiția concretului», ca dînsul, singura capabilă să rezolve problemele prezentului și să le prevadă, infailibil, pe acelea ale viitorului (Camil a fost, așadar, și primul nostru viitorolog).

Numerele următoare (zece) au fost reduse la cîte patru pagini, pe care, ce e drept, nu le scria integral, dar ca și Eminescu, la *Timpul*, alimenta numeroase rubrici (cu sau fără semnătură, ori sub pseudonim).

Cum era de prevăzut, presa politică nu a luat act de existența noului organ, care lovea în toate partidele. S-au exceptat socialiștii și comuniștii, prin pana d-rului Ghelerter și a lui Alexandru Dobrogeanu-Gherea, care au scos prietenește în relief punctele slabe ale gîndirii politice din programul *Săptămînii*. Fiul lui C. Dobrogeanu-Gherea respingea de asemenea ca neîntemeiate unele idei preconcepute, de care Camil nu se putuse elibera, asupra comunismului din U.R.S.S. Pornit la luptă, într-adevăr, contra partidelor «istorice» și a celor noi, care revendicau puterea, Camil avea limite în gîndirea lui politică și acestea au fost foarte bine învederate de liderii celor două partide muncitorești române.

Dintre scriitori, Liviu Rebreanu a ridicat alte juste obiecții.

În n-rul 4, Camil adresa o vibrantă «Scrisoare deschisă către un eventual mecenate». Într-unul din paragrafele finale, divulga numele susținătorilor materiali ai «Săptămînii»: inginerii Virgil Ionescu și Petre Cătunaru. Acesta nutrea și ambiții literare. Camil i-a publicat, cu o notă elogioasă, nuvela similisămănătoristă «Logofătul Nicoară». În foileton au apărut și traduceri din Paul Morand și Karel Čapek. Camil Petrescu a dat ciclul de poezii închinate lui Kicsikém, muza sa timișoreană, din primii doi ani postbelici. Cel mai harnic colaborator, cu varii subiecte, după Camil Petrescu, s-a revelat Perspessicius. Prins de examenul de capacitate, n-am publicat decît cinci cronici, dintre care cea mai slabă a fost aceea despre reeditarea unor poezii ale lui Eminescu de către Lucian Blaga și Sextil Pușcariu, iar cea mai acceptabilă, cred, aceea despre *Drumul cu plopi* de Cezar Petrescu. Ca și N.D. Cocea, Camil mi-a lăsat mînă liberă.

notița, care nu-și primește pedeapsa, amenință și insinuează

După cum se știe, în numărul 13 al revistei noastre, din 23 martie 1974, pagina «Războ tății» a găzduit un articol intitulat «O plastografie medicală și implicațiile ei», demascînd giat. Era vorba despre volumul «Cum tratăm anemiile feriprive», apărut în 1971, sub se conferențiar doctor V. Fica în Editura medicală, carte despre care arătam – cu probe con citate – că este copiată, într-o bună măsură, după comunicarea a trei medici francezi, H. B. Dreyfus și C. Sultan, lucrare publicată în anul 1967 în «Nouvelle revue française d'hémat

La scurt timp după apariția articolului, conferențiarul doctor V. Fica ne-a vizitat la mărturisindu-și culpa, lamentîndu-se chiar, punîndu-și cenușă în cap și anunțînd că pre publică a plastografiei l-a determinat să reflecteze mai atent asupra comportării în societ condus la luarea unei decizii care ne-a părut absolut firească: părăsirea funcției de directo talului Brâncovenesc. De aci și rugămintea sa: nu mai continuați discuția despre greșeala

Obișnuiți în munca noastră de zi cu zi să căutăm adevărul, să-l propagăm și să avem în în el, l-am crezut pe conferențiar doctor V. Fica animat de intenții sincere, l-am bănuit zd de demascarea socială a actului său de furt (intelectual, dar tot furt!). Redacția a hotărît pună punct problemei plagiatului, convinși cu toții că decizia la care ne-am oprit doctor V. Fica că va proceda și eventualele măsuri ale Editurii medicale ar însemna o pedeapsă suficientă, noi că – în funcție de dimensiunile greșelii – dreptul la reabilitare morală este garantat în de astăzi oricărui cetățean.

Inutilă a fost însă încrederea pe care i-am acordat-o autorului plagiatului intitulat «A feriprive» și – iată – revenim cu noi amănunte, spre a demonstra și cu ajutorul unui alt do ca volumul pe care conferențiarul doctor V. Fica a îndrăznit să-și așeze numele este CO ÎNTREGIME, aportul său — al așa-zisului autor care a încasat cîteva mii de lei — fiind egal

Scriam atunci că «Anemiile» au fost inspirate nu numai după lucrarea doctorilor fr și din alte surse, menționînd și Teza pentru obținerea titlului de doctor în medicină înto Veronica Poboran-Ieremia, asupra căreia vom zăbovi astăzi. Această teză, intitulată «Co la studiul anemiilor hipocrome, hipo și hipersideremice ale sugarului și copilului mic», a dactată la București, în anul 1970, cu un an înaintea apariției editoriale a «Anemiilor», sul cerea științifică a profesorului doctor docent Onoriu Coman, ea aflîndu-se în prezent în dota otecii centrale a Institutului medico-farmaceutic din București, inventariată cu numărul 1

Fără a putea să precizăm pe ce cale conferențiar doctor V. Fica a intrat în posesia te demonstra mai jos evidența PLAGIATULUI GROSOLAN și dimensiunile lui incredibile:

«METABOLISMUL FIERULUI (FIZIOLOGIE ȘI FIZIOPATOLOGIE)	*«METABOLISMUL NORMAL ȘI PATOLOGIC AL FIERULUI.*
Fierul, metal larg răspîndit în natură, este un element indispensabil pentru om și animalele superioare, ca și pentru toate organismele ce aparțin regnului animal sau vegetal... În 1973, Lemmery și Geoffroy au demonstrat prezența în țesuturi a fierului, pe care Badier l-a descoperit apoi în sînge. În secolul al 19-lea s-a dovedit că fierul face parte din molecula de hemoglobină, pe care Hoppe-Seyler au cristalizat-o în 1867».	*Fierul, metal larg răspîndit în nat un element indispensabil pentru om și a superioare, ca și pentru toate organi aparțin regnului animal sau vegetal. Lemmery și Geoffroy au demonstrat în țesuturi a fierului, iar Badier l-a d apoi în sînge. În secolul al 19-lea s-a cu fierul face parte din molecula de bină, pe care Hoppe-Seyler au crist în 1867».*
(Teza de doctorat, pag. 5)	**(Anemiile,**
«HEMOGLOBINA ȘI MIOGLOBINA.	*«HEMOGLOBINA ȘI MIOGLOBIN*
Hemoglobina este pigmentul respirator sanguin cel mai abundent dintre compușii de fier din organism... Deoarece hemoglobina deține cea mai mare parte din fierul organismului, tulburările metabolice ale fierului se manifestă în primul rînd în hemoglobină. Caracterul său biologic fundamental este acela că dintre toate proteinele heminice, hemoglobina este singura care se combină în mod reversibil cu oxigenul molecular, în timp ce fierul rămîne bivalent»	*Hemoglobina este pigmentul respir guin, cel mai important dintre con fier din organism. Dat fiind faptul globina deține cea mai mare parte organismului, tulburările metabolice rului se pot repercuta în primul rîn hemoglobinei. Caracterul biologic fun al Hb-nei este acela că dintre toate heminice, ea este singura care se în mod sensibil cu oxigenul molecular ce fierul rămîne bivalent».*
(Teza, pag. 13)	**(«Anemiile»,**
«Feritina și hemosiderina, cele două forme de depozit ale fierului, reprezintă 800-1 500 mg (la adult), adică aproximativ 20-30% din fierul total. Semnificația lor este astăzi cunoscută în urma cercetărilor cu radiofer 59. Hemosiderina este forma de rezervă fixă a fierului, intrînd greu și lent în schimburi. Feritina constituie rezervele labile; fierul de rezervă fiind destul de ușor mobilizabil»	*«Feritina și hemosiderina, cele do de depozit ale fierului, totalizează 8 mg, adică 20-30% din fierul total al u În urma cercetărilor cu radiofier 59 noaste mai bine semnificația acestor depozit ale fierului. Astfel hemosider stituie forma de rezervă fixă a fier intră lent și mai greu în schimburi, ia reprezintă forma în care fierul de rez destul de usor mobilizabil».*
(Teza, pag, 18).	**(«Anemiile»,**

Evident, citarea paralelă poate continua, dar ne oprim aici, în primul rînd din rațiuni și apoi pentru că socotim că, numai și cu aceste elemente, plagiatul este dovedit, actul in al conferențiarului doctor V. Fica plasîndu-se dincolo de orice posibilitate de tăgadă.

Așa cum arătam la începutul acestor rînduri, nu aveam intenția să revenim asupra «An Tăcerea Editurii medicale, în planurile căreia «autorul» V. Fica este inclus pentru 197 apariții editoriale (!!) și care a plătit bani grei (după informațiile noastre, opt mii) deși fuse TIZATĂ asupra modului fraudulos de întocmire a «Anemiilor», această tăcere complice mină să revenim, fără ca ea să constituie însă unicul motiv.

Al doilea motiv este legat nemijlocit de atitudinea conferențiarului doctor V. Fica, una persoană cu cel care izbucnise în plîns la redactie.

Odată ajuns la spitalul pe care-l conduce, directorul Fica și-a anunțat subalternii că redacție i-a dat dreptate, că dînsul a pus lucrurile la punct, că redactorul șef al revistei scuze și că, în nici un caz, nu va mai insista asupra chestiunii plagiatului, persoane cu anumi interzicîndu-i aceasta, în virtutea «obligațiilor» pe care, zice-se, le-ar avea față de dînsu

Iată că doctorul Fica s-a înșelat și că noi revenim asupra problemei, insistăm, înfățișînd condamnînd mentalitatea celui care nu numai că și-a permis să fure munca altora, dar să amenințe și să-i supună la represalii administrative pe cei care au descoperit plastografia de bună-credință, medici cu recunoscute merite profesionale, rămași – printr-o flagrantă tate – la bunul plac al directorului-care fură.

Venit la «Flacăra», autorul plagiatului a plîns și a promis recluziune. Întors la spital, ac – prin protecția inexplicabilă și condamnabilă a superiorilor săi – își simte pămîntul tar cioare, autorul plagiatului a redevenit el însuși, insinuînd, mutilînd adevărul și amenințînd, la ordine pe cei care au informat opinia publică de frauda sa. Hoțul își schimba parul...

Scriem aceste rînduri pentru a-i demonstra doctorului Fica, negru pe alb, că nu ne- că vigilența noastră și respectul față de adevăr n-au fost seduse de cîteva lacrimi false.

Mai scriem aceste rînduri pentru că noi considerăm că este nedrept ca într-o țară a doctorul Fica să nu răspundă pentru un furt evident, să nu plătească daune, morale și n de vreme ce legile noastre nu prevăd nici o exonerare, pedepsind pe toată lumea la fel, de culpă, cu sancțiuni egale pentru infracțiuni egale.

Dacă un țăran sau un chelner plătesc cu amenzi usturătoare sau chiar cu închisoare su cîtorva stiuleți de porumb de pe cîmp sau încărcarea unei note cu o sticlă de vin nebău este inadmisibil, socotim, ca doctorul V. Fica să nu plătească pentru plagiatul său. În ace așteptăm de urgență măsurile corespunzătoare ale Ministerului Educației și Învățămîntulu ratului I.M.F. și Colegiului municipal al medicilor și farmaciștilor, căci ce autoritate mor întrebăm și întrebăm forurile de mai sus — poate să mai aibă dr. V. Fica după comiterea grav cum este plastografierea «Anemiilor».

Legea socialistă românească este una pentru toți. Ea nu este pentru unii mumă și pe ciumă, iar doctor V. Fica trebuie făcut să înțeleagă acest lucru. Și nu numai el, ci și cei car iează!

TRAIAN DUNĂRE

ologia judiciară ră o rezolvare fulger

ul trecut — continuă colonelul Dumitru — am arătat cum, întemeindu-mă pe e date de psihologie judiciară și fără iciu concret preliminar, mi-am îndrep- unile asupra unui tînăr de 23 de ani, ănuiam a fi fost autorul unui important rica de confecții București.

obil m-am adresat suspectului, cu apa- erență:

utea să ai dreptate, spunîndu-mi că în inței intenționai să recunoști furtul. însă cinstea de a discuta cu mine și-ți -mi dai vreun răspuns... Te vei ajuta i ești sincer, explicînd șoferului unde ajungem pentru a găsi cutia cu ace. veți dreptate! — a răspuns T.C. Am recunosc greșeala. Chiar acum mă gîn- irturisesc, dar credeam că nu mă veți ți rîde de mine.

am intervenit afirmînd că nu-l puteam it după ce va înapoia acele care asigu- ța a mii de muncitori.

să discute cu șoferul, am aflat că ne pasajul «Academiei», la șantierul de al teatrului «Comedia».

ulțumit de această semirecunoaștere. țigara și nu mă preocupa decît ideea cît mai repede pentru a cîștiga dreptul ședința printr-un singur telefon. Ca r căruia îi mergeau bine treburile, am tul mare prin vestă...

mi se învîrteau în jurul aceleiași idei: din rînd parcă împins de o forță mag- lă bucuram de un asemenea succes, încă în analele poliției noastre, dar onizam singur propria mea vanitate. mul contact cu șantierul teatrului am că într-o fostă prăvălie, transformată ormitor comun, erau cazați 59 salahori, n comunele vecine. Printre cărămizile, e piatră și molozul șantierului, tînărul enit mai dezinvolt și mi-a indicat mai re sub care susținea că ar fi ascuns colo urma s-o ridice în prima dumi- ransporte în comuna natală, unde avea ori care lucrau cu mașină «Singer». ul meu nu a durat însă decît cîteva entru că sub pietre și prin zona înve- îngă zidul clădirii, nu am găsit decît...

pentru mine, care mă vroiam polițist băgasem singur într-o afacere tragi- legii mi-ar fi putut spune: «ai găsit ».

acestea nu mi-am pierdut complet refuzînd să cred că tînărul țăran — a deja mă preocupa — mi-a ascuns

isură a fost să-l trimit pe T.C. la Mi- a fi interogat în scris de către loco- eorghe Iliescu, urmînd ca personal să rcetările printre cei care aveau cufere ul comun. Am fost nevoit să reținem reunul dintre zidarii necalificați a găsit are cutia și a luat-o cu el.

mentul șefului de șantier am reușit să-i pe toți cei vizați în dormitorul comun, să le vorbesc de la om la om.

momente de tensiune am găsit forța az de necaz, la gîndul că în timp ce gi continuau ședința în fabrică, noi eeași metodă la cîțiva kilometri de- dormitorul șantierului.

ul m-a asigurat că în cele 30 de minute din momentul plecării noastre, acțiu- ți, de la fabrică, nu putuse lua sfîrșit. stimulat. În apelul adresat muncito- șantier am accentuat asupra faptului i care a găsit cutia cu ace nu i se va faptă penală dacă ne va pune în po- De asemenea am subliniat că miile de u aveau nici o utilitate pentru o sin- nă, însă fără ele muncitorii de la Fabrica ar rămîne un timp fără lucru.

re, am oferit din buzunarul meu și o de 200 de lei, cu riscul de a-mi epuiza lună pentru țigări. Rezultatul a fost nul dintre muncitori a mărturisit, în e, că a găsit întîmplător cutia cu ace — afirmație care se corobora cu prima declarație a lui T.C. Profund emoționat, am asistat la deschiderea cufărului de lemn în care, timp de 24 de ore, se aflase cutia corp delict.

După ce am înmînat recompensa promisă l-am îmbrățișat pe omul cinstit, în ropotele de aplauze ale celorlalți lucrători. În timp ce se efectuau formele procedurale, mi-am rezervat și bucuria de-a raporta maiorului Ion Copotoiu rezultatul anchetei noastre.

Rezolvarea acestui caz prin mijloacele psihologiei judiciare mi-a adus aprecierea colegilor, mărcînd debutul preocupărilor mele în acest domeniu. Mai tîrziu, după o pregătire multilaterală, am ajuns să fiu consultat în probleme de asemenea natură.

— Ne-ați relatat, așadar, despre rezolvarea-fulger a unei afaceri a cărei soluționare ar fi luat, poate, în condiții obișnuite, un timp îndelungat. Nu ați putea vorbi, pentru contrast, și despre împotmolirea — sau aparenta împotmolire — a unui caz mai deosebit?

— În primăvara anului 1951 s-a reclamat la Miliția Capitalei furtul unei însemnate sume de bani din casa de fier a Institutului medico-farmaceutic. Infracțiunea se consumase în noaptea de duminică spre luni, o parte din banii furați reprezentînd salariile întregului personal. Se folosiseră chei potrivite.

Nefiind vorba de o efracție, a fost emisă și ipoteza potrivit căreia autorul făcea parte din rîndul salariaților și a utilizat chiar cheia originală, deși casierul P.C. nu reclamase dispariția acesteia. Pentru aprecierea verosimilității unei astfel de ipoteze s-a recurs la expertizarea traseologică a broaștei și aceasta ne-a oferit un element material cert: nu se folosise cheia originală, ci una falsă care, în acțiunea de deschidere, a creat cîteva striații depistate microscopic. Desigur că în ipoteza unei înscenări aranjate de însuși casierul, nu s-ar mai fi depistat striațiile din interiorul broaștei: P.C. ar fi folosit cheia originală, care n-ar fi zgîriat pereții de metal.

Un alt element: s-a constatat că infractorul a avut răbdarea să închidă la loc casa de bani. Or, în cazul unei înscenări, casierul ar fi fost tentat, pentru reușita simulării, să lase ușa deschisă! Omisesem să precizez că necunoscuții au deschis, tot prin chei potrivite, și ușile încăperilor care conduceau la casierie.

Toate încercările de a releva urme digitale n-au dat rezultate: fragmentele dactiloscopice ce puteau face obiectul unor examene comparative aparțineau, în exclusivitate, casierului. Or, era firesc ca acesta să atingă casa de fier prin însăși natura atribuțiilor de serviciu.

În cadrul ipotezei că unul dintre salariați, profitînd de neatenția lui P.C., ar fi obținut mulajul cheilor, s-au efectuat multiple și complexe verificări, dar fără succes.

Pericolul social al infracțiunii, prin modul de operare și importantul prejudiciu cauzat avutului obștesc, ne-a obligat să desfășurăm complexe activități de investigație și în mediul infractorilor, axîndu-ne mai mult atenția asupra celor care făceau cheltuieli nejustificate.

Acțiunile pe care le-am întreprins împreună cu ofițerii Cornel Deleanu, Leonard Gruia, Dumitru Butaru, Ion Alexe, Ion Văduva și N. Stelian s-au prelungit zile, săptămîni și apoi luni întregi, fără a se obține date certe. În decursul numeroaselor nopți cînd am analizat meticulos cum și-au justificat salariații petrecerea timpului în ziua premergătoare furtului, am depistat totuși cîteva indicii. Astfel, P.C. nu justifica, în întregime, folosirea timpului din seara respectivă. Pe lîngă aceasta, au ieșit la iveală și alte elemente învederînd atitudinea de neglijență a casierului.

Deoarece celelalte suspiciuni în legătură cu furtul erau foarte vagi și deci nu îndreptățeau emiterea unui mandat de arestare, am insistat asupra neglijenței lui P.C. în serviciu și, pe această bază, l-am arestat, cu îndeplinirea tuturor formelor legale. Profitînd de această situație, ne-am concentrat, în anchetă, asupra învinuirii directe, acuzîndu-l de furtul propriilor bani pe care-i avea în gestiune. Cu toată combativitatea noastră, P.C. a negat orice amestec în acest caz. În cele din urmă, suspectului i-au fost reținute în sarcină doar unele neglijențe în serviciu, pentru care s-a luat hotărîrea trimiterii sale în judecată. Deci afacerea rămăsese, practic, nerezolvată... Viitorul ne mai rezerva însă destule surprize.

DUMITRU CEACANICA ■
LIONEL NIȚESCU ■

(Va urma)

trucuri

Majoritatea trucurilor mele de succes se datoresc hazardului. De pildă, o să fiu etern recunoscător celor patru băieți de manej din Madrid pentru «gagul cu pianul cu coadă și scaunul».

La Madrid lucram într-un manej acoperit cu nisip, așa că trebuia să se instaleze o estradă pentru pian și scaun.

Într-o zi am văzut că pianul era rău așezat și ocupa prea mult loc. Din cele patru picioare ale scaunului, două stăteau pe estradă și două în nisip. Aveam de ales, ori să împing sau să trag pianul, așezînd scaunul pe nisip, ori să cad pe spate cu el. Trasul era mai ușor decît împinsul și m-am hotărît repede. Am împins scaunul și am tras pianul. Publicul a izbucnit în rîs! Aerul meu mirat nu făcea decît să întețească veselia spectatorilor.

O altă idee i-o datorez lui Antonet. Adică poate mai puțin lui, cît pasiunii sale pentru joc și mai ales ghinionului său perpetuu. Dacă gradul său de proastă dispoziție era în raport direct cu suma pierdută, în ziua aceea probabil că pierduse mulți bani.

În cursul numărului nostru glumele sale sunau fals. Îmi dădeam mult silința să anim scena. Bineînțeles, eram mai aplaudat decît colegul meu, ceea ce nu făcea decît să-i accentueze țîfna. Atunci făcu ceea ce detest cel mai mult pe lume: se opri din joc, își încrucișă mîinile, mulțumindu-se să repete din două în două minute:

— Te crezi comic?

Prima dată am reacționat vesel, dar cum nu înceta și publicul începea să se răcească, simțind că între noi există o reală disensiune, m-a cuprins furia.

— Repetă încă o dată și te ucid aici, de față cu toată lumea.

Tremuram din cap pînă în picioare și doream din tot sufletul ca Antonet să înțeleagă. Vai!

— Te crezi comic?, repetă el.

Atunci am văzut roșu. M-am repezit la pian și i-am smuls capacul ca să-l sparg în capul lui. Acesta, știind că de mă cuprinde furia nu mai e de glumit cu mine, a fugit în culise.

Machiat și costumat, trebuie că eram extrem de caraghios în manifestarea nobilei mele furii, căci spectatorii strigau de bucurie.

Mi-am recîștigat sîngele rece. Am încetat să-l urmăresc și am revenit spre pian cu capacul. Dar dacă n-am întîmpinat nici o greutate să-l ridic, nu era același lucru să-l pun la loc. Nu puteam cere publicului să aștepte răbdător pînă aș fi reușit. Eram singur în scenă; trebuia să acționez. Ce să fac? Am pus capacul în picioare, la stînga clavirului, unde acesta semăna dintr-o dată cu un lunecuș.

Mi-a venit ideea să utilizez această pantă pentru pălărie. Acțiunea urmă gîndului. Ostilă, pălăria coborî pînă la sol, dar vroiam să o ridic. Pentru a o culege, de ce să nu iau același drum ca și ea? M-am cățărat pe pian, m-am instalat pe patinoarul meu și am lunecat la vale să-mi întîlnesc pălăria. Mi-am pus-o în cap și, foarte demn, am ieșit din scenă. Efectul a fost prodigios!

Puțin timp după asta s-a născut «saltul scaunului». Nici un artist n-a reușit încă să mă imite, căci acest salt este foarte primejdios.

Într-o dimineață mă cocoțasem ca de obicei pe spătarul unui scaun și căutam cea mai bună poziție pentru a cînta la concertină. Dar, brusc, scaunul se desfundă și mă găsii cu ambele picioare trecute prin el. Publicul și-a dat seama imediat că acest număr nu era prevăzut în program și cloncănea de mulțumire. Vroiau să vadă cum o să iasă Grock din încurcătură. Mărturisesc că, pentru moment, nu știam nici eu. Trebuia să ies ceremonios din scaunul spart? Cel mai simplu era să mă extrag din el printr-o săritură. M-am concentrat, am sărit, am încrucișat picioarele în plin zbor și m-am trezit, cu picioarele mereu încrucișate, așezat pe spătar. A fost un tunet de aplauze. Eram fericit de această nouă «găselniță». La urma urmei nici nu era prea greu. M-am decis să reîncep la reprezentația de seară. Eram așa de sigur pe mine, încît nici nu am exersat înainte. A fost o catastrofă. O durere zvîcnitoare și m-am trezit, cu scaun cu tot, la pămînt. Picioarele îmi erau zgîriate, iar sîngele îmi curgea în ghete.

Dar ideea acestui salt nu-mi dădea pace.

Cînd gambele mi s-au vindecat, m-am hotărît să reîncep. Din instinct nu voiam să mă supun nici unui antrenament. În plină concentrare și în public trebuia să fac acest salt și să reușesc! Și am reușit! Din acea zi l-am încercat de fiecare dată.

Mulți alți artiști, bine antrenați și foarte dotați, au încercat zadarnic să mă imite!

La 76 de ani nu încerc încă nici o dificultate să realizez acest salt.

Cum se poate explica asta? E simplu și ține de faptul că prima dată n-avusesem conștiința pericolului. Mă gîndeam numai că trebuie să ajung, într-un fel sau altul, pe spătar și am ajuns.

Cît despre eșecul încercat a doua oară, el se datorește îndoielilor emise de colegii care mă observaseră prima dată și, în cunoștință de cauză, nu credeau în reușită.

Ideea încoltise și a fost suficient să mă facă să eșuez.

Mi-a trebuit o săptămînă ca să-mi recapăt încrederea. Nu voiam să exersez, pentru că un accident m-ar fi făcut să pierd tot terenul cîștigat. Îmi repetam: ai izbutit o dată, o să faci din nou în același fel. Și astfel mă convingeam! Autosugestie, ca să vezi!

Treptat, am început să-l depășesc pe Antonet. Se remarca asta foarte bine după reacțiile publicului.

Așa că, în 1910, celebrul impresar Marinelli mi se adresă mie, și nu colegului meu.

— Domnule Grock, v-am văzut la Schumann. Sînteți de acord să jucați pe o scenă?

— De ce nu? Pînă acum n-am avut ocazia.

— Pot să v-o furnizez. Care sînt pretențiile dumneavoastră, dacă vă trec la «Wintergarten»?

— Două sute de mărci pe zi.

— În regulă.

Deja regretam că nu cerusem mai mult.

— Vreți să-mi semnați acest contract pentru exclusivitate?

L-am pus pe Antonet la curent cu discuția.

— Cît ai spus?, întrebă el nevenindu-i să creadă.

— Două sute de mărci pe zi.

— Și n-ai acceptat încă?

— Vroiam să am acordul tău.

— Mai întrebi? În viața mea n-am cîștigat o asemenea sumă. Adu hîrtiile, în viteză!

Într-o seară, la barul circului, domnul Schumann, directorul, mă invită la masa lui.

— Așadar, Grock, nu-ți mai place la mine?

— Dar...

— Ești un ingrat. În definitiv eu te-am adus la Berlin. De ce nu vrei să prelungești contractul?

— O să fiu franc, domnule Schumann. Nu țin să rămîn într-un circ toată viața. Vreau să-mi fac un nume în lume, și pentru asta trebuie să mă urc pe scenă și să călătoresc. Un circ rămîne mai multe luni într-un oraș. Pe de altă parte, ești mai bine plătit într-un spectacol de varietăți.

— Ah! Ah! Pot să te întreb pentru cine ați semnat? Pentru că e ca și făcut, nu?

— Mergem la «Wintergarten».

— Și cît primiți?

— Cam două mii de mărci mai mult ca aici. Importanța sumei nu păru să-l mire.

— Dragul meu Grock, o să devii o stea și sînt convins că asta se va petrece în viitorul apropiat.

Dacă am fost adesea întrebat în ce fel îmi cream «gagurile», nimeni nu s-a neliniștit să știe de ce port mănuși albe.

Aveam de mult timp pe dosul mîinii stîngi niște negi care mă iritau. Într-o zi m-am hotărît să-i scot. Eram la Berlin, la circul Schumann, și m-am dus pe Friedrichstrasse să văd un medic ce-mi fusese recomandat, doctorul Werner. N-o să uit niciodată numele.

Îmi examină negii, mă asigură că o să-i usuce pe dată cu raze X, mă făcu să-mi pun mîna, acoperită în parte cu plumb, pe masa de operație și ieși din cameră, nu fără a-mi recomanda să nu-mi mișc mîna.

Trecură cinci minute, apoi zece. Începusem să mă mir. Citisem undeva ceva în legătură cu folosirea razelor X și nu înțelegeam cum pot fi lăsate să acționeze atît de mult asupra epidermei.

Douăzeci de minute s-au scurs astfel. Deodată, ușa se deschise brusc și doctorul Werner apăru. La revederea mea se îngălbeni.

— Ce? Mai sînteți încă aici?, bîlbîi el.

— Cum?, spusei eu, îngrozit la gîndul vreunei nenorociri. M-ați uitat?

— A, nu, bineînțeles! Dar am fost foarte ocupat și ar fi trebuit să retragem mîna mai degrabă. Dar aveți pielea solidă.

Ridică plumbul, îmi examină mîna.

— În orice caz, negii au dispărut! Nu s-a întîmplat nimic supărător.

— Doctore, m-ai uitat! Meseria mea depinde de mîna asta. Dacă am pățit ceva și nu mai pot cînta la vioară, te ucid!

Îl luai pe Dumnezeu drept martor că aveam să-mi respect amenințarea. Fără mîna stîngă eram pierdut. Toată munca mea, sacrificiile, energia pe care o desfășurasem deveneau inutile. Aș fi sfîrșit-o ca atîți alți colegi, reduși la șomaj în urma unui accident stupid.

Doctorul Werner rîse cam silit și încercă să mă liniștească.

N-am remarcat dealtfel nimic nou în următoarele două luni. Locul rămăsese puțin înroșit, ușor sensibil, dar asta nu-mi stînjenea mișcările.

Speram să pot uita această întîmplare cînd, trezindu-mă într-o dimineață, mîna mea prezenta o coajă dureroasă și purulentă.

Seara aceea a fost ultima în care am cîntat fără mănuși albe. A doua zi o gaură înlocuia semnul roșu. Am alergat de îndată la un medic căruia i-am povestit ce mi se întîmplase.

Acesta luă un aer grav.

— Douăzeci de minute? Prefer să nu mă ocup de acest caz. Duceți-vă la profesorul Eschenbach!

Puteți să vă închipuiți starea mea de spirit. N-am pierdut nici o clipă.

Profesorul Eschenbach fu net:

— Cine e criminalul care v-a făcut asta?

— Doctorul Werner, de pe Friedrichstrasse.

— la te uită! Doctorul Werner... O să încercăm să facem ce putem. Tăie pielea arsă, lăsîndu-mi o mare rană deschisă.

Așa că mi-am făcut numărul seara cu mănuși albe în mîini.

De trei ori pe zi, timp de o oră, îmi îmbăiam rana în apă cu săpun. Nu puteam face nimic altceva. Pielea cădea putrezită. Chiar și nervii erau atinși. Cu toate eforturile mele, două dintre degete — inelarul și auricularul — s-au retractat.

Adăugați la asta și durerile îngrozitoare. Calmantele erau neputincioase.

A fost o perioadă teribilă. Unde mai pun și nesiguranța în care mă zbăteam. Oare mîna era pierdută?

Dar descompunerea țesuturilor se opri, lăsînd totuși o gaură prea mare ca să mai sper că pielea ce se refăcea putea să o acopere. Trebuia să mi se facă o grefă. Profesorul Eschenbach s-a însărcinat cu operația pe care am urmat-o pînă la capăt!

Mi-a tăiat din braț o bucată de piele pe care a cusut-o peste rană. Parcă eram la croitor.

După trei zile mi-a desfăcut pansamentul. Profesorul îmi examină mîna.

— Iată! Acum totul e în ordine, îmi spuse el. De bucurie am leșinat.

Am învățat să mă servesc de toate instrumentele mele muzicale doar cu trei degete de la mîna stîngă. Celelalte două au rămas răsucite.

Mi-am păstrat mănușile. **A. IOSEFINI** ■

(Va urma)

Seara

Portret

Dacă pentru dumneata, maestre
Bömches, un tablou mai este un mist
noi, ceilalți, care sîntem umili privit
relor, ce-ar mai putea fi? Îmi spui, pa
romantic întîrziat: «Eu nu pictez
culori, ci cu nebunia», înțelegînd
cuvînt grav o stare de exaltare, de tot
de uitare și, rostind cu precauție un
nu-mi place, de inspirație. Sînt uii
întîlnesc în acest secol al luciditățiii
tării pe cineva care gîndește ca în
lui Platon, uitînd că trăiește în «clo
și fără să vreau îmi aduc aminte de «
Socrate vorbește și el atît de minun
lași fel despre geneza creației: «...
cuprinși de delirul corybanților nu
cînd sînt cu mintea trează, ci cînd
în ritm și armonie, lăsîndu-se obseda
delirului, ca și bacantele, care num
sînt posedate, scot miere și lapte di
pierd această putere cînd își vin în
să-l lăsăm pe Platon să-și rostească
dialogurile lui nemuritoare și să ne
la acea propoziție pe care mi-ai șopt
totdeauna cum arată un deget». Acu
cu adevărat la porțile creației dumi
că mi-ai dat cheia care le poate desch
de a fi o iluzie, imaginea a fost o form
pentru că dumneata, în ciuda tutu
țelor, pictezi ceea ce ai văzut sau ve
«principiu al necesității interioare»
explicat foarte clar Kandinsky: «Cu
clapa. Ochiul este ciocănașul. Sufletul
cu multe coarde. Artistul este mîna
gînd clapa aceasta ori cealaltă, pune î
anumit sufletul în vibrație». Îmi
trăiești uneori stări ciudate, cînd
sunet, un ritm sau niște variații
îndeamnă să pictezi: asta e istoria n
lor» după ce ai auzit într-o noapt
unui galop pe o uliță sau a «înm
pe care ai pictat-o în timp ce ascu
lui Rogalski. Dar Rogalski, la fel c
nocturn, venea să-ți trezească imagi
care le uitaseși în memorie. Pen
cum bine spunea cineva, dumneata
în dialog cu lumea. O lume pentr
adeseori nevoit să cauți asemănarea,
pare, singurul portretist rătăcitor
noastre, ca acei bătrîni pictori din tir
terii, care poposeau din castel în
povesteai cum ai pictat-o pe bătri
Krupp și am tresărit văzînd cum ai î
cu noapte sau pe filozoful Heideg
adevăr al timpului care «stă în s
cum îi plăcea s-afirme. Îmi mărtur
fiecare personaj concret îl consideri
potențial de care ți-e frică, și-am
teama aceasta vine de la canoanele
de care de multă vreme pictorii fug.
singur chip de om te apropii liniștit
tor și mîna se simte liberă și zboar
de propriu-ți chip, icoană a timpul
siune a sufletului.

Orice ai picta, maestre Bömches
vocație căreia i te supui rămîne p
reia adeseori punerea în pagină cl
alături de figură, mîinile sau situar
într-o anumită arcuire, pot revela
rioare. Pensulațiile nervoase ori a
degetelor cu magma culorilor a
pînză, de o variabilitate infinită, d
acea atmosferă cromatică în care
personajele îmi aduc aminte de ex
Aici e constelația dumitale, în ace
emoționale, pe care mai de mult
schmid le explica, prin actul cre
felul următor: «El nu vede: privește
tește: trăiește; nu reproduce: creea
nu găsește: caută». **CORNEL B**

Rațele

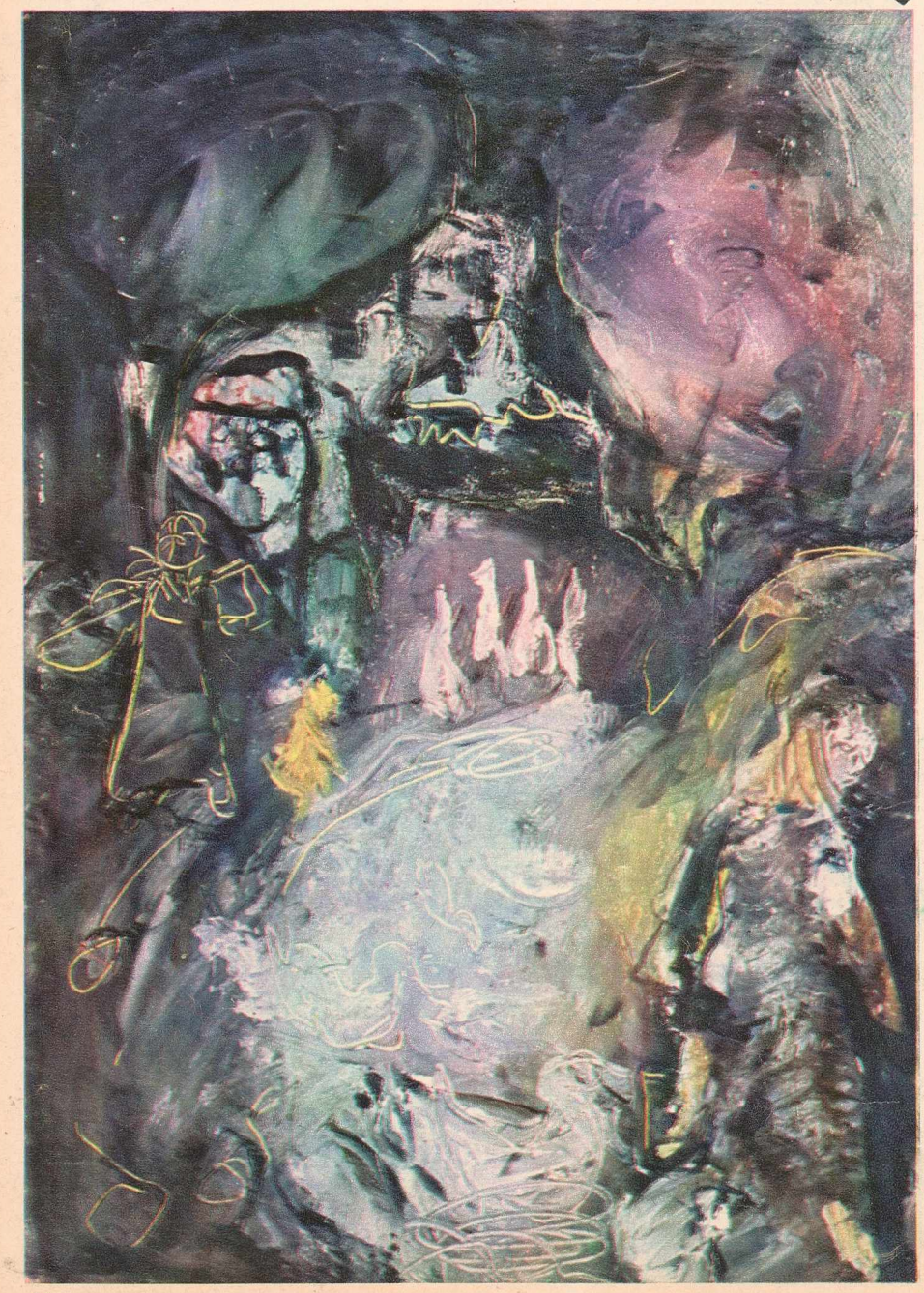

Tăcere

el nu vede:
privește;
nu povestește:
trăiește

Bachus

Cele trei Grații

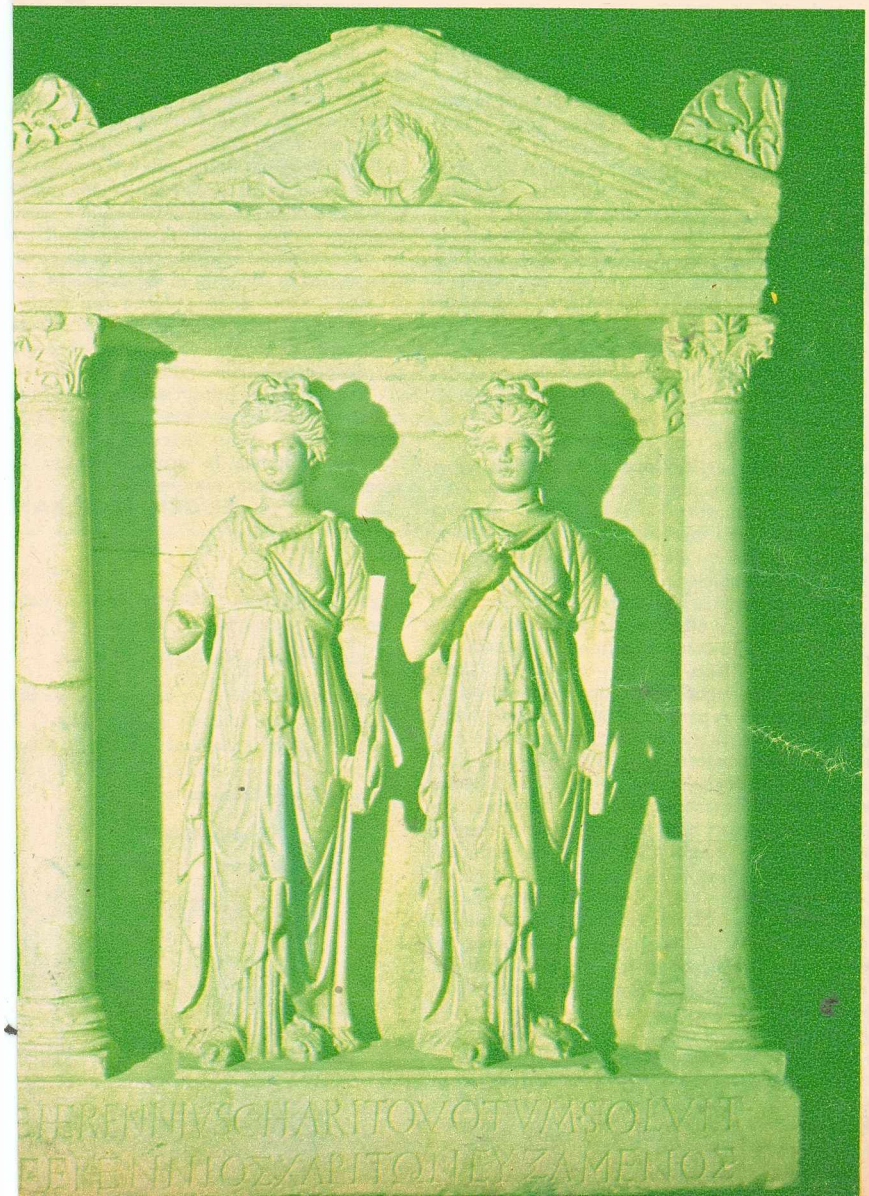

Basorelief

Nemesis

dați-ne un rege să rîdem cu el

Vezi — îmi spunea Timpul, cînd întîmplîndu-mă în Muzeul de arheologie din Constanța, mă plimbam printre acele vestigii roase de vînturi și ploi — cînd toate trec nu rămîne decît piatra... Dar Timpul n-are degete și nu știam dacă el îmi arată chipul acelui om scobit în piatră care a fost și despre care vorbesc doar niste litere sau despre acele înfățișări care n-au fost dar au totuși un nume și un chip. Și mă simțeam atunci la începuturile lui A Fl, cînd lumea era doar cît o piele de capră și-avea doar cîteva rîuri și-n centrul ei era un munte și la una din marginile ei Istrul cu gurile lui înghețate. Și stam singur și mileniile treceau și vedeam cum se naște memoria, binele, răul, frica, durerea, frumosul, urîtul, uitarea și dragostea, cum se nasc toate cele văzute sau închipuite și vedeam cu groază cum toate vin, strălucesc și pleacă și nu rămîne decît piatra. Și atunci, aflîndu-mă printre acele pietre care nu sînt decît nenumărate chipuri ale lui A Fl, printre atîtea canoane ale fanteziei, am simțit privindu-mă din umbra unei edicule de marmură albă pe cea care tu ai numit-o Nemesis, în dubla ei ipostază. Simțeam cum îmi măsoară gîndurile și nu știam dacă e bine, dacă e rău și am întrebat înțelepții veacurilor și i-am întrebat de ce și ei mi-au șoptit: «Ea vrea ca universul să rămînă așa cum este». «Dar toate vin, strălucesc și pleacă, le-am spus invocînd timpul, nu putem rămîne mereu cum sîntem». «Supune-te sorții tale, mi-au șoptit, ea cîntărește fericirile și nefericirile oamenilor cînd vor să schimbe ordinea și echilibrul universului». Și n-am înțeles. Și am plecat de lîngă Nemesis, fiica lui Nyx, să caut o altă înțelepciune. Și în tăcerea aceea a pietrelor în care sînt îngropate milenii am auzit din depărtare un flaut și am văzut pe un basorelief un alai vesel. Era Bachus cu prietenii lui nemuritori. Odată Herodot l-a căutat în Olimp, acolo unde își petrec timpul zeii, dar nu l-a găsit. El încă nu ajunsese să fie acel rege al închipuirii. Dar el cobora prin vremi cu alaiul său din nordicele legende trace, aducînd primăvara în miez de iarnă, dragostea cînd totul pare pierdut, fecunditatea pămîntului și cîntecul, venea încet prin timp aducînd bucuria ogoarelor, veselia și optimismul și acea descătușare pe care oamenii o presimțeau pe cînd n-o aveau și doar o așteptau la orizonturi, rugînd pădurile: Dați-ne un rege să rîdem cu el, înțelegînd, poate, prin aceste cuvinte, suprema libertate fără de care nu poate exista viață.

L-am lăsat pe Bachus cu veselul său alai. Din toate părțile mă chemau alte închipuiri și alte nume din această țară a lui A Fl: cele trei Grații adorate la începuturi sub forma a trei pietre simple cînd încă nu primiseră o înfățișare anume, Dioscurii, protectorii marinarilor, Esculap, cu toiagul și șarpele său, Hecate, cea cu descîntecele și vrăjile sufletului, ori Cavalerul trac, cel care luptă pentru înfrîngerea răului. Și așa pe nesimțite am coborît în lume, la pietrele acelea simple care n-au nici o putere divină, ci doar ne aduc aminte, modest și trist, de un om numit de cîteva litere. Basoreliefuri cu trăsături fugare. Reliefuri și statui în care cîntărește mai mult dorința de a crea decît proporțiile și legile armoniei. Marmuri care înainte de a fi o făptură au fost pur și simplu test pentru corăbii. Corăbii care cărau grîne pe Pontul Euxin.

VICTOR POP ■

invențiile românești aduc țării 2 miliarde de lei anual, dar nu se bucură încă de sprijinul pe care-l merită

— Stimată tovarășă ingineră *Elena Bedivan*, voi începe prin a vă recomanda cititorilor noștri: sînteți, așadar, examinator principal la Oficiul de stat pentru invenții și mărci, unde îndepliniți funcția de șef de sector la valorificarea invențiilor. Am, cu alte cuvinte, onoarea să discut cu un important examinator al inteligenței românești exprimate în produse de maximă și uneori chiar neprețuită valoare — invențiile. De cînd lucrați la Oficiul de stat?

— De peste 15 ani.

— Cîte invenții românești au primit în această perioadă actul de naștere de la Oficiul de stat?

— Aproximativ 8 000.

— Cîte dintre ele se aplică astăzi?

— Vreo 3 000.

— Care este soarta celorlalte?

— Deși au rezistat din punctul de vedere al noutății și al progresului tehnic pe plan mondial, nu se aplică din diverse motive, unele independente de voința noastră, altele din vina noastră.

— Înainte de a vă ruga să interpretați mai precis ce înțelegeți prin «vina noastră», v-aș ruga să caracterizați, sub raportul valorificării, acest procent: 3 000 din 8 000 de invenții se aplică. Este un procent satisfăcător?

— Cunoscînd performanțele invențiilor românești, personal nu sînt satisfăcută; făcînd însă o comparație cu situația existentă pe plan mondial, țara noastră, mai ales în ultimii ani, se situează la un nivel acceptabil, judecînd după faptul că în țări dezvoltate industrial întîlnim procente în jur de 40 la sută de invenții aplicate.

Pentru a mă înțelege exact, vreau să subliniez din capul locului că mă refer la o vină în timp, de-a lungul anilor, la fenomene care au grevat și mai grevează, într-un mod sau altul, cea mai prețioasă *producție românească*, producția de invenții. Și pentru a încadra condiția invențiilor în societatea noastră, vreau să vă spun că s-au străbătut trei etape. În prima etapă invențiile au rezolvat problemele acute ale economiei naționale; în cea de-a doua au contribuit la eliminarea importului de diferite produse, instalații etc.; în cea de-a treia, invențiile au facilitat exportul de produse — instalații — licențe și documentații românești. Astăzi ne aflăm în etapa a patra, în care am trecut și la rezolvarea în comun a unor brevete românești conlucrînd cu firme străine. Spre a vă reprezenta care este aportul invențiilor românești pentru economia națională, am să vă spun că în ultimii trei ani invențiile aduc în jur de 2 miliarde de lei economii în fiecare an.

— Revenind la procentul nesatisfăcător al invențiilor aplicate, îl cunoașteți, desigur, cauzele...

— ...Tocmai la ele ajungeam. Am să încep cu o cauză care ține de concepția și de mentalitatea unor conducători de întreprinderi care au considerat — și o parte din ei mai consideră și astăzi — că invențiile sînt probleme personale ale inventatorilor, nedeslușind în ele interesele țării noastre. O cauză de o importanță direct proporțională cu caracterul său de frînă este următoarea: toți factorii interesați ce concură la aplicarea invențiilor — cabinetele tehnice din întreprinderi, institutele de cercetări și proiectări, centralele industriale și ministerele — nu sînt organizați pentru a rezolva problematica invențiilor corespunzător preocupărilor din cercetare și proiectare.

— Iertați-mă că vă întrerup, dumneavoastră, Oficiul de stat pentru invenții și mărci, nu aveți să vă reproșați nimic în această ordine de idei, a contribuției care să concure la aplicarea invențiilor?

— Ba da, și noi facem parte din factorii enunțați mai sus.

— Care este, din punctul de vedere al inventatorului, efectul acestei situații?

— Fazele de rezolvare ale invenției au fost lăsate în mare parte pe umerii lui.

— Altfel spus, e nevoit să bată din poartă în poartă...

— Din păcate, cam așa s-a întîmplat. În ultimul timp însă, Consiliul național pentru știință și tehnologie a luat o serie de măsuri pentru rezolvarea mai promptă a invențiilor, introducîndu-se un număr important de invenții în planurile de stat și departamentale.

— V-am întrerupt însă suita de cauze-obstacol în calea aplicării invențiilor...

— Aș mai aminti reținerile exagerate, adică nemotivate, în finanțarea investițiilor la scara industrială. O ultimă cauză, independentă de voința noastră, și care frînează drumul unui procent de 10 la sută din numărul invențiilor, este absența unor condiții corespunzătoare de aplicare în țara noastră.

— Stimată tovarășă ingineră Bedivan, ați putea să-mi oferiți un exemplu de valoroasă invenție ratată dintr-o cauză sau alta mai sus-amintită, sau eventual din concursul mai multor cauze?

— Primul exemplu care-mi vine în minte este acel cord-pulmon artificial conceput acum 15 ani de actualul profesor doctor Ioan Pop D. Popa, pe vremea aceea asistent universitar la I.M.F. Cluj. Grație inventatorului, țara noastră a ajuns la faza de pilot a aparatului, dar nu s-a mers mai departe, România pierzînd întîietatea, prestigiul și efectele economice — toate foarte importante — care au revenit ulterior, prin continuarea și rezolvarea definitivă a invenției, S.U.A. și Republicii Federale Germania.

— Un caz trist de nevalorificare a inteligenței românești.

— Din păcate, aceasta a fost situația. Și au mai fost destule altele asemănătoare.

— Nu numai pentru refacerea moralului discuției noastre, dar și pentru el, ați putea să numiți și cîteva situații fericite în care de aurul cenușiu românesc ne-am bucurat și noi, românii?

— Cu multă plăcere. Notați, de pildă, aparatul pentru epurarea gazelor (autor, inginer Ștefănescu Florian), care se aplică la Uzina de aluminiu Slatina și care ne-a adus 30 milioane lei economii la investiții și un milion de dolari eliminare de la import; mașina de împrăștiat îngrășăminte minerale (autor, inginer Babiciu Pavel), care aduce economii anuale de 15 milioane lei; procedeul și instalația pentru obținerea stirenului de înaltă puritate — în țara noastră s-au construit trei asemenea instalații care aduc României economii anuale de 60 milioane lei; generatorul de acetilenă inv de inginerul Petrescu Gheorghe, care a elin de la import o instalație similară, aducînd nomii de 81 milioane lei; tananții sinteti brevete românești — ale căror efecte ec mice sînt între un milion și trei milioane c anual; 15 brevete cu soluții tehnice orig în industria tractoarelor românești, de c cunoscută competitivitate pe piața exte nu demult un export de documentație în ac ramură ne-a adus un cîștig de 19 milioane le

— Cum este apreciată, în general, pe mondială inteligența tehnică românească

— Cu multe, cu foarte multe medali ultimii trei ani, bunăoară, România a cu la saloanele și la tîrgurile de invenții ținu Bruxelles, Viena, Nancy, Paris și Londr mai puțin de 138 de medalii, dintre care aur.

— Asta înseamnă că în 96 de soluții te inteligența românească a fost prima în

— Exact.

— Deși nu este o problemă personală, problemă a țării noastre și a poporului nc invenția rămîne creația unui inventator unui colectiv de inventatori. Care este buția lor în raport cu inteligența și m investite de autori în invențiile lor?

— Ați atins cu această întrebare o altă c frînă în dezvoltarea producției invențiilor: buirea, stimularea autorilor s-au făcut de ori în mod subiectiv, invenții deosebit d loroase fiind retribuite insuficient, în tim unele inovații sau raționalizări, care consti sarcini de serviciu, au fost recompensa sume importante, nemeritate.

— Care sînt, după părerea dumneavo soluțiile de îmbunătățire a regimului inven — și inventatorilor — în România?

— Nu numai pentru a fi dialectică, con că pașii înainte în acest sector cardinal al nomiei noastre, apreciat ca atare de tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie ceapă prin rezolvarea cauzelor mai sus evo Apoi mă gîndesc la înființarea unor cent proiectare și prototipuri pentru invent lîngă fiecare minister, și sînt convinsă că d derea unor întreprinderi de Service p efectuarea lucrărilor de specialitate pu brevete ar aduce reale și mari foloase

MARIUS POPESC

și cuplul ion dolănescu-maria ciobanu trebuie să asculte de lege

Cunoscutul cuplu de muzică populară Maria Ciobanu — Ion Dolănescu locuiește pe strada Mitropolit Iosif 57 din sectorul 5 și locuiește în nici mai mult, nici mai puțin de șase camere. Precizăm că aceste șase camere și le-au cumpărat cu bani proprii, bani care, nu e un secret pentru nimeni, provin și de la onorariile substanțiale încasate de cei doi de la nunțile unde susțin programe. După cum nu constituie pentru nimeni un secret că recent au fost cooptați în «trupă» doi frați ai lui Ion Dolănescu care sînt foarte departe, după opinia specialiștilor, de adevăratul spirit al muzicii noastre populare. Dealtfel, după opinii avizate, și titularii înșiși se complac, cel puțin de la un timp, în penibile improvizații, spectacolele lor nu au nota de decență cerută, iar cuplul însuși își dă uneori în petic în așa hal, încît s-a ajuns la situația ca la chiar Sala Palatului din București cei doi s-au luat la bătaie și spectacolul a fost amînat. Dar nu ne-am fi propus niciodată să scriem despre locuința Mariei Ciobanu și a lui Ion Dolănescu, despre agitata lor viață de familie, dacă nu am fi în posesia unor documente care vorbesc convingător despre lipsa de probitate morală a unui om în care multă lume continuă să aibă încredere. Pentru că, este clar pentru toată lumea, un om care apare pe o scenă, este ascultat la radio sau la televizor, cîntă la nunți, nu poate fi în viața particulară la periferia bunelor sentimente și frumoaselor atitudini. Din păcate, în cazul acestui cuplu lucrurile stau tocmai așa.

Deși stau în șase camere, anul trecut Ion Dolănescu și Maria Ciobanu, sprijiniți de un alt coproprietar al imobilului, au deschis un proces cerînd evacuarea lui Gheorghe Viorel, care este un om cinstit, un om singur, se apropie de 60 de ani și are *doar o cameră și o bucătărie*. A cere evacuarea unui om înseamnă, să nu uităm acest lucru, a-l lăsa în stradă. Or, nu credem că în trăsăturile morale ale unui artist din România socialistă, crescut în România socialistă, trebuie să intre și atîta lăcomie și lipsă de elementară omenie. În ciuda evidenței, procesul s-a judecat, Gheorghe Viorel a făcut recurs, contestînd temeinicia și legalitatea hotărîrii judecătorești, ei bine în ciuda acestor lucruri a pierdut și recursul și urmează, cum spuneam, să-și schimbe domiciliul, așa cum ar dori probabil cuplul amintit, pe undeva prin Cișmigiu sau pe la Gara de Nord, ca apoi vreunul din reporterii de la «Flacăra» să-l depisteze în sala de așteptare a clasei a II-a și să scrie un articol zguduitor, declarîndu-l pe acesta, pe Gheorghe Viorel, un vagabond oarecare. Din fericire, sperăm deocamdată, lucrurile nu s-au întîmplat așa, dar omul e în pericol de a fi evacuat. Cuplul s-a dovedit a fi atît de meschin încît a cerut ca Gheorghe Viorel să plătească și cheltuieli de judecată si citām din memoriul său «INSTANȚA DE FOND A ADMIS ACȚIUNEA RECLAMANȚILOR OBLIGÎNDU-MĂ SĂ LE PLĂTESC SUMA DE LEI 3141,60 LEI CE REPREZINTĂ LIPSA DE FOLOSINȚĂ A LOCUINȚEI PENTRU PERIOADA DE MAI SUS...» Cu alte cuvinte artiștii de mai sus cer banii aceștia pentru că, vezi Doamne, timp de trei ani ei nu au putut folosi camera lui Gheorghe Viorel și deci nu au putut încasa chirie în valoarea mai sus arătată. Dar contrar, repet, tuturor evidențelor, instanța nu a ținut seama de faptul că Gheorghe Viorel locuiește în imobil din anul 1957 în baza unui contract de închiriere, în baza unei dispoziții a Consiliului popular al sectorului 5, serviciul spațiu locativ, cu alte cuvinte locuiește legal în spațiul de drept care-i aparține. În instanță Ion Dolănescu și Maria Ciobanu au invocat faptul că acesta, Gheorghe Viorel, locuiește în imobil fără ordin de repartiție. Mai precizăm faptul că Ion Dolănescu și soția sa au cumpărat casa și s-au mutat acolo în anul 1970, deci l-au găsit acolo pe Gheorghe Viorel, deci știau că acesta are ordin de repartiție, sau dacă nu știau, sau dacă își închipuiau că nu are, de ce nu au deschis acțiunea chiar în anul 1970. În timpul judecării procesului s-a întîmplat un accident care nu scuză nici instanța de judecată și nici pe lucrătorii serviciului spațiu locativ al sectorului 5. În timpul judecării procesului, i s-a cerut lui Gheorghe Viorel contractul de închiriere. La următoarea înfățișare Gheorghe Viorel nu a prezentat actul cerut, pentru că, pur și simplu, disperat fiind, și-a dat seama că l-a pierdut sau i-a fost luat de cineva. Omul s-a adresat serviciului de spațiu locativ rugînd să i se elibereze o copie. Cu nr. 53 300 din 1973 serviciul de spațiu locativ al sectorului 5 îi trimite un răspuns pe care-l reproducem în întregime: «Din verificările efectuate în evidența noastr rezultă că figurați trecut în fișa tehnică a tinului de clădire. Întrucît imobilul este prietate particulară, în conformitate cu p derile legale în vigoare nu mai emitem co cări. Cererea dumneavoastră se clasează» și aici se ating niște culmi greu de bănu «activității» unui funcționar, sau ale unor jamente ce țin de sfera necinstei, întrucît o de repartiție există, a fost găsit ulterior și în fața noastră chiar o copie a acestuia. El emis în data de 24 septembrie 1956, are nu 2711 și probează că Gheorghe Viorel este în bună regulă. În liniile cele mai mari cu p acesta este cazul și cerem și noi, alătu Gheorghe Viorel, deschiderea unui rec supraveghere și stabilirea dreptății. Cer un om care acum se simte lezat, și pe bună tate, să stea în locuința sa legală liniștit, să învoiască zilnic de la serviciu (pe banii salariul său este de circa 1 600 lei) și să cut ministere sau redacții în căutarea dreptulu Cît despre celebrul cuplu, despre noii m ai «trupei», nu ne putem exprima decît re că s-au coborît la asemenea practici și că, în procedînd așa, ei nu distrează pe nimeni, fapt induc lumea în eroare. Asupra a aspecte, noi vom mai reveni.

EUGEN SECELEAN

Anexăm și două documente, atît de contradictorii. În dreapta, ordinul de repartiție existent; în stînga, spațiul locativ al sectorului 5 neagă existența actului de el emis.

CONSILIUL POPULAR AL SECTORULUI 5
SERV. DE SPAȚIU LOCATIV
nr. 53300 din 9/3

data .....

CĂTRE
Tov. Gheorghe Ioan
Strada Mitropolit Iosif 57
Sectorul 5

La lucrarea depusă cu nr. 53300/973 în urma verificării făcute, vă comunicăm următoarele:

Din verificările efectuate în evidența noastră rezultă că figurați trecut în fișa tehnică a imobilului de clădire. Întrucît imobilul este proprietate particulară, în conformitate cu prevederile legale în vigoare nu mai emitem comunicări. Cererea dumneavoastră se clasează.

ȘEF SERVICIU LOCATIV,

SFATUL POPULAR AL RAION LUI NICOLAE BĂLC
Sectorul Gosp. Loc și Local.

C O T O R Nr. 2711

Tov. GHEORGHE VIOREL - ocupația - contal
Instituția sau Intrepr. C.C.S. S.B.C. I
are dreptul să folosească în Str. Mitrop
Iosif nr.57, corp clădire B. etaj . . .
l următoarele încăperi :

A. EXCLUSIV

2 Sufragerie — 750

B. IN COMUN

ȘEFUL SERVICIULUI,

Data 24 sept. 1956

Verificat cu originalul

ÎN LEGĂTURĂ CU

NAMIT-EFFEKT» — sau ciudatul caz al unei invenții medicale ănești: un produs național, dar pe care avem șanse a-l procura nd numai din... import!

PRIMIM DIN PARTEA

ministerului sănătății

ire apariției în revista «Flacăra» din 3(1974 nr. 14 a articolului «Dynamit effekt datul caz al unei invenții medicale ro- : un produs național, dar pe care avem l procura curînd numai din... import!» măm următoarele:

inisterul Sănătății a manifestat receptiv entru tot ceea ce este nou, dar în ace- manifestă exigență și simț de răspun- ntru ceea ce se introduce în terapeutică. pot introduce în organismul uman sub- căror acțiune, efecte secundare și nu sînt foarte bine cunoscute, cu mult cu cît medicamente noi foarte ot provoca reacții adverse și accidente avitate deosebită.

elași simț de răspundere, Ministerul a acționat și în cazul de față.

erul Sănătății a luat cunoștință de in- «Produs medicamentos pentru profi- tratamentul litiazelor și procedeu de a acestuia», autori dr. chim. Titina Covaliu și dr. Roșca Spirea, la data de 72, cînd Institutul pentru creație științ- ehnică – INCREST – a solicitat, cu adresa 1, ca cercetarea acestei teme să fie de una din clinicile de specialitate ale ului Sănătății, urmînd ca INCREST să în acest scop la unitatea respectivă dr. Tina Covaliu împreună cu întreg l său.

ie 1972 conducerea Ministerului Sănă- de acord cu preluarea temei de cer- vederea experimentului clinic, fixează de lucru spitalul Finanțe din București ine la Ministerul Finanțelor pentru ire însă nu a fost obținut.

imp, Institutul pentru creație științifică ă a solicitat preluarea integrală a pro- a colectivului de către Ministerul , fapt pentru care s-a încheiat un pro- tre INCREST și Ministerul Sănătății, s-au stabilit condițiile de preluare. formalitățile de preluare a mijloacelor naterialelor, obiectelor de inventar și ui de muncă și salarii, Ministerul Să- solicitat direcției sanitare a munici- ucurești ca experimentul să se desfă- spitalul P.T.T., unde s-a asigurat inițial, a tov. dr. Covaliu T., o încăpere pen- carea produsului respectiv.

astă perioadă problema introducerii că a unor produse cu acțiune terapeu- rovit, Boicil etc.) a fost dezbătută în sanitar superior la care au participat membrii consiliului și alți specialiști competență.

easta ocazie s-a hotărît ca experimen- rodusul Corovit să se efectueze sub ea directă a Academiei de științe și a unui colectiv de cadre didactice ile universitare din municipiul Bucu- cum și a Institutului pentru controlul l medicamentului și cercetări farma-

e subliniat că orice propunere pri- oducerea unui nou medicament în te- nu se poate baza numai pe datele , ci necesită verificarea de către alți i, urmărindu-se excluderea factorului în interpretarea rezultatelor și obți- or date obiective asupra eficacității tului.

el, comisia medicamentului experimentează totdeauna medicamentele noi în cel puțin trei clinici, iar în unele cazuri a fost necesară extinderea în mai multe unități clinice, pentru ca rezultatele să fie concludente.

În lunile ianuarie-mai 1973 autorii au preparat la spitalul P.T.T. produsul Corovit, pentru a fi dat Institutului pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice, în vederea avizelor necesare pentru folosirea lui la bolnavi.

După minuțioase determinări de laborator, în luna iulie 1973, Institutul pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice a avizat folosirea produsului, în experimentare clinică.

Ca urmare, Academia de științe medicale a redactat un protocol de experimentare clinică **cuprinzînd: indicațiile**, contraindicațiile, **modul de desfășurare a experimentului și criteriile de apreciere ale eficienței tratamentului. Acest protocol a fost acceptat și semnat de tov. dr. Tina Covaliu și de către toți cei care** concurau la realizarea lui.

Durata experimentării clinice a fost stabilită, prin protocol, de 1 an de zile.

Prin protocolul încheiat s-a stabilit ca produsul medicamentos Corovit să se administreze de către autori la spitalul P.T.T., bolnavii fiind recrutați, verificați de clinici de specialitate și trimiși pentru tratament la spitalul P.T.T., unde s-a stabilit circuitul acestor bolnavi, precum și categoriile de bolnavi prezentînd litiază biliară sau urinară, care pot beneficia de tratament cu Corovit.

Ulterior, Ministerul Sănătății a avizat extinderea recrutării de bolnavi litiazici și de către spitalele și policlinicile din municipiul București, în vederea creșterii numărului de cazuri cuprins în experiment.

În momentul de față este în plină desfășurare experimentul clinic, în baza protocolului stabilit, la spitalul P.T.T., unde colectivul are la dispoziție spațiul necesar pentru prepararea substanței, pentru examene de laborator, cabinet de consultații ambulatorii precum și 10 paturi.

În aceste condiții, după cum reiese din raportul de activitate prezentat de tov. dr. Tina Covaliu, colectivul a acordat, în perioada ianuarie-martie 1974, 600 consultații, efectuîndu-se 14 000 analize de laborator. Au fost luați în tratament 150 bolnavi noi și s-au continuat tratamentele la bolnavii din cursul anului 1973. Aceste rezultate au fost posibile datorită completării colectivului cu medici, chimiști și personal mediu sanitar precum și asigurării condițiilor de lucru, a aprovizionării cu reactivi etc. de către Ministerul Sănătății.

În prezent, experimentul clinic se desfășoară conform protocolului de lucru pe o perioadă de 1 an de zile, la sfîrșitul careia comisia Academiei de științe medicale, împreună cu comisia medicamentului, va analiza rezultatele obținute, trăgîndu-se concluziile finale asupra eficacității produsului Corovit, pe baza cărora va fi informată opinia publică.

Considerăm oportun ca acest material să fie dat publicității pentru corecta informare a opiniei publice.

MINISTRU,
Prof. dr. **THEODOR BURGHELE** ■
Semnează ALEXANDRU CALOMFIRESCU,
prim-adjunct al ministrului sănătății

doctoriței tina covaliu

Drept urmare a publicării materialului «DYNAMIT EFFEKT... etc.», apărut în «Flacăra» nr. 14 din martie 1974, doresc să vă precizez următoarele:

Produsul medicamentos pe bază de schimbatori de ioni folosit de colectivul nostru s-a administrat începînd din 1962. Deci timp de 12 ani — interval de timp în care rezultatele pozitive ale tratamentelor efectuate cu acest produs au fost publicate în reviste de specialitate din țară și străinătate – ca urmare a cererii **de prioritate adresate Academiei de științe R.S.R., produsul a fost brevetat în 1971.**

Datorită transfugului Rugendorff Ervin, care a părăsit țara în 1968 – ducînd cu el o parte din invenție – colectivul s-a desființat.

Problema a fost reluată de către savantul Henri Coandă, care s-a interesat în mod deosebit de acest produs. făcînd investițiile necesare din fondul INCREST.

În septembrie 1972 problema a fost transferată la Ministerul Sănătății. În noiembrie 1972 ni s-a acordat *o singură cameră* la spitalul P.T.T. pentru această problemă – spațiu absolut insuficient pentru desfășurarea cercetărilor noastre. În 1973 ne-a fost repartizată o altă cameră, iar în 1974 încă una. În momentul de față beneficiem de trei camere. În aceste trei camere există: stația pilot pentru prepararea medicamentului; laboratoarele pentru efectuarea controlului și analizelor bolnavilor; statisticile; fișierul; foile de observații.

Dotarea este cu totul necorespunzătoare. De pildă, absența unui spectrofotometru – aparat existent în toate unitățile sanitare din țară – dar care nouă ne-a fost refuzat sistematic, deși există aprobarea conducerii Ministerului Sănătății.

Deși avem aprobarea pentru un număr de 15 paturi la medicală și 15 paturi la chirurgie – în total 30! – internările se fac disparat în tot spitalul (adică pe acolo pe unde există cîte un loc, deși ar fi necesar ca bolnavii să fie grupați în saloane comune, măcar *intr-un salon comun* pentru urmărirea tratamentelor), iar după o zi, două de internare, li se cere *textual* să părăsească spitalul, întrucît locurile sînt necesare altor cazuri. În prezent nu pot interna mai mult de 3-4 bolnavi în același timp, aceștia fiind risipiți fără a putea fi urmăriți îndeaproape, așa cum necesită tratamentul acestui nou produs, ba, mai mult, primind și indicații contraindicatorii de la medicii care răspund de paturile respective, medici nefiind în specialitate.

De la INCREST ne-am transferat un colectiv de 10 posturi cu fond de salarii. Nici pînă în prezent aceste posturi n-au putut fi ocupate. Mi s-a blocat un post, mi s-a desființat un alt post, nu am asistentă medicală, cel puțin 2 posturi îmi lipsesc; abia de o lună mi-a fost repartizat (6 martie) un medic *detașat* cu normă întreagă.

Aceasta este situația *de fapt* la ora actuală, pe care mă simt datoare să o anunț în urma apariției materialului de care am pomenit la începutul rîndurilor mele, material apărut în «Flacăra» – cu mențiunea că am făcut-o mai mult pentru a specifica o situație care nu este bună.

Dr. TINA COVALIU ■

din partea redacției

În legătură cu noul produs medicamentos pus în discuție, urmare a cărui fapt am primit la redacție numeroase scrisori — ne rezervăm dreptul de a se preciza cîteva dintre punctele esențiale, conținute în materialul respectiv, dar neelucidate deloc în răspunsul Ministerului Sănătății:

1. DE CE în răspunsul Ministerului Sănătății se afirmă că instituția în cauză a luat cunoștință de invenția respectivă abia în 1972, **— conform documentelor reproduse de către noi în facsimil — prof. dr. Th. Burghele** aflase **acest lucru încă din 1963 (vezi numărul revistei, foto 2)? Prof. dr. Th. Burghele trebuie să fi cunoscut cazul, de vreme ce domnia sa a semnat ca autor lîngă Tina Covaliu.**

2. DE CE este evitat cazul transfugului E.W. Rugendorff? Acesta constituie un real pericol pentru noi, prin aceea că ar putea lansa medicamentul înaintea lansării oficiale din România.

3. DE CE un nou medicament românesc, obținînd toate aprobările necesare, pe linie de stat, producție întîrzie să se găsească pe piață?

4. DE CE se ajunge ca abia în 1973, decembrie, să fie luată măsura de a se mai face încă un an de studiu — știut fiind faptul că tratamentul în cauză se practica încă din 1962 cu rezultate excelente, lucru pe care nici domnia sa nu-l infirmă?

5. DE CE rezultatele (chiar și probabile) obținute de noul medicament românesc, deși cunoscute și solicitate peste hotare, nu au fost aduse la cunoștința opiniei publice naționale **de către Ministerul Sănătății, ci de presă?**

Mulțumind Ministerului Sănătății pentru răspunsul dat, reluăm și aceste întrebări, de fapt întrebările esențiale ale «cazului Covaliu».

Amintim cu această ocazie Ministerului Sănătății că numeroși cititori așteaptă răspunsuri și la alte cîteva întrebări lansate în materiale, apărute în ultima vreme, cum ar fi de pildă: De ce nu se mai fabrică medicamentul românesc ETO?

un om, o istorie, un muzeu, mai multe muzee

Dacă întrebi în Huși, sau prin satele împrejmuite de vii, de Gheorghe Melinte s-ar putea ca răspunsul să întîrzie cîteva secunde, după care să ți se spună: «*A, de Moș Muzeu întrebați?...*»

Acum douăzeci și nouă de ani cînd era transferat la Huși Gheorghe Melinte împlinea patruzeci și unu de ani, și mai mult de jumătate din ei în învățămînt.

Datorită firii sale, muncii, priceperii și entuziasmului său, Gheorghe Melinte a fost iubit de la început și de către hușeni. Noul profesor era acela care peste un an (acela de secetă aspră — 1946) avea să se întoarcă de la Oradea Mare cu o sută de vagoane de grîu care să asigure pîinea celor din Huși.

Pasiunea sa pentru muzeologie are rădăcini adînci. «*De copil adunam tot felul de cioburi și de obiecte vechi, dar gîndul s-a statornicit in sufletul meu cu adevărat prin 1923, cînd, la muzeul din satul Curteni, l-am întîlnit pe Nicolae Iorga care mi-a spus:* **«A fi învățător la sat și a nu strînge din țărîna pămîntului urmele trecutului e un mare păcat».**

Născut, nu făcut muzeolog, învățătorul a început să strîngă cu pasiune din *țărîna pămîntului* urme ale trecutului, urme pentru care uneori din salariu nu mai rămînea nimic; apoi și-a încropit muzeul în pivnița casei. Unele din piese le folosea ca material didactic.

În 1957 este numit director al Muzeului școlar raional Huși, muzeu care exista în momentul acela doar datorită materialelor strînse de el. La colecțiile sale personale s-au adăugat și alte donații și achiziții; de la două camere, cît avea muzeul la inaugurare, acum are douăzeci și patru, și, spune Moș Muzeu: «*De-aș mai fi tînăr o dată nu mi-ar ajunge de cinci ori pe atîta spațiu*».

Nouă ani a fost singurul salariat al muzeului. Adică și director și muzeograf și îndrumător și pictor (dioramele din sălile științelor naturale sînt opera lui care dovedește mult talent). Tot el a împăiat multe din animalele din muzeu și tot el a fost simplu îngrijitor. Cu toate acestea mai găsea timp să efectueze săpături arheologice, să țină conferințe și comunicări științifice, să mai vină pe la București pentru documentare sau pentru cîteva cuvinte la radio, fiindcă muzeului hușean i se dusese vestea.

Tot ceea ce cuprind cele douăzeci și patru de săli ale muzeului e strîns doar de pe meleaguri hușene, lucru care întregește și mai mult ineditul și valoarea muzeului. Unelte de os, topoare de piatră, fragmente de ceramică pictată și nepictată, idoli, așchii de silex, vîrfuri de săgeți și fragmente de vetre neolitice atestă că Hușiul este o așezare de peste 5 000 de ani.

Caietele de impresii ale muzeului sînt prin ele însele un tezaur de nume, de oameni care au vizitat Hușiul.

«*Părăsim cu regret aceste amintiri de neuitat pentru istoria poporului român, martor al civilizației europene. 15 august 1968* — **Un grup de francezi.**

«*Pe o ploaie binefăcătoare ogoarelor țării, trecînd prin orașul Huși, am străbătut multele săli ale acestui muzeu și aduc un cuvînt de laudă celor ce l-au organizat și celui ce este suflet neobosit — Melinte Gheorghe.* 2 iunie 1963 **Geo Bogza.**

«*Am vizitat muzeul raional Huși, unde am avut surpriza mare de a găsi ca director al muzeului un fost elev al meu, din anii începutului dăscăliei mele (1918–1919) Melinte Gheorghe, un îndrumător de rară calitate. Muzeul este completat cu numeroase obiecte originale de istorie, etnografie și științele naturii găsite în regiune și păstrate in mod științific de tovarășul Melinte.* 9 ianuarie 1965 — **Petre Constantinescu-Iași.**

«*Cunosc istoria dezvoltării muzeului din Huși și astăzi l-am revăzut cu emoție. Munca directorului acestui lăcaș de cultură, tovarășul Melinte, se oglindește în bogăția și varietatea colecțiilor muzeistice adăpostite aici. Munca lui, pasiunea sa dezinteresată au adus la apariția acestui muzeu care se numără printre cele mai prestigioase din patria noastră.* 10 ianuarie 1965 **Victor Condurachi.**

De azi septuagenarul Gheorghe Melinte ar putea, după o viață de trudă încununată de atîtea realizări și recunoaștere a muncii sale, să se declare un om mulțumit. Dar nu poate. Îi mai trebuiau acele trei luni pentru a împlini cincizeci de ani de muncă și vroia să prindă această zi ca salariat al muzeului dar... cei de la Vaslui vor și ei un muzeu și l-au luat pe acest minunat om «să le facă unul». Moș Muzeu face, dar «*fără tragerea de inimă pe care știu eu că o pot avea*». Și-a vîndut și casa din Huși și o să meargă la Iași, lîngă nevasta lui și o să-i dea de-acum pensia întreagă «*dacă bineînțeles nu voi descoperi ceva să merite a sta într-un muzeu*»

ILIE TUDORA ■

tranșeele alimentației publice (1)

...rem să fim greșit înțeleși nici de cei ...onduc comerțul, nici de cei conduși. ...trivă, dorim să fim exact înțeleși și pen... ...easta ne vom spune cît mai răspicat ... Nouă, tuturor acelora care lucrăm în ...tația publică, indiferent de posturile pe ... avem, ne revine obligația să fim în pas ...așele transformări care se petrec în ...ia azi. De aceea, găsim că este cinstit, ...oriu, să ne întrebăm, să întrebăm, să ...ebați, de ce, din multe puncte de vedere, ...ul a rămas în urma altor ramuri. Mai ...ntru că, nouă, lucrătorilor din comerț, ...se cere de către forurile noastre supe... ...să facem mai mult. Cei care trebuie să ... facem noi sînt, deseori, prea departe ... și n-au cum să vadă. Cei care văd și ...seori, nemulțumiți se numesc CLIENȚII ...l. Numai că ei nu pot face nimic. Unora ...lucrătorii din alimentația publică li s-a ...faimă rea. Sînt multe lucruri adevărate ...multe pe care clienții nu le cunosc și ...a nu-și pot explica o seamă de lucruri. ...e ni se pare mai grav în domeniul ali... ...ei publice este faptul că, în felul în ...erg (nu merg) lucrurile, în curînd, clienții ... mai găsi în restaurante nici măcar ...ea gătită pe care o găsesc, de bine, de ...um. Tot ceea ce vom afirma în conti... ...ine de obligația noastră, de cetățeni și ...i în alimentația publică, de a contribui, ...rin numirea dureroasă a unor stări de ...normale, la mult așteptata intrare în ...a activității din acest domeniu. Dorim ...e generații de lucrători în alimentația ... să fie mai utile societății și, în mod ...să se bucure de respectul pe care nu ...le aduce decît o contribuție consistentă ...l mers înainte al societății din care faci

NICU și ION CHIVU ■

*

...u, cel care am realizat acest serial, ... să fiu cît mai bine înțeles. De aceea ... considerații preliminare nu sînt inu... ...impotrivă, pot preîntîmpina unele ... suspiciunile care se pregătesc să ...ască.

...lar, de ce acest serial despre pro... ...ale alimentației publice și de ce autorul de față? De ce frații Chivu și nu altcineva?

Subsemnatul fiind burlac și neavînd timp ca paralel cu facultatea pe care am urmat-o să frecventez și cursurile unei școli de menaj, mă aflu de o bună bucată de vreme în situația, deloc neobișnuită, de a mînca în oraș. Cînd după mulți ani am constatat că în București se poate mînca și altceva în afara eternelor fripturi de porc ori de vacă și că întrebînd de una si de alta oamenii din fața mea n-au dat stînjeniți (ori liniștiți) din umeri, cînd am văzut că se poate mînca și o ciorbă gustoasă în locul consomeeurilor sleite care-ți sînt oferite pe la marile restaurante și cînd am mai constatat că poți sta liniștit la masă fără să fii la cheremul vreunui comesean nedorit și înmuiat în alcool, mi-am zis: ceva nu e în regulă. Căci, o știți și dumneavoastră, nu un astfel de regim al localurilor noastre constituie regula. Frații Chivu, pentru că «neregula» mă întîmpinase în restaurantul condus de ei, susțin că asta ar trebui să fie regula. Susțin cu: fețe de masă curate, aerisirea exemplară a incintei, un program chibzuit, și mai ales cu o diversitate neobișnuită a preparatelor culinare.

Lucrurile, acestea sînt astăzi destul de cunoscute, iar reacțiile provocate de ele diverse. Unii nu cred și nici nu vor să se convingă. Alții susțin, cu mîna pe inimă, că frații Chivu au rude apropiate la Flacăra, **frați de cruce la toate cherhanalele din țară și cumnați în fruntea celor mai renumite podgorii. Destul de puțini sînt cei care s-au obișnuit cu adevărul fraților Chivu: se pot face lucruri bune și în alimentația publică. Faptul că i-am rugat tocmai pe frații Chivu să vorbească despre alimentația publică (titlul serialului îi aparține lui Nicu Chivu) nu este întîmplător și nici «suspect». Acești oameni și-au cîștigat dreptul de-a vorbi despre domeniul lor de activitate prin lucrurile foarte bune pe care le-au realizat tocmai în alimentația publică. Sigur, aș fi putut găsi alți oameni ai branșei care să vorbească mai cursiv, mai colorat, care să-mi fi relatat întîmplări senzaționale numai că eu am găsit de cuviință să vorbesc cu niște oameni care au făcut ceva în afară de a decupa vorbe colorate.**

Sigur, la Minion, **restaurantul condus de Nicu și Ion Chivu, nu e totul ca la mama acasă. În primul rînd aici nu poți mînca fără să plătești. Dar și aici e ceva de spus. Puțini sînt cei care știu că la** Minion, **deși este un restaurant în care se poate mînca excelent, prețurile sînt de categoria a II-a și nu de lux, că nu există remiză și celelalte «onoruri» care te-mpresoară la restaurantele bucureștene «cu firmă».**

Printre mulți alți clienți ai Minion-ului, oameni cu care am stat de vorbă, un respectabil domn din Paris (nu am de ce să ascund faptul că era, vizibil, un gurmand) mi-a spus: Domnule, dacă în toate restaurantele dumneavoastră s-ar mînca și s-ar servi ca aici, țara asta ar fi de trei ori mai frumoasă pentru noi cei care venim s-o vizităm. Nu rîde, să știi dumneata că oamenii aceștia fac o treabă patriotică».

Dar frații Chivu nu au numai admiratori. Este și firesc. Într-o branșă în care stînd cu mîinile încrucișate, spunînd că mai mult nu se poate face, dacă apare cineva care nu numai că spune, dar și dovedește că se pot face foarte multe lucruri bune, numai de admirație nu este înconjurat imediat acel om. Dar dincolo de invidii, dincolo de insinuări, oamenii rămîn numai prin ceea ce au realizat. Acest serial se vrea și o invitație la o concurență din care noi, consumatorii, clienții, n-am avea decît de cîștigat. Acest serial se vrea și o invitație la polemică, numai că, cei care vor s-o susțină cu frații Chivu, să nu uite niciodată că o polemică presupune obligatoriu același fel de «arme». În cazul de față: FAPTELE. Căci, așa cum spunea un bun gospodar, cuvintele fără de fapte sînt simple ficțiuni.

Dacă în acest serial apar și multe date biografice ale fraților Nicu și Ion Chivu asta nu înseamnă decît că am vrut să subliniem că ei n-au avut niște atuuri biografice pentru a fi niște foarte buni meseriași. Sînt niște oameni obișnuiți. Singurul lucru mai neobișnuit **ar fi evidenta și probata lor pasiune de a munci.**

DORIN TUDORAN ■

*

BINE AI FĂCUT CĂ AI CÎȘTIGAT, DAR MI-E TEAMĂ C-AI RĂMAS CU VICIUL ĂSTA

Chiar dacă astăzi plăcinta de Făcăeni reprezintă una din piesele de rezistență ale Minionului, despre ea ori despre Făcăeni, comună din județul Ialomița, nu veți găsi vreun cuvînt nici în cărțile de bucate ale Sandei Marin, necum în memoriile lui Brillat-Savarin ori în corespondența contelui Sandwich. Asta pentru că, în materie de bucătărie, Făcăenii n-au tulburat prea mult liniștea lumii. Așadar, Nicu și Ion Chivu, născuți unul în 1926, celălalt în 1933, la Făcăeni, n-au avut mare lucru de învățat cercetînd curioșii plitele în jurul cărora s-a petrecut copilăria lor ialomițeană. E drept că la Făcăeni se poate mînca pește preparat cu pricepere, cum drept e că Tinca, mama tuturor fraților și surorilor fraților Chivu, gătea bine, dar, conform tradiției oamenilor de prin partea locului, Tinca n-a urmat cursurile nici unei școli de menaj. Nici din țară, nici din străinătate. Lui Nicu nu-i displăcea să mănînce, mai ales atunci cînd de-ale gurii nu prea se găseau, dar cel mai mult îi plăceau caii. Se pare că ei i-au purtat noroc, dacă ne gîndim că în 1948, cînd toată familia se mutase în București și n-o ducea strălucit, Nicu cîștiga *Austriacul*. Nu ca jocheu, e drept, ci la pariuri, dar asta nu conta. De contat, contau cei 100 000 de lei cîștigați. *„Îi mai scăpasem oleacă de la sărăcie dar tata nu era mulțumit. Nu de bani, săracul, ci de faptul că m-apucasem să umblu pe la curse. Mi-a zis: «Bine ai făcut că ai cîștigat, dar mi-e teamă c-ai rămas cu viciul ăsta». Adică de pariuri, zicea el. N-am rămas nici cu boala pariurilor, dar nici cu viciul de-a cîștiga. A venit viața peste mine, am pus osul la treabă, dar caii tot îmi plac".*

Prima amintire despre restaurant, ca loc unde oamenii mai mult se îmbată decît își potolesc foamea, Nicu Chivu o are de pe la 15 ani. «*Tata era tîmplar, și, deși era blînd din fire, avea o mînă grea de parcă nu era a lui. Nu știu cum făcusem eu în ziua aia dar cînd am ajuns acasă mă-nvîrteam în jurul meu de parcă voiam să-mi spun ceva. Numai că tata, cînd m-a văzut, m-a întrebat din ce aeroplan am coborît. S-a încruntat și mi-a zis: «Bă, tu m-ai văzut vreodată pe mine în halul ăsta?» Nu știu dacă m-a cîrpit ori nu, dar eu cu băutul n-am făcut casă bună. Cred că n-am avut stofă, iar la noi acasă cînd venea vorba de restaurant era o vorbă de-aia, cît să uiți că există pe lume și restaurante. Treizeci de ani n-am pus băutură pe limbă și din punctul ăsta de vedere nu i-am mai făcut greutăți bătrînului. Numai că m-a lovit o păcătoasă de boală, arterită și mai nu știu cum, și doctorul mi-a prescris să folosesc și nițică băutură. Așa m-am luat eu «de băut» după treizeci de ani.*

D.T. ■

primul titlu de campion al lui ilie

...ursul următor, la Bruxelles. Ion este pla... ...ocul primului favorit, iar Ilie pe locul celui ...eilea. Pierd însă surprinzător. Ion la Kalo... ...ulos și Ilie la De Gronckel, dar cîștigă ...e dublu împotriva lui Buding și Homber... ...celași timp, Spania învinge Anglia. Gisbert ...încă restabilit, în locul lui intră Arilla, iar ..., învinsul lui Ilie din Egipt, îi opune o ...ezistență lui Santana.

...apoi Wimbledon-ul. Un Wimbledon plin ...rize. Santana, Emerson, Roche, principalii ... sînt eliminați din primele tururi. Ion ...le un culoar favorabil și ajunge în optimi, ...te învins de Ruffels, după ce îi eliminase ...inul Di Masso, pe japonezul Watanabe și ...ezul Contet. La dublu, Țiriac și Năstase ...tîlnirea cu Bowrey-Davidson. Bungert și ...t marile revelații ale turneului. La Bucu... ... transmit în întregime finalele la TV. ...pentru prima oară un meci pe iarbă. Un ..., lipsit de cursivitate. Serviciile lui New... ...trec precum fulgerele pe lîngă Bungert, ...a se mulțumește să-și felicite de fiecare ...ersarul, bătînd cu palma corzile rachetei. ...em să-i înțelegem și să-i credem cu adevă... ...băieții noștri cînd se plîng de handicapul ...e la Wimbledon în drum spre casă, pentru ...ipa la Balcaniadă, Țiriac și Năstase se ...a Travemünde, unde Ilie iese învingător ...u împotriva danezului Leschly și la dublu, ... după ce învinș pe suedezii Gristein și ...om.

...iada era așteptată cu interes. Iugoslavii ...ră în '60, '61, '63, '65, în timp ce noi ter... ...im învingători în '62, '64, '66 și acum ... bună ocazie să egalăm scorul general la ...ilici, Iovanovici și Franulovici vin din timp ...a se acomoda cu terenul. Temutul Pilici, ...l cărui serviciu Kramer spune că este un ...ient pentru a cîștiga orice meci, chiar și ...nală la Wimbledon, era în plină formă. ...bledon îl bătuse pe Emerson și ajunsese ...inală, iar pe Progresul serviciile lui parcă ...roapă în teren. Locul lui Iovanovici în ...ra incert, fiindcă, între timp, Franulovici, ... de 19 ani, obținuse o serie de rezultate ...nale, printre care și o victorie la Țiriac. ...u Iugoslavia era programat pentru ultima ...atunci Ion își ia revanșa asupra lui Kalo... ...ulos, iar Ilie îl învinge în numai 55 de ...e Gavrilidis. Și mai cîștigăm cu 3-0 me... ...npotriva reprezentativelor Turciei și Bul...

... victoria obținută cu un an în urmă la ... nimeni nu acceptă ideea unei înfrîngeri ...ești și poate tocmai de aceea meciul ni se ...lt mai greu. Ion nu se poate acomoda cu jocul lui Pilici. Serviciul campionului iugoslav îl handicapează din plecare. Și e suficient să-și piardă o singură dată pe propriul serviciu pentru a pierde meciul. Ilie, în schimb, sesizează chiar de la început tendința lui Franulovici de a se apropia prea mult de plasă și folosește foarte mult lobul liftat, o adevărată armă salvatoare pentru acel meci. În primul set Franulovici reușește un break la 4-4, dar Ilie egalează imediat și egalitatea persistă pînă la 9-9, cînd este rîndul lui Ilie să cîștige pe serviciul adversarului său și odată cu aceasta setul. Apoi Franulovici își pierde de două ori serviciul și Ilie cîștigă al doilea set cu 6-2. Jucătorul iugoslav are o revenire în setul trei, pe care îl cîștigă cu 7-5, dar în setul patru Ilie pune din nou stăpînire pe joc și termină învingător cu 6-3. Cîștigăm și la dublu și respirăm ușurați că am reușit să-i batem pe iugoslavi nu numai la Zagreb, ci și la București.

După Balcaniadă, Ion și Ilie participă la cîteva turnee în Italia. Un rezultat atrage în special atenția. La Riccione, în finală, Țiriac îl bate pe Năstase cu 8-6; 9-7; 8-6. Apoi, la Bratislava, Ion pierde finala cu Kodes, dar cîștigă dublul împreună cu Ilie. La începutul lui septembrie, un nou concurs internațional la Mamaia, poate cel mai reușit de pînă atunci. Printre participanți, olandezul Okker, vest-germanul Buding, englezul Stilwell, francezul Courcol, australianul McKenzie, italianul Palmieri. Cîștigătorul ediției precedente, Ilie Năstase, abuzează de mingi scurte pe un vînt puternic și este eliminat în sferturi de finală de Stilwell. Okker este la un pas de a fi învins de Boaghe (6-4; 5-7; 7-5), pentru ca în finală să opună o dîrză rezistență lui Țiriac, care iese învingător după o partidă de toată frumusețea. În continuare, Țiriac, Năstase, Okker și Buding susțin cîteva meciuri amicale la București și urmează campionatele naționale. Se renunță la desfășurarea naționalelor pe două faze și se revine la organizarea unui singur concurs pentru decernarea titlurilor de campioni. Bosch, cel care încurcase treburile cu un an înainte eliminîndu-l pe Ilie, este învins de tînărul Viorel Marcu și cei doi protagoniști ajung acum cu ușurință în finală. Cu o zi înaintea finalei, Năstase, împreună cu Eleonora Dumitrescu, cîștigă la mixt în fața lui Țiriac-Mariana Ciogolea. Privesc meciul încercînd să anticipez rezultatul de a doua zi. Lupta se duce, după cum era de așteptat, între Ion și Ilie, în timp ce fetele se retrag într-un colț de teren. Ion joacă cu maximum de atenție, pregătindu-și minuțios acțiunile. Ilie discută cu partenera sa și parcă ia totul în joacă. Meciul este foarte disputat și de fiecare dată cînd Ion sau Mariana Ciogolea sînt pe punctul de a finaliza apare ca din pămînt Ilie, care pasează fulgerător. A doua zi finala de simplu. Ion vine la teren în splendida lui mașină albă pe care și-o cumpărase numai de cîteva săptămîni. Înainte de a coborî, apasă pe un buton și cîțiva copii se minunează cum o antenă poate să intre singură la locul ei. Ion și Ilie se încălzesc separat pe terenurile din spatele centralului de la Progresul. Apoi vin din nou în vestiar. Atmosfera e sobră, se schimbă cuvinte puține. Sînt chemați pe teren. La intrare, Ion și Ilie se invită politicos, zîmbind. Un puști se apropie în goana mare, strigînd cu sufletul la gură:

— Nea Țiri, stai că vreau să-ți spun ceva.

— Ce e, ma? Lasa-l în pace. Nu vezi că intră pe teren?, intervine un adult.

— Vreau să vorbesc cu nea Țiri, strigă din nou puștiul cît îl ține gura.

— Lăsați-l. Vino aici. Ce s-a întîmplat?, îl întreabă Ion, trecîndu-i mîna prin păr.

— Știi, nea Țiri, ți-au tamponat mașina. Un autobuz...

Ion îl roagă pe Ilie să-l scuze cîteva minute ca să vadă despre ce e vorba. Se întoarce alb la față și intră pe teren îngîndurat.

La 2-1 pentru Ilie în primul set, Ion conduce cu 40-0, dar pierde ghemul. La 4-4, Ion conduce din nou, de data asta cu 40-30, dar tot Ilie cîștigă ghemul. La 5-4 pentru Ilie, Ion conduce cu 40-0. Și tot Ilie cîștigă ghemul. Ilie cîștigă setul, dar la fel de bine putea să-l cîștige și Ion dacă reușea să-și finalizeze avantajul măcar în două din cele trei gheme. Istoria se repetă și în seturile următoare. În setul doi, Ion pierde două gheme în care conduce o dată cu 40-15 și altă dată cu 40-0, iar în setul trei încă trei gheme de la 40-0; 40-30 și 40-15. La 5-1 pentru Ilie în setul trei și mecibol, arbitrul îi acordă o minge discutabilă, cu care ar fi luat sfîrșit întîlnirea. Ilie însă, deși se află în fața cîștigării primului său titlu de campion național și știe foarte bine că Țiriac este în stare să întoarcă un meci chiar de la ultima sa minge, nu acceptă cadoul. El vrea să cîștige cinstit și recunoaște că punctul îi revine lui Ion. Tribunele pline, ca la un meci de Cupa Davis, îi apreciază gestul și îl aplaudă minute în șir. Ion se apropie periculos pînă la 5-3 și, după ce reușește să refacă patru meciboluri, îl pierde pe al cincilea. Ilie primește primul său tricou de campion național, iar eu mă gîndesc la finala din 1959 de la Cluj, dintre Gogu Viziru și Ion Țiriac. Prima din cele opt cîștigate consecutiv de Ion. Atunci Ion a deposedat de titlu un campion care în anul următor avea să abandoneze competiția. Acum însă Ion are 28 de ani, iar Ilie împlinise de curînd 21. Mă gîndesc la șirul de finale între cei doi campioni care ar urma acesteia. Finale care din păcate nu au mai avut loc. Singura finală de campionat național Țiriac-Năstase sau Năstase-Țiriac ascunde sub un rezultat aparent banal, de superioritate netă, 6-4; 6-2; 6-3, o luptă dramatică. Cu răsturnări de scor imprevizibile, dar tipice pentru psihologia de atunci a celor doi jucători.

În luna noiembrie încep, ca de obicei, pregătirile pentru anul următor. Se alcătuiește un singur lot în care sînt introduși și tinerii Ion Santei și Viorel Marcu. Renunțăm la obișnuita perioadă de pregătire fizică, fiindcă Ion și Ilie urmau să participe la un turneu în India care începea la 25 decembrie 1967, la Calcutta, și se termina la 31 martie 1968 la Bombay.

La sfîrșitul anului, ziarul italian «Tutto Sport» îl clasează pe Ion pe locul 13 în ierarhia celor mai buni jucători din lume. Ilie începe să intre și el în calcule, figurînd pe locul 10 într-un clasament european întocmit de ziarul «Sportul» în care Santana ocupă locul întîi și Țiriac locul 4. Ion intră pentru a treia oară consecutiv printre primii zece sportivi ai țării. Spania bate Africa de Sud, dar pierde finala Cupei Davis tot cu Australia și tot cu 4-1.

În India, Ion debutează cu o victorie la Calcutta, cîștigînd pe rînd în fața lui Lall, Franulovici și Mukerjea. Pe la mijlocul lui februarie plec împreună cu Mărmureanu și Santei la Moscova pentru un concurs de sală și imediat după aceea cu Santei și Viorel Marcu într-un turneu mai lung, în Egipt și Italia. După Cairo, Alexandria și Neapole, ultimul concurs la Tenis Club Pariolli — Roma. În dimineața dinaintea începerii partidelor, în timp ce Santei și Marcu se antrenau, mă aud strigat. Recunosc vocea lui Ion.

— Ce faci, profesore? Nu te-am mai văzut de un an. Noroc, băieți!

— Bine ați venit, nea Țiri.

— Să trăiești, Ioane. Arăți bine, ai mai slăbit. Unde e Ilie?

— În vestiar, vrea să bată puțin mingea. Eu joc abia după-amiază. Cînd ați venit?

— Acum două zile, de la Neapole. Stăm la o pensiune, nu departe de aici.

— Tocmai citisem în ziar că ai cîștigat la Cannes și azi te văd aici. L-ai bătut cam rău pe Metreveli.

— Toată lumea zice că am jucat bine. Adevărul e că în semifinală m-am luptat cu Dibley, un tînăr australian care seamănă la joc cu Metreveli, și m-a pus în mînă. Pe Metreveli putea să-l bată și Ilie.

— Cum joacă Ilie?

— Foarte bine, din ce în ce mai bine. Doar serviciul îi mai dă de furcă. Uneori nu e atent, calcă linia și devine nervos cînd arbitrii îi dau greșeală de picior.

— Cum a fost în India?

— Căldură mare, deplasări lungi. Cînd ne-am dus am îndurat o diferență de 70 grade.

— Cum adică?

— La Moscova, unde am făcut escală, erau —35°, iar în India peste +30°.

— Cum ați jucat? Știu doar că ai cîștigat la Calcutta și că l-ai bătut pe Ilie într-o finală la Gauhati.

— În India am mîncat tenis cu pîine. Închipuie-ți că numai la simplu eu am jucat zece finale, din care am cîștigat patru. Tot patru a cîștigat și Ilie. La început l-am bătut eu de două ori, iar apoi el pe mine de trei ori la rînd.

ȘTEFAN GEORGESCU ■

(Va urma)

— deschis pînă la 15 mai a.c.
Procurați-vă cu acest prilej articole de sezon:
- stofe
- țesături de mătase
- confecții pentru bărbați, femei și copii: pardesiuri, sacouri, raglane, impermeabile etc.
- tricotaje
- ciorapi din fire sintetice pentru femei

Vă mai oferă în magazinele de specialitate:
- aspiratoare de diferite mărci și tipuri
- motoretele MOBRA
- mașini de cusut ILEANA tip masă și tip mobilă
- frigidere cu compresor de 140 l
- aparate de radio MAESTRO–STEREO
- piese de schimb pentru toate produsele de folosință îndelungată.

Importante reduceri de prețuri la unele produse textile și metalo–chimice în cadrul

TÎRGULUI DE PRIMĂVARĂ

Rețineți: numai pînă la 15 mai a.c.

TÎRGUL DE PRIMĂVARĂ

CRONICA EVENIMENTELOR INTERNAȚIONALE

scrutin prezidențial în franța

Franța trăiește efervescența politică a alegerilor prezidențiale, în timp ce tricolorul național continuă să fie arborat în bernă în memoria președintelui Georges Pompidou. Pentru ocuparea scaunului său de la palatul Elysée s-a declanșat o puternică luptă, «dificilă și delicată» în primul rînd pentru «candidații cu șanse». Startul acestei lupte a fost precipitat nu de o înfruntare de la început și cu toată forța candidaților, ci de apariția printre ei a lui Edgar Faure și Pierre Messmer. Întrucît se pare că aceștia stinghereau socotelile atît ale stîngii cît și ale dreptei, Edgar Faure și-a retras candidatura, iar Messmer s-a mulțumit să fie candidat doar șapte ore. Au rămas totuși în cursă un număr destul de mare de candidați, între care se disting Jacques Chaban Delmas, candidat al gauliștilor, Valery Giscard D'Estaing, republican independent,și François Mitterrand, candidat comun al stîngii. După părerile tuturor observatorilor, adevărata luptă se dă între aceștia, în primul rînd între Mitterrand, pe de o parte, și Delmas și D'Estaing, pe de altă parte, fără să se pună la îndoială confruntarea directă dintre aceștia doi.

Valery Giscard D'Estaing, considerat arhitectul politicii economice și monetare a Franței, și-a prezentat candidatura la cererea insistentă a grupului republicanilor independenți din senat, cel mai numeros, care a publicat un comunicat cerîndu-i «lui D'Estaing să-și depună imediat candidatura», afirmînd că el este cel mai calificat pentru a lupta împotriva programului comun al stîngii și pentru a-și asuma cea mai înaltă funcție în stat. Anunțîndu-și candidatura, D'Estaing își afirma dorința de a crea în Franța «o nouă majoritate prezidențială lărgită». El apela atît la alegătorii gauliști, cît și la cei reformatori din opoziție să-l sprijine. Programul lui include, pe plan intern, respectarea justiției și democrației și protejarea libertății, iar pe plan extern realizarea, în 1980, a independenței politice a Europei și promovarea înțelegerii și cooperării între popoare.

Ocupîndu-se de rolul armatei, D'Estaing preciza, între altele, că «securitatea și apărarea statelor moderne implică posedarea celui mai bun armament disponibil». El nu a ezitat însă nici o clipă să afirme, în cursul unei conferințe de presă în care își anunța candidatura, că dacă va ieși al 3-lea în primul tur de scrutin de la 5 mai, «în mod natural» îl va sprijini pe Delmas în cel de-al doilea tur de la 19 mai. Aceasta, cu atît mai mult cu cît Delmas are un program asemănător cu al lui, punînd accent pe continuarea politicii externe independente a Franței.

Un program de guvernare a țării a fost anunțat de Mitterrand abia «după o săptămînă de dezordine» preelectorală, în cea mai înaltă clădire din Paris, așa-numitul turn din Montparnasse. «Azi, stabilitatea politică se fondează pe umerii stîngii, comenta el în «France-Soir», și pentru prima oară este posibilă victoria».

Lucrurile au fost aparent complicate săptămîna trecută, cînd Jean Royer, ministrul poștelor și telegrafului — idol al milioanelor de mici negustori și meseriași — și-a anunțat candidatura, făcînd pe observatori să afirme că tocmai cînd cursa părea că a luat o formă definitivă, cineva a aruncat apă rece peste întregul aranjament. De ce? Este posibil ca, în această manevră, să fie implicate interesele grupării de dreapta.

Președintele senatului, Alain Poher, constituțional considerat președinte interimar al republicii, a convocat, înainte de deschiderea, la 18 aprilie, a campaniei electorale, pe toți candidații pentru a-i asigura că vor dispune, pînă la primul tur de scrutin, de cîte două ore la televiziunea de stat O.R.T.F. și de cîte alte două ore la emisiunea «France-Inter».

Această egalitate formală în fața legii, afirma France Presse, prin acordarea unui număr egal de ore atît candidaților «serioși», ca Delmas, Mitterrand și D'Estaing, cît și candidaților «marginali» pentru a-și debita la televiziune ideile lor, în cea mai mare parte extremiste, este «o serioasă anomalie politică».

Ultimele sondaje efectuate în ajunul închiderii listei de candidați, la 16 aprilie, arată că în primul tur de scrutin sînt șanse ca Mitterrand să obțină 36 la sută din voturi, D'Estaing 27 la sută și Delmas 26. Perspectiva finală este atribuită, independent de rezultatele primului tur, lui Delmas — cu 39 la sută din voturi, urmat de Mitterrand — cu 30 la sută și D'Estaing — cu 21 la sută. Ceea ce se conturează cu certitudine de pe acum este faptul că turul de la 5 mai se anunță a fi decisiv, nu doar semnificativ, pentru că, practic, se pune problema împiedicării candidatului stîngii să cîștige majoritatea; iar în cazul unui balotaj între acesta și ceilalți doi candidați principali — ceea ce nu este imposibil — se va ști dacă Delmas sau D'Estaing au cele mai bune șanse în lupta cu Mitterrand de la 19 mai, cînd are loc al doilea tur de scrutin.

Surprizele sînt însă posibile, de vreme ce consultarea electorală implică un număr așa de mare de alegători ca și cel al Franței.

FLOREA ȚUIU ■

CRONICA DE TREI SECUNDE

«triumfătorul»

Pentru că era singur pe «Manuvera» sa, organizatorii britanici nu l-au acceptat pe Alain Colas în cursa pe mările și oceanele lumii: vasul nu se înscria în convențiile cerute iar echipajul era prea puțin numeros... Marele Tabarly, campionul campionilor în lunga trecere peste ape, îl tratase cu un dispreț demn de un stăpîn față de o slugă: «Alain Colas? L-aș lua cu mine, dar ca bucătar!»

Colas a pornit-o singur cu «Manuvera» sa, sfidînd convențiile și îngîmfarea celor justificați la îngîmfare. A ajuns de la Saint-Malo la Sydney în 80 de zile, 80 de zile nu în balon, ci pe o coajă solidă de nucă. S-a întors de la Sydney la Saint-Malo trecînd prin fața înspăimîntătorului Cap Horn; a trecut prin frig, prin furtuni, prin insomnii, printr-un ocean infinit de singurătate, pînzele i-au fost sfîșiate și le-a reparat, corzile — rupte și le-a reparat, valurile au încercat să-l doboare, vînturi favorabile i-au bătut norocul, vînturi nefavorabile i s-au opus diavolește. Colas nu a cedat, și-a lăsat barba să-i crească 86 de zile, a bătut pe același traseu recordul lui Chichester parcurgînd drumul infernal cu 57 de zile mai puțin, singur la bord a întrecut recordurile de viteză ale unor vase cu 10 marinari la bord, singur, singur, singur în deșertul undelor amare, a ajuns cu bine, sănătos, voinic, în portul de unde a plecat,în timp ce Tabarly, vedeta vedetelor, se chinuia cu catargele unei supermoderne ambarcații, învins de vînturi, de soartă dar și de vîntul propriei megalomanii...

Colas a cîștigat cursa transatlantică, transoceanică, transfiguratoare, transcendentală. La capătul drumului lumea micului port l-a primit cu urale, primarul a ținut un discurs și logodnica sa l-a strîns în brațe sărutîndu-l și înțepîndu-se drăgăstos în barba-i barbară.

Dar sînt voci — și nu lipsite de inteligență — care susțin că primirea lui Colas nu a fost de ajuns de triumfală. Că englezii l-au primit mult mai triumfal pe al lor Chichester, la Plymouth. Că regina, pe vremea aceea, l-a înălțat în rang social, consacrîndu-l Sir. Pe cînd Colas cu ce s-a ales? Nu s-a ales cu mai nimic. Cu un discurs și cîteva articole... Prea puțin.

Prea puțin? Cum e prea puțin? Omul trăiește după ce a străbătut toate vînturile și valurile. Omul trăiește după ce a biruit o singurătate și odată cu ea o sfidare. Omul a fost sărutat de femeia sa. Femeia l-a strîns în brațele ei, el i-a zgîriat obrazul cu barba sa neagră și sălbatică. Ce mai vreți? Mai mult decît sănătatea și o femeie iubită la capătul unei călătorii printr-un infern acceptat de bunăvoie — ce se poate dori mai mult?

Niciodată n-am înțeles în profunzime vanitatea oamenilor. Dar de data asta mă declar învins, îngenuncheat, cu capul plecat, cu bărbia împietrită în piept.

RADU COSAȘU ■

plutoniu-speranțe sau plutoniu-sfîrșit...

Ca și cum nu ar fi îndeajuns durerile de cap pe care uraniul, plutoniul și ceilalți copii minune ai veacului nostru ni le dau ca factori hotărîtori de război — și ce război! — iată-i îngrijorînd omenirea chiar și în (im)postura lor pașnică. De o parte și de alta a Atlanticului — se arată într-un recent articol apărut în hebdomadarul francez «L'Express» — savanți atomiști se declară profund nemulțumiți de măsurile de siguranță cu care sînt dotate industria și transportul materialelor fisionabile în general, ale plutoniului în special.

Marea taină în care s-a născut fabricarea bombelor atomice la începutul deceniului al cincilea al veacului nostru s-a risipit. Savantul atomist american Theodore B. Taylor a făcut recent această uluitoare declarație: «Orice individ care și-ar procura 7,5 kilograme plutoniu ar putea să fabrice singur și să transporte, într-un autoturism, o bombă atomică în stare să distrugă Capitoliul sau un întreg cartier parizian». Afirmația savantului a stîrnit însă nu numai uimire, ci și aprige controverse. Prima, și aparent cea mai solidă obiecțiune care i s-a adus, s-a formulat simplu: de unde să știe altcineva decît marii specialiști cum se fabrică o bombă atomică? Tot atît de simplu a fost însă formulat și răspunsul: din cărți. Au apărut și apar mereu articole, iar recent apăruta carte a lui Pat Coyne, intitulată «Spre o bombă a poporului» (??!!), dă rețete amănunțite, schițe, diagrame, formule referitoare la «cum să ne fabricăm singuri bombe atomice». A doua obiecțiune care s-a adus alarmantei afirmații a lui Taylor: de unde să-și procure «oricine» plutoniul necesar fabricării unei bombe? La această întrebare savantul a răspuns cu alte întrebări: unde au dispărut, acum cinci ani, cele 110 kilograme de uraniu de la o uzină din Pennsylvania? Și unde s-au volatilizat cele cîteva kilograme de plutoniu lipsă la inventar de la reactorul Sefor din Arkansas? S-a calculat că dacă s-ar fura zilnic doar cîte un pumn de bile de plutoniu de cîte 10 grame, în șase luni s-ar acumula material suficient pentru întocmirea unei bombe de tipul celei care a ras Nagasaki de pe fața pămîntului.

Mai senzaționale încă decît aceste dezvăluiri (conținute într-un raport susținut de Taylor în fața Comitetului senatorial însărcinat cu revizuirea statutului Comisiei energiei atomice) sînt declarațiile (incluse de asemenea într-un raport înaintat aceluiași comitet), doctorilor Arthur Tamplin și Thomas Cochran. «O particulă de plutoniu — susțin ei — cu un diametru de o miime de milimetru poate declanșa un cancer pulmonar». Dacă avem în vedere că, la ora aceasta, nu s-au pus încă la punct tehnici în măsură să prevadă sau să împiedice, în proporție de sută la sută, risipirea și pierderea unor asemenea particule, ne putem da seama de gravitatea afirmației celor doi specialiști americani. Presupunînd că un infim grăunte de plutoniu 239 s-ar rătăci, dezintegrarea lui lentă ar produce radiații cancerigene timp de 24 000 de ani...

În fața unor asemenea grave declarații, Comisia pentru energie atomică din S.U.A. nu a rămas indiferentă. Jumătate din considerabilul ei buget este destinat acum cercetărilor pentru resorbția deșeurilor radioactive, în special ale plutoniului. Au fost luate măsuri extreme de precauțiune pe toate fazele de producție și transport ale teribilelor materiale.

Și în Franța, experții Comisariatului energiei atomice au dat asigurări — într-o recentă conferință de presă — în legătură cu măsuri preventive împotriva unor posibile accidente. S-a arătat, astfel, că s-au construit containere pentru plutoniu în stare să reziste la o cădere de la înălțimea de opt metri și la un incendiu care ar dura o jumătate de oră. Aceste asigurări însă — spun unii — nu sînt pe deplin liniștitoare, dat fiind că există și căderi de la înălțimi mai mari de opt metri, nemaivorbind de incendii care pot dura mai mult de o jumătate de oră.

Desigur, viitorul energiei atomice este considerabil. Tone de plutoniu sînt depozitate pe lîngă reactoarele nucleare. Dar dacă e să scrutăm istoria tehnicii, chiar și industria prafului de pușcă sau a nitroglicerinei au pus — la vremea lor — probleme de securitate și de neliniște. Esențial este acum ca eforturile pentru scoaterea definitivă a forței atomului din zona de gîndire și acțiune legată de război și îndrumarea gigantice energii spre scopuri pașnice să fie conjugate cu măsuri de prevenire și protecție împotriva oricărei posibile primejdii.

De fapt, lucrurile sînt simple. De la plutoniu și confrații săi omenirea așteaptă începutul unui triumfal progres tehnic și nu sfîrșitul.

E. DASCĂLU ■

SCRISORI CU ADRESĂ

geometria variab în politică

«Cei nouă» și-au propus, pe bună d să vorbească într-un singur glas. Pro a devenit angajament solemn, cuvînt de și nu puțini experți comunitari vede glasul unic fulgerînd cupola Casei Alb

«Europa celor nouă într-un singur Se aștepta ca formula să articuleze «celor nouă», să-i transforme în parte ternic de negocieri, îndeosebi în exa contenciosului cu aliatul-rival de peste

Specialiștii comunitari au fost însă constate că, înaintea conferinței energ la Washington, plecat-au 9 din Bruxe au ajuns în capitala americană 8+1, l rință pozițiile oscilau între 6+3 și 1+8 se spărsese și nici abila și puternica ga reușit să facă 9 din 8+1.

S-a observat atunci (unii cred a fi știut te) că a vorbi într-un singur glas nu simplu, dar nu-i imposibil, cu condiția lua în considerație soluții alternative:

1. să vorbească unul și ceilalți opt
2. să vorbească unul și ceilalți opt zăie-n surdină;
3. să vorbească unul și ceilalți opt cuvintele în șoaptă;
4. să vorbească toți nouă ca unul s să acționeze apoi pe cont propriu.

Dar care să vorbească și care să tacă? înfocați și fanatici apologeți comunit trezit strînși cu ușa de realități și n admită că formulele extranaționale sa naționale sînt mai ușor de proclamat promovat și că nouă voci distincte nu topi într-un singur glas nici sub forța gerii.

Dilema pare severă. Președintele Naționale Franceze, Edgar Faure, a av curînd o propunere interesantă: Piața să adopte formula geometriei variabi poți pune de acord nouă țări în toat nile» — opiniază omul de stat francez, a «În așteptarea unor vremuri mai bune, o Piață comună agricolă în patru sau Piață comună a energiei în șase sau Piață comună monetară în doi sau tre

Așa mai merge! În orice caz, form de preferat exercițiului greu suportab singur glas pe nouă voci...

ION C

DE TOATE PENTRU TOȚI

PER ASPERA AD ASTRA. După puțin de 15 ani de intense și istovitoa țări, două echipe de chimiști, una co profesorul A. Eschenmoser din Zürich ția — și cealaltă condusă de profeso Woodward (premiul Nobel 1965) din — S.U.A., au reușit să sintetizeze vitam descoperită în anul 1948, puternic an asemănătoare clorofilei sau hemoglo care se extrage din ficatul de viței. Desc este de o mare valoare științifică, d drumul unor noi și importante metod teză a altor medicamente.

ZBURAȚI FĂRĂ GRIJĂ! Avionu mijlocul de transport cu cel mai mare de securitate — spun statisticile din F anul 1973 au călătorit cu avionul 370 de m pasageri, dintre care și-au pierdut viața în 1 900 de oameni. În aceeași perioadă au accidente rutiere 16 000 de oameni. Doi un milion de pasageri în avion față de 8 m milion de automobiliști.

DE TREI ORI MAI ÎNALT DECÎT D DIN KÖLN. Sears Tower din Chicago va înaltă construcție din lume: 110 etaje și c totală de 445 de metri. Vechiul record î World Trade Center, măsoară cu 34 de m puțin. Suprafața utilă a noului zgîrie-nor 409 000 metri pătrați și el va adăposti oameni; clădirea va avea 102 lifturi și va fi de un personal format din 1 500 de bărbați Constructorii gigantului (care este de tr înalt decît vestitul Dom din Köln!) — Bruc și Dr. Fazlur Kahn–declară că sînt ga construiască un bloc de două ori mai î Sears Tower.

AJUTOR, VIN PĂSĂRILE! Ficț Alfred Hitchcock, «Păsările», este o realitate pentru cei 400 de locuitori ai mi Graceham, din S.U.A. Pe o suprafață hectare a unei păduri din apropierea sa stabilit — nu se știe din ce motiv — cîteva de grauri și mierle care, de două ori pe zi localitatea și împrejurimile, producînd nerecuperabile în lanuri, grădini, pășuni,

MÎNCAU ZIARE. Conducerea unei vite situate în apropiere de Astugi (J adăugat furajelor obișnuite pentru va vechi. Vacile au manifestat un apetit nesc mîncînd două kilograme de ziare pe zi, au tot de bună calitate.

MĂNÎNCĂ ȘERPI! Prahlad Chau noscut «profesor» în India, este un vrăjito cu mențiunea că el înghite șerpi în timp c ingrozită privește fără grai. Obișnuita este urmată întotdeauna de cîteva paha

SPORTURILOR

egina balului are bătături

l **Dinu Oprea** din Tîrgu Jiu se pre- propunere pe care o socotesc cea mai lă din cîte vor fi fost făcute, vreodată, către împătimiții întru fotbal. Zice: SĂ PUBLICAȚI FOTOGRAFIA ÎN BIROULUI FEDERAȚIEI DE FOTBAL. POATE, PE COPERTĂ ȘI ÎN CULORI» că n-am spațiu pentru a transcrie și ele — expuse pe larg în scrisoare — cu orul de la Jiu își întărește cererea, m faptul în sine. Iată deci ce înseamnă ne modernă asupra vedetei reale a ent dat...[1] Pe vremea mea, vreau să acum doi-trei ani, suporterii se ceasul morții că nu apar în presă tografii ale echipei, ale lotului repre- cunosc microbiști care și-ar fi cedat onamentul la Filarmonică pentru o ală ilustrată — fie și numai în alb- u imaginea **alesei.** Acum însă nu mai ni fotografia reprezentativei, este ea a federației. Aș zice că, într-un , nu e rău: sînt în biroul federal ipuri de glorie din istoria fotbalului care orice microbist și le vrea puse-n tuși, nu pot să nu observ că, dorit de timii să fie tras în poză, în locul echi- l federal apare în postura mamei us fata la bal dar, progenitura fiind , cam urîțică și cam fără sare, se vede dans ea, mama... Să nu zic vorbă mi se pare că întîmplarea asta ne cam ce picior dansăm...[2]

de dans. Studentul **Buzatu Mitică** căminul studențesc nr. 3), într-o tăreia îi adaugă și unghia de email țișor pentru care-i mulțumesc (cam mai bine mai tîrziu...), zice: «**În e spus, eu am fost promotorul** ni în care, în cadrul unui bal orga- ocșa, în 1966, A IEȘIT REGINĂ A ECHIPA DE FOTBAL ȘTIINȚA-CRA- tratele le-am trimis eu personal ilor echipei craiovene, pe adresa Ei, ce spuneți? Ați mai dat de o aptă, în atîtea și atîtea buletine cu ve din țară și de peste hotare, pe țăiți zi de zi, viața-ntreagă? Eu unul astă faptă spre a o propune inserării tologie universală a sufletismului că nu se poate să nu se apuce cineva zi și de treaba asta.

nci însă, martor fiind al recentei pregrafice a **reginei balului** pe erde bucureștean (o înmănunchere cunoscutelor dansuri folclorice , «Bătuta» și «Trei păzește»), oricît asmat misiva studentului din Petro- putut evita următoarea meditație ostalgică, pe atît de profundă: «Mi- sufletul mă doare, dar trebuie să regina balului are, pardon, bătă-

PETRE DRAGU ■

ui

WELTMEISTERSCHAFT 74

prezentarea echipelor din grupa a II-a final al Campionatului mondial cu se- lugoslaviei și Zairului

iugoslavia

la campionatele mondiale: — inșă în semifinale de Uruguay (1-6); învinge Mexic (4-1) și Elveția (3-0), Brazilia (0-2); — 1954 = eliminată în R.F.G. (0-2); — 1958 = eliminată în t.F.G. (0-1); — 1962 = pierde în semi- hoslovacia (1-3)

probabilă. Echipa care a învins Spania baraj pentru calificare, la Frankfurt impresionat nu numai printr-un joc ărare sigură, mijlocași inventivi, atac prin gabaritul componenților ei, jucă- care și-au dominat net adversarii și vedere fizic: *Marici* (1,89 m) — *Buljan lagiabdici* (1,89 m), *Katalinski* (1,87), (1,90 m) — *Karasi* (1,78 m), *Oblak cimovici* (1,73 m)–*Petkovici* (1,69 m), m), *Geaici* (1,80 m). Este posibil să mai *Bajevici* (1,90 m) — golgeterul cam- ional–și *Bukal* (1,89 m)–actualmente Liège. Media de înălțime: 1,83 m!! ră din Europa nu a alimentat lumea cu atîția jucători de valoare ca Iugo- plavii» aflați în diferite echipe străine ui, fără exagerare, trei reprezentative ternice. «Virfurile» actualei generații l Enver Marici (25 ani) — «urmașul lui el mai bun fotbalist iugoslav al anului rat de mulți tehnicieni drept cel mai european și poate chiar din lume. Branko Oblak (26 ani) și înaintașul ici (28 ani), care adaugă unor calități pentru fotbal o desăvîrșită tehnică de extremă stîngă.

rul. Milan Miljanici, 42 ani, este un

Echipa Iugoslaviei. În rîndul de sus, de la stînga la dreapta: Geaici, Katalinski, Marici, Boghicevici, Hagiabdici și Buljan; **în rîndul de jos:** Oblak, Bajevici, Acimovici, Karasi și Petkovici.

Lupta pentru calificare s-a încheiat, «leoparzii» Zairului, epuizați de efort, dar fericiți, cîntă imnul lor național.

tehnician strălucit și un psiholog remarcabil. Vorbește cinci limbi și se spune că are o memorie de elefant, cunoscînd toți jucătorii și toate echipele din Europa! După 28 ani de fidelitate față de clubul Steaua Roșie Belgrad (!), el va prelua, la terminarea campionatului mondial, conducerea tehnică a celebrei formații Real Madrid.

zair

«Buturuga mică» a acestei grupe va reprezenta, fără îndoială, un element de curiozitate. Suplețea, agilitatea, virtuozitatea fotbaliștilor zairezi — aflați într-un progres de necontestat — vor oferi, se spune, privitorilor multe momente de joc spectaculos.

Antrenorul. Un veritabil specialist în calificări, iugoslavul Blagoje Vidinici (cel care a condus echipa Marocului în turneul final din Mexic), a sosit la Kinshasa în urmă cu trei ani și timp de 158 de zile nu a făcut altceva decît să observe, să noteze, sa-și taca un plan de acțiune, după care a trecut la o reorganizare totală a activității reprezentativei. A refăcut planurile de antrenament, încercînd să le apropie cît mai mult de sistemul de pregătire al jucătorilor europeni. Echipa «leoparzilor» s-a transformat apoi văzînd cu ochii, cîștigînd mult în omogenitate și simț de orientare tactică, progresînd de la meci la meci. Acum, Vidinici declară: «Șansele noastre sînt egale cu cele ale australienilor, suedezilor (!) sau haitienilor. Avem onoarea să reprezentăm fotbalul african și ne vom lua rolul în serios».

Formația probabilă: Kazadi (titular de 10 ani!) — Mwepu, Bwanga (fratele portarului, fotbalistul numărul 1 al Africii în 1973, se spune că are clasa marilor fundași din celelalte continente), Lobilo, Mukombo — Kibonge, Mambwene — Mayanga, Kembo, Kimudu, Kokoko (24 ani, șuter excelent cu ambele picioare, redutabil joc de cap, golgeterul selecționatei; a marcat în ultimul sezon 33 goluri, dintre care 25 cu capul!). O echipă ambițioasă, decisă să confirme progresul său valoric, o imagine vie a impetuosului mars al fotbalului african.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

SĂPTĂMÎNA SPORTURILOR

DE CE DOI «CU MAPA» ÎN EXPEDIȚIA SUD-AMERICANĂ A FOTBALIȘTILOR NOȘTRI? Am aflat pe toate canalele că întîlnirile cu puternicele echipe ale Braziliei și Argentinei se vor — în primul rînd — niște lecții practice pentru fotbaliștii noștri, slujind în același timp antrenorilor în munca lor de reclădire și de închegare a unei reprezentative omogene, care să fie în stare să abordeze de pe poziții consolidate viitoarele competiții internaționale ce stau în fața soccerului românesc. De la vorbe la fapte. Prima măsură a F.R.F. în opera de reclădire a națională a fost să îmbarce în avionul de Rio doi conducători, un vicepreședinte și un secretar general, care, aflăm cu vie emoție și cu nespus interes, au făcut fericită armata de ziariști, de telecomentatori și de comentatori de radio brazilieni încă din primele clipe ale sosirii la Sao Paulo, orașul gazdă al partidei cu Brazilia.

Ce le-or fi declarat ziariștilor cei doi conducători administrativi ai fotbalului nostru nu e prea greu de ghicit. Le-au împărtășit, firește, din experiența lor (organizatorică) și a fotbalului pe care-l tutelează, le-au motivat elegant absența din delegație a lui Răducanu, vechi prieten al lui Pelé, n-au scăpat, bineînțeles, prilejul să laude compania aeriană braziliană «Varig», care le-a asigurat un zbor plăcut, inclusiv spectacolul răsăritului soarelui pe ocean, înainte de Recife, punîndu-i în temă și cu alte asemenea probleme de adîncă esență. Nimic de spus, nu ne îndoim că personalitățile amintite s-au descurcat în stilul lor caracteristic în fața tirului gazetarilor, dar nu ne rabdă inima să nu ne gîndim că am fi preferat să aflăm cum s-a descurcat — pe terenul de joc — un fotbalist tînăr (un Fl. Marin sau un Chihaia), lăsat acasă, în concurența cu unul din cei doi purtători de mapă. Un jucător tînăr ar fi avut și ce învăța dintr-o asemenea călătorie...

VIRAJ I-A ÎNTRECUT PE ORION, MADISON, KILOWAT ȘI RAPSOD, aflăm din microrelatarea unui pătimaș al turfului, Niddy Dumitrescu, condeier subțire, înghesuit într-un coltișor de pagină în care se lăfăie pasionante cronici de popice care nu spun mai nimic. Deși oropsit, unul din ultimii mohicani în materie ne aduce aminte, în fiecare luni, cuminte, delicat, despre soarta cailor sportivi, atrăgîndu-ne atenția, cu puținele sale rînduri, că nu l-a părăsit și că nu ne-a părăsit. Să ne trăiești, nea Niddy!

URCAT LA CÎRMA REPREZENTATIVEI MASCULINE DE BASCHET, MIHAI NEDEF, valorosul și aprigul jucător de acum 10—15 ani, încearcă să imprime națională cîteva din trăsăturile care l-au caracterizat pe vremea cînd, alături de Folbert, ne făcea să vibrăm de admirație în fața unui baschet-spectacol nelipsit nici de atuul eficienței. Dimpotrivă. Era și frumos și se marcau și multe coșuri.

ETERNA MARIA ALEXANDRU. Așa cum ne-a obișnuit de foarte mulți ani, celebra noastră jucătoare de tenis de masă s-a întors și de la recentele campionate europene, care au avut loc la Novi Sad, cu o medalie. De data aceasta de argint. Ce ne vom face însă din momentul în care multipla campioană va părăsi sportul de performanță? Și mai ales ce se va face federația de specialitate, dusă în spate și plimbată peste tot în lume de prodigioasa sportivă?

DAN COE ÎN DIVIZIA A ȘI RAPID ÎN B? Ne scrie un glumeț, cu domiciliul stabil în Giulești (!), și ne întreabă ce părere avem despre o posibilă rocadă A-B între gălățeanul ex-rapidist Dan Coe si clubul care s-a lepădat de el prin voința nefericită a lui Tache Macri? Răspundem în doi «timpi». Dan merită – pentru tot ce a dat fotbalului nostru – să revina cu fruntea sus pe scena care l-a consacrat. Cît despre Rapid, ce-am putea spune? Cu regimul său mixt de circulație, de expres combinat cu naveta București-Oltenița, te poți aștepta la orice. Și la bine, dar mai ales la rău.

MARIUS POPESCU ■

TENIS

noi vrem să-i facem campioni, pe ei nu-i interesează

74 de jucători ce s-au întrecut pe terenurile de la «Progresul» și cu 90 de la Școala sportivă nr. 3 și cu 117 de la T.C.B. fac, după cum a ținut să ne informeze de mai multe ori Ion Gavrilescu în ziarul «Sportul», peste 400 de participanți la «Criteriul de primăvară». Peste 400 nu au fost ei, dar în orice caz cei 281 de participanți constituie fără îndoială un record. O masă de jucători veniți din toate colțurile țării, în fața cărora Federația Română de Tenis a făcut încă o dată dovada capacității sale de a organiza concursuri de amploare.

S-au jucat meciuri de dimineața pînă seara, astfel că fiecare din cei 281 de participanți a susținut, în medie, 5—6 întîlniri de simplu și aproape tot atîtea de dublu. Și dacă la acest reușit «Criteriu de primăvară» adăugăm concursul de selecție și cele cîteva întîlniri internaționale destinate juniorilor, putem fi mulțumiți că federatia a folosit din plin vacanta de primăvară a elevilor. «Criteriul de primăvară» s-a bucurat și de prezența a doi din titularii de anul trecut ai echipei noastre de «Cupa Davis», de *prezența*, și *nu de joc* unor semifinaliști ai «Cupei Davis». Vreau să spun că, judecînd după precizia loviturilor sau tăria serviciilor, mi-a fost greu să-l deosebesc pe Toma Ovici de Mihai Rusu, care se ocupă mai ales de pregătirea examenului de stat la I.E.F.S., sau pe Ion Santei de Iosif Kerekeș, care antrenează copiii la Brașov. «Criteriul de primăvară» s-a bucurat de prezența lui Ovici și Santei, deși...«nimeni nu i-a chemat la București, aveau condiții, inclusiv de transport, pentru a se pregăti în concursuri internaționale pînă în luna iunie» — după cum îmi spunea colonelul Ion Petrache, vicepreședintele federației. Aveau condiții să se pregătească pînă în luna iunie, dar de ce să stea băieții în străinătate și să încerce să mai fure cîte un secret pentru serviciul sau voleul lor și să nu vină aici, să povestească cum a fost în America? De ce să stea să se roage de jucătorii buni să se antreneze cu ei, cînd aici au totul la dispoziție? Probleme? Nici un fel de probleme, fiindcă tot nu se găsește nimeni să-l trimită altă dată pe Mihai Rusu, în locul lor, în străinătate. Totul e clar, federația are nevoie de ei și ei știu asta. Efort, dorința de a învăța, de a se ridica printre cei buni, de a urma exemplul lui Năstase și Țiriac, mîndria de a fi coechipierul primului jucător din lume? Vorbe ce par că nu-i mai ating. Așa cum se pare că nu-i ating nici privirile dezolate ale spectatorilor sau ironiile modestilor lor parteneri.

Pînă la «Cupa Davis» mai sînt cîteva luni și, oricît de frumoase amintiri am avea de la meciurile cu Noua Zeelandă și Uniunea Sovietică, ar trebui totuși să-i întrebăm pe cei doi titulari ce au de gînd să facă? Cine le-a acordat această vacanță cînd toată lumea se pregătește intens? Mai devreme sau mai tîrziu vom fi nevoiți să înțelegem cu toții ca nu e suficient să vrem numai noi ca ei să ajungă buni jucători de tenis.

ȘTEFAN GEORGESCU ■

SLĂNICUL PRAHOVEI SE ÎNNOIEȘTE. Nu peste multă vreme va începe construcția unui complex sanatorial în orașul Slănic. Cu o capacitate de 200 locuri, dotat cu instalații moderne pentru tratament, complexul respectiv va fi dat în exploatare în noiembrie anul viitor.

O SINGURĂ EXPLICAȚIE. În ultimii ani, în comuna Păuleni-Ciuc, județul Harghita, mișcarea artistică de amatori s-a stins pur și simplu. Au dispărut un cor de 70 de persoane, o brigadă de agitație, formată din 12 membri, o echipă de dansatori, un grup vocal etc. Explicația pare să fie una singură: dezinteresul forurilor locale.

ALO, AȚI GREȘIT NUMĂRUL. Telefoanele publice din Reghin sînt aproape în permanență inutilizabile. La capătul «firului» operativității depanatorilor nu e nimeni pe recepție?

UNDE E DEAL, VA FI PĂDURE. Continuă lucrările de împădurire executate de către Ocolul silvic Petroșani. Pînă în prezent, în zona exploatărilor forestiere Sașa, Galbena și Bilele au fost plantați 300 000 de puieți pe o suprafață de 120 hectare.

SPOR LA LUCRU. Tineretul din liceele și școlile profesionale din Miercurea Ciuc participă activ la munca de extindere și modernizare a orașului lor: au fost deschise recent șase șantiere ale tineretului. Se află în construcție sălile de gimnastică ale liceului nr. 2, ale școlilor profesionale forestiere și de construcții, un cămin de zi în cartierul Patinoarului, un stadion etc. Spor la lucru.

PĂLĂRIA BUCLUCAȘĂ. Lazăr Lakatos din comuna Frata, județul Cluj, și-a uitat pălăria în bucătăria unui cetățean din comuna Teaca. Asta n-ar fi fost nimic, bine că și-a găsit-o! Numai că înainte de a-și uita pălăria, L.L. intrase pe geam prin tăierea sîrmei de protecție și plecase încărcat cu o apreciabilă cantitate de alimente.

POFTĂ BUNĂ! Colectivul Întreprinderii de morărit și panificație din Miercurea Ciuc a creat patru noi produse destinate consumului public. Este vorba de trei sortimente de cornuri umplute (cu gem, mac și nucă) și de un cozonac cu urdă.

LAURI. Suita de manifestări culturale «Lauri '74», Brașov, consacrată creației științifice, tehnice și artistice, a cuprins un bogat program de simpozioane, sesiuni de comunicări științifice, dezbateri organizate pe tot cuprinsul județului. Între 17 și 19 aprilie au avut loc festivitățile «Lauri '74», inaugurate prin vernisajul tradiționalei expoziții de trofee, distincții, machete și documente ale laureaților.

UNITATE MODEL. Pentru a deveni o unitate comercială model — așa cum s-a stabilit printr-o hotărîre a Ministerului Comerțului Interior — magazinul «Trivale» din Pitești va avea contacte directe cu furnizorii din țară și de peste hotare și își va extinde gama de servicii către populație.

EXCURSIE DOCUMENTARĂ PENTRU ELEVI. Membrii cercului de istorie al Liceului «Ion Minulescu» din Slatina au folosit din plin zilele vacanței de primăvară, plecînd într-o excursie documentară pe traseul Slatina, Drobeta-Turnu Severin, Băile Herculane, Timișoara, Belgrad.

MICROSERĂ FLORALĂ. La cheamarea comitetului orășenesc al femeilor din Rîmnicu Sărat (jud. Buzău) pentru buna gospodărire a fiecărei suprafețe de teren și înfrumusețarea orașului, pe lîngă o serie de lăudabile acțiuni, gospodinele de pe strada Amurgului au amenajat, cu resurse proprii, o microseră de unde scontează o recoltă de circa 20 000 de flori. Să auzim și de alte asemenea buchete!

OMAGIU SCRIITORULUI ȚĂRAN TEODOR I. ȘTEFAN. Recent, locuitorii comunei Ghindăoani din județul Neamț au umplut pînă la refuz sala căminului cultural, participînd la reuniunea de omagiere a scriitorului țăran, Teodor I. Ștefan. Despre valoarea volumului «Memoriu meu» (apărut în Editura Eminescu), ca și despre viața consăteanului lor, au vorbit scriitorul Lucian Cursaru, învățătorul Mihai David, medicul Neculai David, precum și țăranii Dumitru Ștefănache și Toma V. Toma.

RITMUL ANVELOPELOR. Producătorii de anvelope de la întreprinderea «Victoria» din Florești, județul Prahova, și-au depășit cu mult angajamentele pe care și le-au luat la începutul acestui an, realizînd în primul trimestru o producție peste plan de circa 20 000 de bucăți. Ritmul intens al producției și preocuparea colectivului sînt o garanție certă a viitoarelor realizări.

BICICLETE LA EXPORT. Bicicletele produse de întreprinderea «6 Martie» din Zărnești, județul Brașov, și-au cîștigat un bun renume atît în țară, cît și peste hotare, specialiștii respectivei unități străduindu-se să aducă produselor lor alte perfecționări, care să satisfacă pe deplin exigențele cumpărătorilor. În plus, colectivul întreprinderii a furnizat în primul trimestru al anului un supliment de 7 350 biciclete de diverse tipuri.

ESCROC SENTIMENTAL. Este vorba de tînărul Iosif Pricop din Petroșani, 31 de ani, fără ocupație, care și-a propus să cucerească inimile mai multor fetișcane autotitrîndu-se, de la caz la caz, procuror, asistent universitar, student etc. El a izbutit pe această cale să obțină și anumite profituri materiale. În prezent, în calitate de parazit este în «tratative» cu organele de miliție pentru infracțiunea de uzurpare de calități oficiale.

PRIETENII ADEVĂRULUI. În comuna Gohor, județul Galați, a luat ființă cercul «Prietenii adevărului». Tematica dezbaterilor este axată pe explicarea științifică a fenomenelor din natură, prin folosirea experimentului și a altor metode de investigație.

UN ORAȘ AL CONSTRUCTORILOR DE AUTOTURISME. La Colibași, conform schiței de sistematizare a localității, se vor construi în viitorul apropiat aproximativ 15 000 de apartamente, un cinematograf, mai multe școli, creșe, complexe comerciale. Populația viitorului oraș va ajunge la aproximativ 50 000 de locuitori.

DOUĂ HANURI NOI oferă Bacăul în dar acestei mînioase primăveri, spune directorul comercial al U.J.C.C. Milu Cohn. «Hanul Măgura», cu 34 locuri, va fi la dispoziția turiștilor pe șoseaua Bacău-Brașov. Al doilea va fi dat în folosință în cadrul pitoresc din preajma barajului de la Poiana Uzului și va avea 60 de locuri. Ambele vor oferi vizitatorilor flămînzi bucate locale specifice.

PĂGUBAȘII DE BICIELETE din orașul Bacău sînt niște oameni foarte ciudați. Dovadă, faptul că la miliția municipiului așteaptă vreo 50 biciclete fără stăpîn. Celor interesați le atragem atenția că bicicletele îi așteaptă numai 3 luni, după care Miliția le predă, conform legii, la Consignația pentru a fi vîndute.

UN OM, 30 METRI CUBI BETON PE ORĂ. Bineînțeles că nu cu lopata și cu roaba, ci la un tablou de comandă. Este o nouă realizare a constructorilor din județul Bacău: moderna centrală de betoane cu funcționare automată.

EXPOZIȚIE DE MOBILĂ. Zece apartamente de pe scara A a blocului V-5 din zona de vest a municipiului Oradea s-au transformat de curînd într-o adevărată expoziție. Toate laudele pentru această inițiativă de a prezenta pe viu mobilierul cu care oamenii își pot realiza atmosfera dorită.

TUNDEȚI-VĂ LA EI! Dacă treceți prin Cluj și vreți să vă tundeți, nu-i ocoliți pe Bela Farro, Iosif Turday, Cristian Frăteanu, situați pe primele locuri la faza municipală a concursului «Meseria — brățară de aur».

N-AVEȚI UN FRUNTAȘ ÎN PLUS?! În parcul din orașul Balș majoritatea întreprinderilor și instituțiilor au panouri cu salariații fruntași, făcînd o frumoasă popularizare celor ce știu să muncească cu abnegație și folos. Doar panoul cooperației de consum își așteaptă de multă vreme fruntașii. Nu puteți să-i ajutați cu nimic?!

ZÎNA 'HOAȚĂ. La Vaslui locuia Zîna Borș, care cu ceva farmece și cu ceva iuțeală de mînă fura de prin magazine, cu predilecție din cele alimentare. Dar vraja s-a desfăcut și zîna cea rea a fost prinsă.

AFURISIȚII DE OBEZI. În plină campanie a irigațiilor, la căminul cultural din Miloșești — Ialomița, teme foarte în tonul zilei îi reține pe organizatorii culturali: «Ce este fericirea?» sau «Obezitatea și combaterea lor». Cu «combaterea lor» e clar, dar cu fericirea e mai greu. Chiar așa, tovarăși, ce este fericirea?

VERIFICARE COSTISITOARE. Se pare că Gică Scăurașul, din comuna Troianul-Teleorman, a citit cu patimă Domnul Goe al lui Caragiale. Tot mergea el cu trenul, și tot privea el la semnalul de alarmă, pînă cînd s-a hotărît să verifice. Avea dreptate nenea Iancu: trenul s-a oprit! Adevăr este, nu ficțiune, a strigat Gică, plătind amenda usturătoare.

ÎNFRUMUSEȚAREA CLUJULUI. Cînd locuitorii își iubesc orașul, el devine mai frumos și edilii se pot mîndri. Un exemplu: într-o singură săptămînă, în municipiul Cluj au fost întreprinse lucrări de gospodărire și înfrumusețare în valoare de peste un milion și jumătate de lei. Între inițiative: amenajări de zone verzi, plantări de arbori și arbuști, îndreptări de străzi și trotuare etc.

DE LA NEA MURARU CITIRE. Biblioteca din comuna Roznov numără circa 10 000 de volume. Printre cei mai activi cititori se află D. Muraru, în vîrstă de 86 de ani, care ne-a declarat că «viața nu este posibilă fără aer, dar nici fără cărți». Așa e, nea Murarule.

O VIE DINTR-UN BUTUC. Un singur butuc de vie produce aproape 400 kilograme de struguri. El aparține lui Costică Ciobotaru din Fitionești, Vrancea, și s-a dezvoltat într-un mod cu totul neobișnuit cu rădăcinile înfipte sub pardoseala casei de locuit. Ramurile sale acoperă o bună parte din suprafața curții.

DE-O ȘCHIOAPĂ. În holul cinematografului «Favorit», copiii de la grădinița nr. 57, grupa mare, au realizat o interesantă expoziție de artizanat, dovedind multă îndemînare, talent și fantezie, calități recunoscute cu uimire și plăcere de toți vizitatorii.

DINȚI ȘI SĂNĂTATE. Șase servicii stomatologice, nouă medici, un cabinet special de stomatologie infantilă, în total — 28 medici și 80 cadre medii sanitare, un bilanț cu care rețeaua medicală a orașului Petrila se mîndrește, și pe bună dreptate. Cu cît mai mulți stomatologi, cu atît mai puține dureri.

FURGONETA LA VEDERE. O furgonetă, aparținînd de I.A.S.-Becicherești Mic, parcată reglementar, a fost lovită de tractoristul Ion Sabă (41–TM–986) și împinsă într-o vitrină pe strada Ștefan cel Mare din Timișoara. Din păcate, la vedere e furgoneta, cînd s-ar fi cuvenit să fie tractoristul!

MĂRĂCINI, MUȘUROAIE, PLOPI ȘI POMI FRUCTIFERI. 180 de elevi ai școlii generale din Lunca Mureșului, județul Alba, au curățat de mușuroaie și mărăcini o suprafață de 200 hectare, au plantat 1 200 pomi și vor mai planta 600 de plopi. Bravo, copii!

HALATE ALBE PE SCENĂ. Recent, la Casa de cultură din Alexandria (Teleorman) a fost inaugurată stagiunea teatrală locală, cu piesa «Corabia cu un singur pasager» de Dan Tărchilă, interpretată de artiști amatori ai sindicatului sanitar, în regia lui Jiva Guran. Între protagoniști: Constanța Hodor, Nicolae Georgescu, Alexandru Lițu, Valeria Haită și alții cărora le adresăm sincere felicitări și noi succese.

NOUTĂȚI EDILITARE RÎMNICENE. În centrul Rîmnicului Sărat a început construcția unui modern complex de servire a cooperației meșteșugărești. Construit pe patru niveluri, complexul va cuprinde centre de primire a comenzilor pentru confecții bărbați și femei, încălțăminte, blănărie, cojocărie, marochinărie, ceasornice, spălătorie etc., etc.

PENTRU COPIII OȚELARILOR TÎRGOVIȘTENI. S-a inaugurat, recent, la Tîrgoviște, prima grădiniță — dintr-o serie de șase — în care copiii oțelarilor din localitate vor primi o îngrijire atentă. Adăugăm că mobilierul este modern, iar personalul calificat.

VIN ȘI FAZANI. În pădurea de la Murfatlar se află în curs de amenajare și extindere o crescătorie de fazani. În acest an se prevede scoaterea a 5 000 de pui. Așadar, după vin, un nou renume se adaugă bătrînei așezări dobrogene: fazanul de Murfatlar.

O ORĂ DE PAUZĂ. Pe ușa cofetăriei din centrul Vasluiului un carton anunță, fără drept de apel, că între orele 14 și 15 se schimbă tura. Dacă are o oră la dispoziție, înseamnă că se schimbă oamenii, nu glumă!

«DE MARȚI PÎNĂ MARȚI». Așa se intitulează emisiunea transmisă săptămînal pentru elevii liceului din Covasna. În fiecare clasă se află instalate difuzoare, prin care crainicul stației de radioficare a școlii comunică evenimentele mai importante petrecute în răstimp tămînă, în liceu, în oraș,

PIONIERI «OCUPAȚI» rilor și școlarilor din Moise trebui decît cîteva minu curețe incinta și împrejuri titului monument din loca torat măiestriei lui Vida vede că la Moisei pionierii s ocupați. Chiar și în vacanț

VREI, NU VREI, BEA RE AGHEASMĂ. La res «Aradul», din orașul cu ace nu poți cumpăra bere dacă să iei și chiftele. Și asta n-a dacă n-ar fi chifteluțele v săptămînă!

POMPIERII ȘI-AU D PLANUL. În județul Tim martie, au fost înregistrat cesta cu 7 incendii mai mu urmă cu un an. Neglijența

AMNEZIE. Costache Si municipiul Bacău a porni cu o motocicletă, uitînd permis de conducere. I-a minte organele de miliție mintirea» aceasta, sîntem va fi foarte plăcută.

INDUSTRIE LA TUL zona de vest a orașului tînără platformă industrial put lucrările la cel mai no industrial local: fabrica de Aceasta va produce fero ferosiliciu pentru obținere lor aliate, viitoarea unitate lă valorificînd cuarțita de calcarul de Mahmudia.

PRUDENȚĂ EXAG Bucureștenii care nimeres le cu taxiul condus de ș 30346 și nu au la ei un ac titate, riscă să rămînă pe jo prudență exagerată, sus-n fer are obiceiul de a legi torii înainte de a porni m bună, pază bună, dar nici

AVION DIN SIBIU ȘI DIN DEVA! Deși linia a va-București s-a desființa continuă să funcționeze TAROM care vinde bile avioanele ce pleacă din există însă o cursă care să de Sibiu, și pentru a călăto nul care pleacă la 8,45 din buie să iei trenul din De dimineața! Cam complica

DRUM BUN ȘI VÎNT ZE. Cargoului «Brașov» misiunea inaugurării linie transconteinerizate Con dra.

DOUĂ PIEȚE ȘI NI Călanul are două piețe: un nou, alta în orașul vechi, și sînt la fel de ocolite d desfac produsele! Motivu nu are mese acoperite, cere un comerț civilizat. pînă acum, ca problemă cvadratura cercului. Să m și problema celor două Călan?

LUPTA PASIONANT TRU PROMOVAREA ZIA A. La concurență tism cu duelul Universitat Dinamo se află lupta div B din seria I care aspiră l prima scenă fotbalistică a echipe — pe distanța a puncte! — se zbat din pentru a cîștiga bătălia p În cinci localități — Buză Suceava, Bacău și Galați mici și mari ai fotbalului fiecare duminică noaptea

am renunțat la mașina «h»

ırul orei zero a plecat în seara de (13 aprilie), după ora douăzeci și o țintă precisă: să aștepte în stația heorghe o mașină de noapte, «H», o cursă alături de șoferul de servi- mai înainte de a ajunge în stația să trecem cronicărește, în revistă, pecte ale străzii. Sîmbătă seara are un alt aspect decît în celelalte ăptămînii: tineri din toate colțurile ului, la care se adaugă și cei din satelit, împînzesc străzile princi- centrului, se masează la intrarea în vizavi de «Spicul», se înghesuie sc tare și fac cunoștințe pe bulevar- ıatografelor; unii mimează blazarea importanță în cafeneaua rotundă ul subteran de la Universitate, se lăgioși înspre Piața Unirii stațio- ața cinematografului «Luceafărul», anunță «Secretul lui Buddha» sau n căutare de aventuri galante făcînd inii prin fața Intercontinentalului, orului sau Lidoului, ca să sfîrșească întoarce acasă așa cum au venit, tramvai luat din Piața Rosetti sau ır.

curse de primăvară secetoasă, cu , par la această oră de sîmbătă să apăt. În vîntul rece care mînă bilete i și mucuri de țigară aruncate pe aud tobele «Omului» care aduce nă la ora zero mai am mai bine de np în care dau o raită prin Piața Ciudat, dar iată că întîlnesc la ră tîrzie vînzători de ceapă verde, lună, pătrunjel și hasmațuchi. Pe cîțiva miei sacrificați se vînd cu , și cumpărători întîrziați roiesc în tărîndu-se. La o altă tarabă mai n țăran care-și pusese cojocul pe iulă țuguiată bine îndesată pe cap — entru noapte ca un paznic de Ma- niversal — afișează două soiuri de atane și domnești puțin mai mari ile. Vînzătorul de mere se numește Constantin, din comuna Vălenii vița. A plecat de acasă cu vreo trei nă și n-a reușit să-și vîndă marfa. merele că au rapăn (mană), dar u ce să le stropească, nici chimi- aparate. Sînt mere de pe lotul lui Că pomul, ca și omul, ca și iarba, l și toate celelalte, cere apă ca să i să rodească, cere soare care să mîntul și aerul și să aducă dul- uloare în fruct și să aducă miros în oiine în spic și hrană în gustul lui. ploaie ca acum, e cel mai rău, sau ia e prea rece și lovește cu măză- ișă în coaja fructului, ca în merele aja se rănește, și se face rapănul i nu mai crește și rămîne pipernicit. veni vorba, l-am întrebat de sem- ui. Gheorghe Constantin își trăsni privi cerul și mirosi aerul... Vre- ntoarce. O să se întoarcă. Oamenii peste tot și noaptea la «irigații». că din gîrle și din ochiuri și din rădăcina plantelor și pomilor, dar juns, nu-i de-ajuns. Că atunci cînd adevărat apa zăbovește și în aer și și atunci verdeața izvorăște din dacă ai ureche să o auzi, o auzi. ebat de ce stă noaptea să vîndă acă l-a învoit cineva de la colectivă. nvoire, că el și-a făcut norma. Are a toate familiile din Vălenii de Dîm- sută cincizeci de pomi de-ai gos- pe care el cu nevasta și cu un de paisprezece ani i-au «copcit», jurul fiecărui pom cît îi coroana ca să poată primi apa și îngrășă- aer pentru rădăcini. Apoi a înlocuit cați de anul trecut și a plantat alții găsit teren. C.A.P.-ul de care are 140 000 de pomi pe care i-au rățește între membrii gospodăriei, O livadă mare de fiecare familie. -avem cum să nu ne dăm silința să la timp, că se vede cît de colo care lucrat, care și cum a făcut treabă ească. Aici stau și noaptea, că tot nn cînd nu-s acasă. Mai am cîteva care vreau să scap, apoi mă duc că mă așteaptă nevasta și băieții. «Mari băieții?» «Băiețuși», că m-am învrednicit tîrziu: doi la școală primară și unul învață meseria de lăcătuș-mecanic.

Tot vorbind de mere, mi s-a făcut poftă de ionatane d-astea netratate, mici și răpănoase, dar care aruncă în vînt aroma îmbătătoare a ionatanelor bătute de soartă. Am cerut un kilogram și omul din Vălenii Dîmboviței mi-a scos dintr-un coș mere învelite în pelinci, lustruite și roșii ca lumina stopului de la Armeneasca. Mi le-a cîntărit în umbra deasă din spatele luminilor reduse și mi le-a dat nu ca pe o marfă, ci ca pe un dar.

N-am mai așteptat mașina «H», ci mușcînd din merele reci și dulci — în noaptea care mirosea a ceară și ploaie rece — m-am lăsat bătut de vînt spre casă. **COMAN ȘOVA** ■

POLUAREA FOLCLORULUI

un rău ce trebuie curmat: fariseii cu patalama

Îmi propusesem să scriu despre realizări îmbucurătoare în domeniul folclorului, fapte ce au reclamat sîrguință, pricepere, devotament. Vroiam să vorbesc despre rezultate frumoase dobîndite cu trudă, dar înainte de ele, mă simt dator să-mi manifest profunda indignare împotriva unei încăpățînări ce se manifestă din ce în ce mai violent, datorită unor personaje dubioase care, puse pe chiverniseală cu orice chip, calcă în picioare cele mai elementare reguli de bună-cuviință, bătîndu-și joc de întreaga moștenire artistică lăsată de predecesori.

Încă din anul 1929 m-am ridicat, alături de profesorul meu, Constantin Brăiloiu, împotriva negustorilor veroși care, de dragul banilor, își permiteau adevărate crime împotriva culturii noastre, scoțînd discuri pornografice de așa-zisă muzică populară. Pasămite tare grijulii, aceștia negustători specificau pe eticheta discului cuvîntul «obscen», pentru ca, astfel, cei ce cumpărau discurile să fie preveniți spre a nu le pune la îndemîna copiilor. Toate acestea se petreceau sub orînduirea burgheză, în vremea cînd casele de discuri aparțineau marilor firme apusene. Pericolul de infestare a folclorului prin aceste dezgustătoare exemplare nu exista în acel timp, ținînd seama de marea prăpastie dintre sat și oraș și de împrejurarea că posesorii gramofoanelor și apoi ai patefoanelor nu aveau nici o contingență cu păstrătorii și transmițătorii bunurilor artistice ale poporului. Și, deși pericolul degradării artei populare prin aceste rușinoase exemplare, difuzate de către aceia care nu aveau nici o legătură cu adevărata cultură a țării noastre, nu amenința folclorul, campania puternică inițiată neoficial a biruit, obligînd pînă la urmă pe reprezentanții caselor străine de discuri să-și revizuiască repertoriul, figurînd în categoria muzicii populare. Efectele acestei acțiuni de purificare au fost atît de salutare încît nenumărate înregistrări făcute în al 3-lea deceniu și mai încoace, sub îndrumarea specialiștilor Arhivei de folclor a Societății compozitorilor, au rămas prețioase documente folclorice, mărturie vie a unei culturi muzicale populare neîntrecute. Ne străduim și astăzi cu toții să păzim cît mai neîntinat patrimoniul artistic al poporului. Se fac eforturi la radio, televiziune, de către forurile în puterea cărora stă dirijarea culturii populare, în scopul înlăturării unor greșeli, în vederea promovării frumosului popular autentic. Dovadă grăitoare stă și această rubrică permanentă pe care o semnăm. În ultimii ani s-a discutat în fel și chip, căutîndu-se cele mai potrivite soluții, iar cursurile de reciclare au făcut ca directorul căminului cultural din cea mai îndepărtată comună să fie instruit asupra modului de a acționa pentru promovarea folclorului neinfluențat de concepția Kitsch-ului, a urîtului impus de unele capete bolnave, aparținînd societății de consum. Ceea ce mă uimește este faptul că, paralel cu această uriașă muncă de curățire a folclorului nostru de impurități nesănătoase, funcționează — nu-mi dau bine seama cum! — o întreagă rețea de răspîndire a prostului-gust, care acționează conștient împotriva intereselor culturii noastre naționale și care, făcîndu-și mendrele, periclitează tot ce, cu atîta trudă, cată a fi realizat. Este vorba de acei otrăvitori ai gustului publicului, al marelui public, pe o scară nebănuit de largă care, strecurîndu-se abil, în unicul scop al căpătuielii rapide, nesinchisindu-se de efectele extraordinar de dăunătoare ce le exercită asupra cîntecului nostru popular. Este vorba de nenumărate spectacole (numitele «șușanele») organizate de anumiți «impresari», farisei cu patalama în regulă, spectacole ce promovează «artiști» la rîndul lor deținători de patalamale ce le acordă dreptul de liberă profesie, cărora li se alătură alții, fără patalama, dar cu îngăduința de a apărea pe scene publice sub motivarea că sînt «artiști amatori».

Cîțiva au început totuși să aducă la cunoștința publică, prin presă, felul vulgar, deșănțat, în care se desfășoară aceste spectacole mitocănești. Campania hotărîtă inițiată de către forurile noastre cele mai înalte din domeniul culturii și artei nu are nici un efect asupra celor care — tare aș dori să știu prin ce mașinații — au obținut dreptul de a cotrobăi o țară întreagă, în lung și în lat, de a prezenta și impune cîntăreți și muzică excesiv de dăunătoare și care, culmea, de multe ori sînt încurajați și susținuți chiar de unele publicații centrale. Cum este posibil ca același spectacol, criticat vehement în «Contemporanul», cu exemplificări ce te fac să ți se ridice părul în cap de revoltă, să fie preamărit de către un cronicar ce are prudența de a iscăli cu inițiale în ziarul «Informația Bucureștiului». Spectacolul care a stîrnit îndreptățitele critici ale autorului din «Contemporanul» și nemeritatele laude ale celui din «Informația Bucureștiului» îi avea drept protagoniști pe Ion Dolănescu și pe fratele său. Prin urmare, acestor mai mult decît suspecți impresari, «artiști» cu atestate, «artiști» amatori, li se alătură și unii cronicari de improvizație care, chiar dacă nu se pricep în ale folclorului, au datoria, în clipa în care au pretenția de a informa opinia publică, să aibă, cel puțin, pregătirea acelui tînăr cu puțină știință de carte care îmi scrie indignat de cele văzute și auzite pe scena căminului său cultural.

Am dori ca ori de cîte ori asemenea spectacole rușinoase pătrund într-o comună unde directorul căminului cultural și colaboratorii săi se ostenesc să promoveze frumosul, autenticul, arta decentă și plină de farmec a poporului, ori de cîte ori munca lor nobilă este surpată prin apariția acestor trupe deșănțate, să li se taie apa de la moară, împiedicîndu-i să-și desfășoare giumbușlucurile neîngăduite pe o scenă oficială. Faptul că sus-pomeniții soli ai unei arte ce n-are nimic comun cu noblețea artei noastre populare sînt aclamați, nu este deloc convingător. Aplauzele unui public neavizat ce trebuie educat nu ne mulțumesc. Dimpotrivă. Ne pun pe gînduri. Domnilor impresari, — dornici de bani mulți —, chiar dacă sînt înarmați cu patalamale și aprobări, le-ar fi foarte binevenită o lecție drastică și usturătoare din partea celor puși să apere bunurile spirituale ale poporului, a celor care au acceptat să răspundă de activitatea artistică.

HARI BRAUNER ■

ANTOLOGIE-REBUS

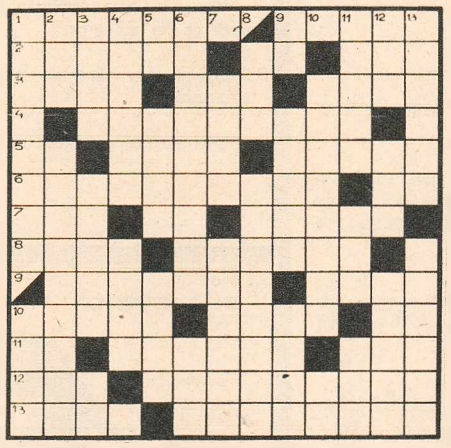

vehicule

ORIZONTAL: 1) *Vehicul de un cal putere* — Inventatorul mașinii cu aburi. 2) Trenuri rapide! — Sine-qua-non-ul roții — Pod plutitor. 3) Îndrumă... trenul pe calea cea bună — Bac neplutitor — Trăsura ocnașilor *(od.)*. 4) Vapor ce «agață» o navă. 5) Zeul focului în mitologia scandinavă — Ambarcație — *Zboară, nu alta.* 6) *Trenuri în nici un caz personale — La remorcă!* 7) *Ca măgarul — Intră în ispită! — Vehiculul estival al înțelepților.* 8) *A trece... cu vederea* — Călătorie ce făceau negustorii în străinătate spre a se aproviziona cu mărfuri. 9) Pipăibile — *Repede.* 10) Împărat persan *(var.)* — *Semne... că s-a dus de tot!* — Măsură cronologică. 11) *Carete!* — Transformați o corabie de comerț în vas de război!! — Ginerele lui Mahomed. 12) *Port la Dunăre* — Un taxi oarecare. 13) Roată! — Transport.

VERTICAL: 1) Cutie cu sardele pe roate *(ort. veche)* — Vehicul de unul singur. 2) Merge și înainte și înapoi — Arta de a călări. 3) *Cișmigiul de altădată* — Mijloc de transport cu toane *(â)* — *Rază.* 4) Tignalele vapoarelor și trenurilor — Aciua. 5) Înotătorul ajuns la mal — A înnămoli *(â)* — O raită. 6) A se rebărbieri! — Țigară pe dric! 7) Mersul trenurilor, de pildă — *Merge cu tine pe același drum (fig.).* 8) Abreviație în botanică — Vehicul ce umblă pe pereți. 9) Fost — Cal de ham — *Acum la drum!* 10) *Ajunși (fig.)* — Descoperirea unui navigator celebru *(L-a făcut să stea în «picioare»!).* 11) Mișcă multe mașini — Munte în Creta — Absent (abr.uz.). 12) *Negrul din «Insula misterioasă», unul din pasagerii nacelei buclucașe și salvatoare în același timp* — Ceasuri — Șine de cale ferată *(inv.).* 13) Motiv de a ședea (pl.) — Îmbătrînitele tancului.

Dicționar: VE, TACSID, ALI, ACIA, MALI, A.D.C., RALII.

M. BREAZU și I. Gh. SÂRBU — Deva

(«Enigmistica» nr. 35, din 5 decembrie 1947)

Dezlegarea jocului «ÎN CARNAVAL», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) PAGANINI — SAC. 2) IR — COLOMBINA. 3) ELEA — IR — AN — R. 4) RETRAS — V — INA. 5) RCA — R — PENEAG. 6) OH — DOMINO — SI. 7) TIC — GINERICA. 8) NOR — MITA — AL. 9) N — MOCA — I — ORE. 10) IBISI — MASCA. 11) SATURNA — E — DO. 12) ALI — CARNAVAL.

năstase: dintre toate orașele lumii semnez pentru București

Din nou aeroportul Otopeni, din nou avionul de Bruxelles și din nou Năstase. Ceață mai puțină, rezultate mai puține, lume și mai puțină. Stau lîngă Adrian Păunescu. Sîntem remarcați dintr-o privire. «Au venit prietenii. V-ați deranjat pe un timp ca ăsta? De sus nu se vede nimic, au pus avionul de trei ori pînă să-l pună bine». Ilie e bronzat și zîmbește, îi simți bucuria de a fi din nou acasă.

«Pattison?» — spune cineva de lîngă mine. «M-a bătut, sînt obosit, mă dor picioarele. Anul acesta am jucat de trei ori mai mult decît anul trecut. În timpul pauzelor W.C.T. eu jucam în circuitul Federației americane». Odihnă?

«Odihnă! Mi-a spus nevastă-mea că-mi telefonează în fiecare dimineață și seară să vadă dacă sînt acasă». Ai semnat? «Ce să semnez? Semnez tot timpul autografe». Contractul W.T.T. Pentru cine? Boston? Chicago? «Am spus că nu semnez și n-am semnat. Dintre toate orașele lumii, semnez pentru București. Ce urmează? «Dallas-ul. Plec luni, mă duc mai înainte să mă acomodez. Se joacă eliminatoriu. Trei meciuri. Trei zile bune» — zice Ilie privind neonul de deasupra capului. Vrei să mîncăm împreună? «Astă-seară mănînc în familie, trebuie. Mîine la douăsprezece și jumătate trec pe la Flacăra». ȘTEFAN GEORGESCU ■

raCul

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 9

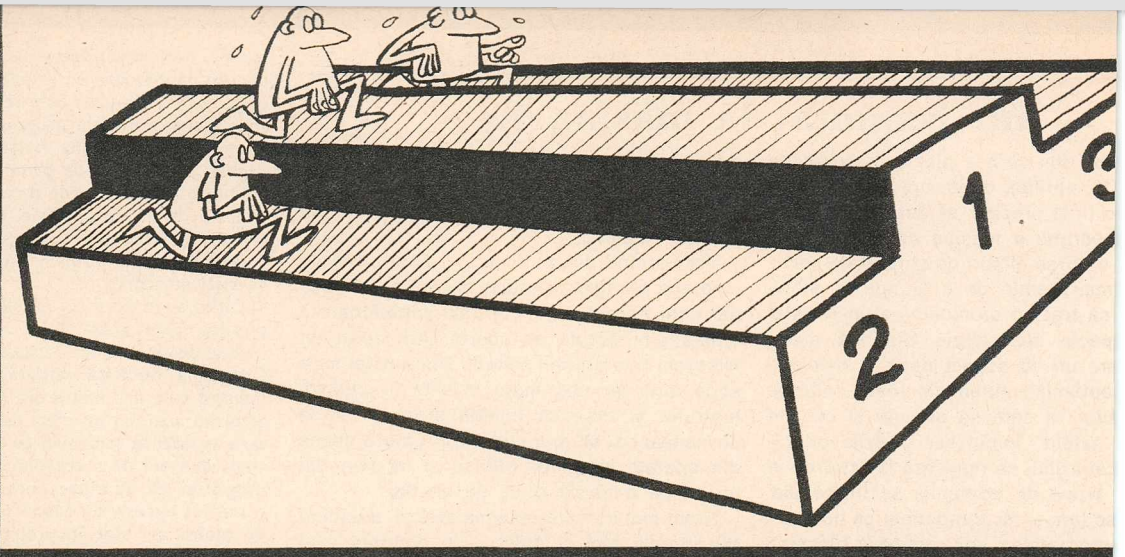

REPLICI

de **ARCADIE DONOS**

A scris în toate genurile: liric, dramatic și mai ales reclamații.

*

Ideea de nemurire i-a omorît viața.

*

Nu vreau să ajung, vreau să rămîn.

*

De-abia cînd începe să se usuce, vîrful își aduce aminte de rădăcină.

*

Teribilă înfrîngere fără bătălie e invidia.

*

Oare și furnicile au trîntorii lor?

*

Întîi am făcut ușor lucrurile mari, apoi am început să trudesc greu la cele mici.

*

Soțul meu e foarte distrat; chiar cînd gîndește, gîndește la altceva.

UMOR LA TRIBUNAL

— Sînteți rude cu părțile din proces?
— Da, onorată instanță. Sînt fratele surorii mele.

*

— Dar despre pîrîtă ce știți?
— De pîrîtă n-am ce zice. E o femeie destul de comportată.

*

— Unde locuiți?
— Lîngă Ilie Bodoloacă.
— Dar Ilie Bodoloacă?
— Lîngă mine.

*

Președintele: Ați plecat forțat din local?
Inculpatul: Nu. Am plecat cu plăcere.

*

Președintele: Ce știți despre neînțelegerile dintre cei doi soți?

Martorul: Din punct de vedere total, de lipsă de educație a lui Ciochină se desparte. Dînsul mi-a spus personal și verbal că a plecat la băi, se luxa cu banii lui, iar nevesti-sii, m-am dus eu să-i dau niște bani ca soră, că n-avea rezistență pentru întreținerea celor doi copii în plus unul pe drum.

*

— Vă rog să ne spuneți cum a pătruns inculpatul în camera reclamantei?
— Foarte simplu. Venise în stare de restaurant, au forțat foraibărul și au intrat.

*

— Pentru ce vrea reclamanta să se despartă de soț?
— Fiindcă a fost prins în francat delict de amor.

*

Președintele: Ați fost și dumneavoastră la nuntă?
Martorul: Da. În calitate de mesaj.

Spicuiri din volumul în curs de pregătire «D-ALE TRIBUNALULUI» de TUDOR CRĂCIUN

RECORD DE UMOR INVOLUNTAR

SAO PAULO, 16 (prin telefon). Miercuri seara, la ora locală 21 (n.r., joi noaptea la ora 2, ora Bucureștiului), se va da lovitura de începere în al doilea joc Brazilia — România din istoria celor două echipe.

Așa începe întru totul memorabila corespondență a trimisului special al ziarului «Sportul» în Brazilia, care ne informează, printre altele, că datele pe care noi ne știam stăpîni încă din școala primară s-au cam schimbat în ultima vreme. Ne învață «Sportul» că noaptea de miercuri din Brazilia corespunde nopții de joi de la noi. Noutate absolut remarcabilă, pe care fără ajutorul avizat al șugubățului nostru cotidian sportiv n-am fi putut-o, fără îndoială, afla nici măcar la un concurs «Cine știe bancuri-bombă cîștigă!»

Nu uitați că deviza Racului este: «RETRAGE-TE ÎNAINTE!»

DE LA HA LA Z

— Îmi dați voie să vă pictez vacile? — se adresează pictorul țăranului care-și duce vacile spre casă.
— Nu-i nevoie. Mie îmi plac și așa cum sînt!

*

Micul Ion îl întreabă pe taică-său:
— Tăticule, cît costă un kilogram de copii?
— Dar, puișorule, copiii nu se vînd la kilogram!
— Nu? Atunci de ce sînt cîntăriți la naștere?

*

O muscă se plimbă cu fiica ei pe capul unui domn chel.
— Cum se schimbă natura, draga mea. Cînd eram de vîrsta ta, pe aici nu era decît o cărare îngustă.

*

În afișierul universității a fost pus la vedere următorul anunț: «Studentul care a luat marți dimineața, din greșeală, o umbrelă neagră cu mînerul de fildeș e rugat s-o înapoieze la portar». A doua zi, cineva scrisese următorul adaos: «Poate la sfîrșitul săptămînii. Acum e încă timp ploios».

*

— Cît costă acest șarpe cu ochelari?
— Treizeci de dolari.
— Și fără ochelari?

*

— Versurile mele au acum de două ori mai mulți ascultători...
— Bravo, nu știam că te-ai însurat!

*

Către un intrus care pătrunde în culise:
— Cine v-a dat voie să intrați aici?
— Am o aprobare verbală.
— S-o vedem.

ADEVĂRUL DESPRE MINE

Contemporani! Sînt gata să mă ofer voluntar să-mi scrieți autobiografia.

●

Mai mult de jumătate din cultura mea se bazează pe ceea ce nu am citit.

●

Eu cumpăr cărți de la anticariat; au avantajul că sînt gata citite.

●

Ultima dată am făcut pe prostul și cred că am rămas așa.

SORIN POSTOLACHE

DAN BUDICĂ

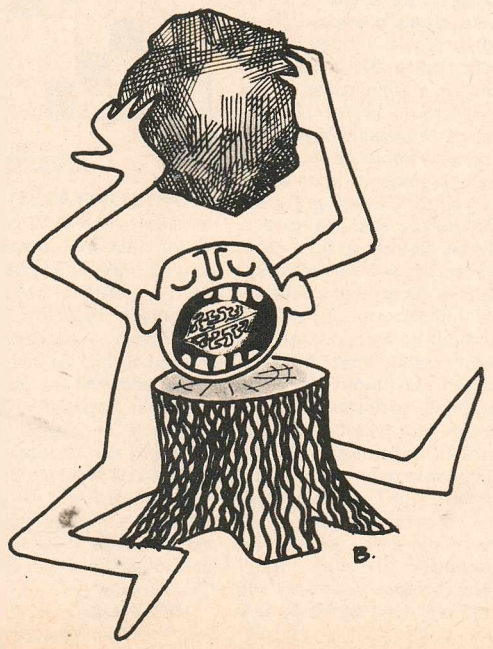

ANTON DRAGOȘ

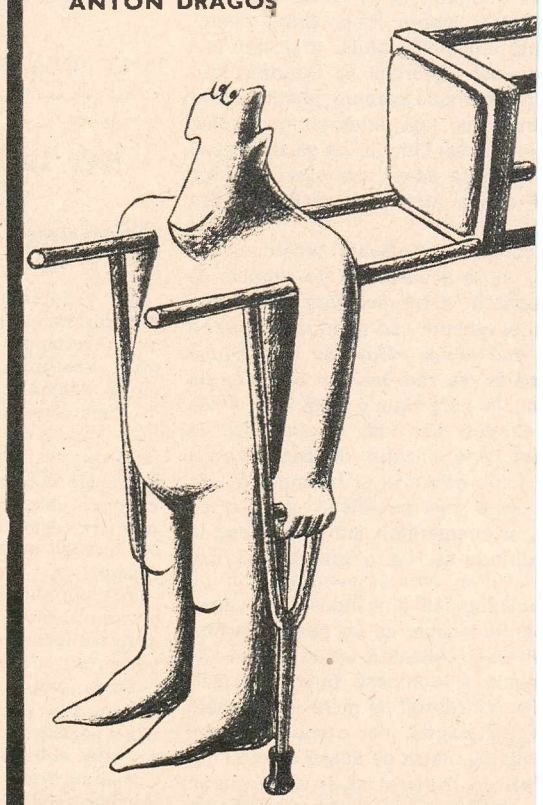

ADRIAN ANDRONIC

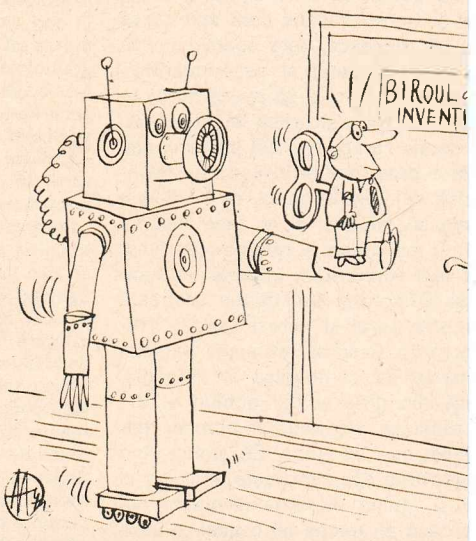

IOAN KETT GROZA

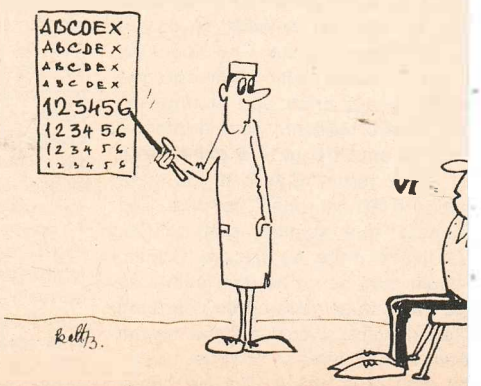

căpitanul vea dreptate...

eți pictorul Ion Ion?, l-am întrebat,
iam foarte bine și, în plus, aveam în
inul dînsului, dar așa cerea procedura.
Aveți toate datele pe buletin...
igur.
să aprind o țigară?
înțeles, nu aveți foc, poftiți, vă rog...
momentul procesual pe care noi îl
punerea sub învinuire. Adică, în
ate cu legea, vă comunic faptul că
ut vinovat de accidentul de circulație
la kilometrul nr..., pe șoseaua ce
ele..., și a cărui victimă a fost fetița
acum în spital. O să vă rog să îmi
lacă vă simțiți vinovat și cum înte-
vă apărați.
încerc să-mi adun gîndurile.
og, în asemenea situații nu sînt nici-
bit.
nulțumesc.
u să vă spun că vă știu de mult, vă
rările, am vizitat și ultima dumnea-
xpoziție și regret foarte mult că mi-a
ă vă cunosc într-o asemenea împreju-
n să mă exprim? A fost ceasul rău
dus aici, iar dacă fetița aceea va înceta
situația dumneavoastră sub aspect
evine gravă. Calificarea juridică va
numirea de omor prin imprudență.
eți, dumneavoastră mă acuzați de să-
nei fapte grave, teribil de grave din
ce este vorba de viața unui om, pe
u am comis-o. Îmi dau seama că totul
împotriva mea, înțeleg că atunci cînd
ți despre modul în care intenționez
r îmi faceți o invitație la care eu nu
spund. Ce pot să spun, din moment
istă nici un martor, din moment ce
întîmplat în așa fel încît doar eu pot
uit?... Ce pot să fac? Nu am în minte
te două întrebări: să primesc totul
le lovitură a destinului, și să determin
mă vor judeca să aibă în vedere faptul
unosc și regret vina, sau, spunînd că
nimic vinovat, așa cum e adevărat,
nă despre mine că nici măcar nu re-

ot să vă răspund nimic la asta, fiindcă
a să vă sugerez o atitudine; or, asta
nterzis prin lege. Vă rog însă — și la
bligă legea — să îmi povestiți tot ce
lat, așa cum vă amintiți.

imineață frumoasă, mi-a spus, o dimi-
primăvară crudă și ieșisem cu mașina
culorile răsăritului. Nu știu dacă ați
vreodată cît de albastru este cerul,
ce nuanță albastră, de sugerare a
, are cerul în preajma soarelui care
nu accept teoria cu culorile calde
reci, ci susțin că toate culorile sînt
calde, pe măsură ce le dăm suflet,
ă de simțire umană, de trăire, pe
le insinuăm în gîndul ce dorim a-l
pictura noastră. Dar nu despre asta
. Am zărit mai întîi pe marginea
icicleta trîntită și apoi lîngă ea, în
a care încerca zadarnic să se ridice.
imediat — da, am oprit acolo unde
căpitan a stabilit că se recunosc
indcă, evident, am sărit din mașină,
îț la ea, lăsînd deci urmele pașilor
aful drumului, am sărit, am ridicat-o,
iita, am urcat-o cu greu în mașină,
greu fiindcă știți care este spațiul
at 600, și am gonit spre primul spital.
m am spus și la miliție, am mers cu
re, dar nu spre a mă depărta de locul
ui, fiindcă aveam fetița cu mine, ci
nge cît mai repede la spital.
dat-o medicilor și cînd m-am întors
în curtea spitalului — voiam să
aștepta tovarășul căpitan cu un ofițer
ulație, s-au prezentat civilizat, mi-au
întrebări și m-au rugat să poftesc la
esupun că nu mă credeți, dar abia
înțeles că eu sînt bănuit de săvîrșirea
ui. Am aflat că au identificat o mașină
ise mai înainte în aceeași direcție, și
ceilalți pasageri au declarat că fetița
partea dreaptă, și a fost depășită, și
firesc, fiindcă apoi am urmat eu,
are vine asupra mea este cît se poate

, primul lucru la care m-am gîndit
rturia fetiței, de aceea eram liniștit,
acum, în drum spre dumneavoastră,
căpitan să îmi spună că a fost la spital
ate, fetița nu poate vorbi și se pare
ei se agravează mereu. Era singurul
or, singura ființă care ar fi putut spune adevărul, doar îmi amintesc exact că nu mai era nimeni în jur atunci cînd am ridicat-o din șanț, fiindcă dacă ar fi fost cineva, aș fi cerut ajutor... În fine, tovarășul căpitan mi-a spus că au fost verificate și toate cursele care circulă pe șoseaua aceea, nici una nu avea orar de trecere în acel timp, a verificat și pe la bazele cu camioane din oraș, ce să mai spun?... Dacă fetița va muri, nimic nu va mai exista care să poată infirma vinovăția mea...

M-am dus la spital împreună cu căpitanul Bogdan, dar ne-a așteptat o veste tristă.

— Dacă îmi permiteți, eu mai plec o dată la fața locului după niște verificări, mi-a spus Bogdan, nervos, ca totdeauna cînd nu îi plăcea cum se derulează evenimentele.

— Deci, crezi în versiunea pictorului și speri să găsești ceva în apărarea lui?

— Dumneavoastră îi cunoașteți lucrările. Eu nu mă pricep la pictură...

— Dar te pricepi mai bine decît mine la oameni, asta ai vrut să spui.

— Nu am zis-o.

— Am mai cunoscut eu oameni în vorbele frumoase ale cărora am crezut și m-am înșelat.

— Permiteți?

— Ce naiba să-ți permit? Am văzut toate verificările. Ce crezi că mai poți face și, apoi, în fond și la urma urmei e deja seară și faci ce vrei cu timpul tău liber. Eu nu merg cu tine. Înțelegi? Astă-seară am și eu o întîlnire. Asta-i.

— Să știți că, în ciuda zgîrieturii aceleia de pe mașina pictorului — care e firesc să intre prin toate coclaurile dacă privește cu ochi de artist — eu nu cred că e vinovat.

— Treaba ta! Ți-am spus că nu merg cu tine!

Cred că era spre miezul nopții cînd am auzit bătăile cunoscute în geamul de la stradă. Bogdan bătea de cîte cinci ori. Știa că prima dată îi zic ceva în gînd și nu mă scol și de aceea repeta bătăile. De astă dată am sărit, fiindcă știam că din moment ce mă trezește a găsit vreo urmă.

Mi-a explicat în mașină. Cercetînd încă o dată locul unde s-a produs accidentul, a constatat că la o distanță cam de o sută de metri a oprit un camion și cineva a coborît. Atît. Foarte puțin, desigur, dar camioanele care trecuseră pe acel drum, fie înainte de accident, fie după, s-a dovedit că nu opriseră. Deci, a mai existat un camion.

— Știți, mi-a spus Bogdan, m-am gîndit la o cursă clandestină și i-am luat în serie la telefon pe toți colegii mei care puteau avea vreo bănuială în acest sens. M-au ajutat și cei de la circulație și acum avem informația sigură că un camion a trecut cam în timpul accidentului prin acel loc.

— Puțin, i-am răspuns, fiindcă dacă șoferul i-a făcut fetiței cu bicicleta vînt în șanț, trecînd prea aproape de ea, nu vom găsi urme pe mașină și dacă e un asemenea om care a oprit după un timp, a văzut ce s-a întîmplat și nici măcar nu a dus fetița la spital, ne va spune tot felul de minciuni.

— Avem altă șansă?

— Nu. Să încercăm așa, știi tu cum... Numai noi doi știm de asta. Să încercăm, deci...

— La asta m-am gîndit și eu.

Am bătut la ușa apartamentului său și l-am rugat să iasă afară.

Șoferul ne-a poftit însă înăuntru. Ciudat, nu era în pijama, așa cum ar fi fost firesc la ora aceea și era clar că nici nu dormise.

— Te-ai pregătit pentru o cursă foarte de dimineață?, l-am întrebat.

— Nu, mi-a răspuns. Nu...

Bogdan mi-a făcut semn că se trezise cineva în camera vecină și de aceea m-am hotărît să precipit discuția.

— Am venit, i-am spus, fiindcă fetița aceea cu bicicleta pe care ai accidentat-o ne-a descris camionul și ne-am dat seama că trebuie să fie camionul dumitale. Altul de aceeași culoare nu a trecut pe șosea la ora accidentului. (Culmea era că nici nu știam ce culoare are camionul lui.)

— Deci, pentru asta ați venit...

Din camera vecină, strîngîndu-și cămașa de noapte pe ea, a venit o femeie tînără, care auzise desigur discuția noastră.

— Și eu am fost cu el în camion. Vă rog să mă credeți, voi putea depune mărturie la tribunal, vă rog să mă credeți că nu a vrut și a trecut chiar pe mijlocul drumului. Nu știu ce s-a întîmplat cu fetița aceea, poate a vrut să privească înapoi și a întors și roata, nu știu ce s-a întîmplat, dar s-a lovit în latul camionului.

— Și ați fugit ca să nu fie descoperit autorul accidentului.

— Sau ca să cadă vina pe altul!, a apăsat Bogdan.

— Nu... M-am oprit ceva mai departe, cînd soția mi-a spus că am lovit fetița și am avut impresia că se va ridica și că nu a fost nimic grav...

*

— Iată-mă în situația să vă cer scuze, i-am spus pictorului. Puteți să vă continuați drumul, dar cum tot ați trăit cam multe emoții, poate nu îmi refuzați o cafea.

— Dacă vă simțiți prea obosit, sau emoționat, i-a spus Bogdan, aș putea ruga pe cineva de la circulație să vă conducă mașina...

— Nu e nevoie. Se luminează de ziuă.

— Da, i-am spus, poate veți putea surprinde lumina aceea albastră, pură... Cum i-ați spus?

— Culoarea eternității...

EMIL POENARU ■

răpiri, răpiri

Orice altceva se va mai constata că va fi fost, 1974 se conturează de pe acum, în domeniul crimelor, ca an al răpirilor. Ridicarea brutală, spectaculoasă și scandaloasă a Patriciei Campbel Hearst, acum două luni, din apartamentul ei din Berkeley (California), de către «grupul simbionez», încă nedescoperit de poliție, a fost urmată de nu mai puțin de alte 12 răpiri semnalate în diferite părți ale Statelor Unite. Ele, scrie revista «Newsweek», au provocat neliniște nu numai în S.U.A., ci și peste granițe, unde se pare că ștacheta a fost ridicată, răpindu-se persoane din ce în ce mai importante. În Argentina, de pildă, «Exxon Corp» a plătit acum circa trei săptămîni suma record de 14,2 milioane dolari pentru a obține eliberarea directorului acestei companii, Victor E. Samuelson, care nu a fost pus în libertate nici pînă în prezent. Poliția americană se teme că publicitatea făcută la sfîrșitul lunii martie în jurul încercării de răpire, în Londra, a prințesei Anne, nu face decît să înrăutățească lucrurile.

Departamentul special al poliției americane a ajuns la concluzia că răpiții și răpitorii nu au aproape nimic în comun, ceea ce face ca răpirile în sine să pară absurde la prima vedere. Mobilul răpirilor este însă foarte variat — de la cazul Patriciei Hearst (unde se presupune că răpitorii sînt schizofrenici, deși ei se prezintă în anonimat ca reprezentanți ai unei organizații ultraradicale), la cazul clasic al băiețelului de 8 ani, John Calzadilla, din Long Island, răpit și repus în libertate teafăr după ce părinții au plătit criminalilor 50 000 de dolari. Dar cele mai multe dintre răpiri s-au încheiat cu eliberarea nevătămată a victimelor și aproape toți banii dați criminalilor în schimbul celor răpiți au fost recuperați de către poliție.

Analizele poliției arată că numeroase victime sînt soții ale conducătorilor executivi de corporații. Exemple: Betty Van Balen, din Roanoke, soția unui mare producător de fibre de sticlă, eliberată pentru 25 000 de dolari, Eunice Kronholm, soția unui bancher din St. Paul, statul Minnesota, eliberată pentru suma de 200 000 de dolari și exemplele pot continua.

Cum era de presupus, răpitorii sînt oameni deviați de la normal, ceea ce-i face să fie și relativ neatenți cînd întreprind răpirile. Unul dintre ei s-a dovedit chiar ridicol de naiv și de neajutorat. În Decatur (statul Illinois), un individ cu pistol care încerca să răpească soția unui bancher, a intrat într-o altă casă, nu în a bancherului, și a atacat o altă femeie. Dîndu-și seama de greșeală, răpitorul a încercat să-și lege victima pentru a nu-l divulga pînă pleacă, dar a descoperit că nici la el, nici în casă nu există suficientă frînghie. În cele din urmă a închis-o în W.C., a baricadat ușa cu un scaun și a fugit cu cei 22 de dolari găsiți în casă.

Unele dintre victime sînt copii a căror răpire relatată de ziare amintește inevitabil de cazul familiei aviatorului Lindbergh, al cărui sugaci a fost răpit și ucis în 1932. Doar un singur caz a sfîrșit ca al lui Lindbergh și el a avut loc înainte de răpirea Patriciei Hearst. Daniel Ebersole, în vîrstă de 13 ani, a fost răpit din locuința părinților săi din Lakewood (New York) la începutul lunii ianuarie și a fost găsit după 4 zile mort prin înghețare. Pentru uciderea lui se află pe banca acuzaților trei persoane. Unele cazuri s-au încheiat mai fericit. În Piedmont, statul California, a fost răpit băiețelul de 6 ani Robbie Richards, în timp ce se ducea la școală. El a fost eliberat în aceeași zi, după ce răpitorii s-au convins că părinții lui nu pot să le dea 100 000 de dolari, cît cereau pentru răscumpărarea băiețelului. La o săptămînă după dispariția Patriciei Hearst, în Harrisburg, statul Oregon, a fost răpit Charles Bruce Fisher, de 17 ani. F.B.I.-ul i-a arestat pe răpitori chiar în momentul cînd mama băiatului le înmîna răscumpărarea de 5 000 de dolari.

Acestea sînt faptele. Răpirile au îngrozit companiile și cetățenii, iar poliția secretă acționează și cercetează în paralel contramăsuri eficiente. Agențiile particulare de detectivi raportează F.B.I.-ului o cerere crescîndă de gărzi personale. În regiunea golfului San Francisco și în alte zone autoritățile au cerut copiilor să meargă la școală numai în grupuri. Un număr de companii mari au încheiat contracte de asigurare a membrilor consiliilor lor de administrație pentru sumele probabile pe care le-ar cere eventualii răpitori ai lor (cu clauza ca aceste contracte de asigurare să fie strict secrete pentru a nu invita ele însele la regizarea și punerea în practică a răpirilor). Alte firme au dat instrucțiuni angajaților lor cu funcții de conducere să-și schimbe zilnic rutele pe care vin și pleacă de la slujbă și să țină permanent privirile pe oglinzile retrovizoare pentru a urmări automobilele de pe străzi.

După părerea directorului F.B.I., Clarence Kelley, cea mai bună măsură ar fi arestările rapide, sentințele severe și cît mai multă publicitate în jurul crimelor deja săvîrșite și al deznodămîntului lor. «Majoritatea covîrșitoare a răpitorilor au fost prinși», spune Kelley, iar anul trecut o duzină de asemenea criminali au fost condamnați pe viață.

Cazul în care sînt concentrate acum toate forțele este cel al Patriciei Hearst, fiica magnatului presei din San Francisco, proprietar și editor al ziarului «San Francisco Examiner». Acest caz pare pentru poliția secretă misterios și complicat, fără să i se întrevadă pînă acum o soluționare, ceea ce a făcut ca Hearst-tatăl să se afle în disperare. Comunicatele și benzile de magnetofon difuzate, pe căi anonime, de «grupul simbionez» al unei așa-numite armate de eliberare cu o emblemă reprezentînd o cobră cu șapte capete, sînt deosebit de derutante pentru poliție și familia Hearst. Ultima bandă de magnetofon anunță, cu regret, prin vocea Patriciei însăși, că a hotărît să rămînă pentru totdeauna în grupul răpitorilor, ceea ce familia Hearst refuză, firește, să creadă.

Criminologi din San Francisco cred mai degrabă că Patricia ar fi fost deja ucisă și ultima bandă de magnetofon primită este o înscenare a răpitorilor de acoperire a crimei lor pentru o perioadă de timp cît mai îndelungată.

motanul kurt cîștigă la loto

Tînăra Dobra Crauford, în vîrstă de 18 ani, plimba pe o stradă din localitatea Lubbock pe «Mr. Kurt» — un motan siamez gigant. În fața unui magazin de îmbrăcăminte i-a venit ideea să participe, în glumă, cu numele motanului ei la o loterie organizată ad-hoc de magazin pentru a face reclamă mărfurilor pe care le vinde. Nici nu se gîndea că motanul ei ar putea cîștiga. Dar întîmplările își au rolul lor și motanul a «tras» lozul cel mare. Cînd au văzut că fericitul cîștigător este un pisoi, «Mr. Kurt», organizatorii loteriei nu au vrut să achite premiul. Drept care, domnișoara Crauford s-a adresat justiției, intentînd un proces magazinului care-i refuza premiul.

După ce a relatat în detaliu cum s-a întîmplat, judecătorul a întrebat pe pîrîți:

— De ce refuzați să plătiți premiul? Nu înțeleg ce vă împiedică?

— Noi am vrut să achităm cu onoare banii, dar am dorit în prealabil o hotărîre judecătorească, în sensul că motanul este, într-adevăr, cîștigătorul legal al marelui premiu. Am vrut această legalizare pentru a preveni eventualitatea ca beneficiarii premiilor următoare — premiile doi și trei — să poată pretinde că lor le-ar reveni, de fapt, marele premiu, de vreme ce el a fost cîștigat de un motan, a explicat Jim Mock, consilier al directorului magazinului.

Judecătorul de district, Denzil Bevers, a hotărît la sfîrșitul procesului, care a durat doar 15 minute, că «Mr. Kurt» este cîștigătorul legal și astfel nici unul dintre cîștigătorii premiilor următoare nu mai poate să pretindă marele premiu.

Avocații părților s-au aflat în situația delicată de a-și declina competența, afirmînd că în analele justiției statului Texas, unde se află localitatea Lubbock, nu s-a înregistrat nici un precedent în care un animal să fi fost declarat în mod legal cîștigător la o loterie.

Așadar, motanul Kurt a cîștigat 750 de dolari, cît era marele premiu, și a creat și precedentul după care animalele domestice pot juca și cîștiga la loto în Texas.

FLOREA ȚUIU ■

COPERTA NOASTRĂ
...IC: Răsărit de soare — Friedrich Bomches:
...rtret — handbalistul Gheorghe Gruia

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică:
Dan BÎRLĂDEANU

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

CATHERINE SPAAK, **actriță cu vocație dramatică, dar cu o filmografie plină de comedii.**

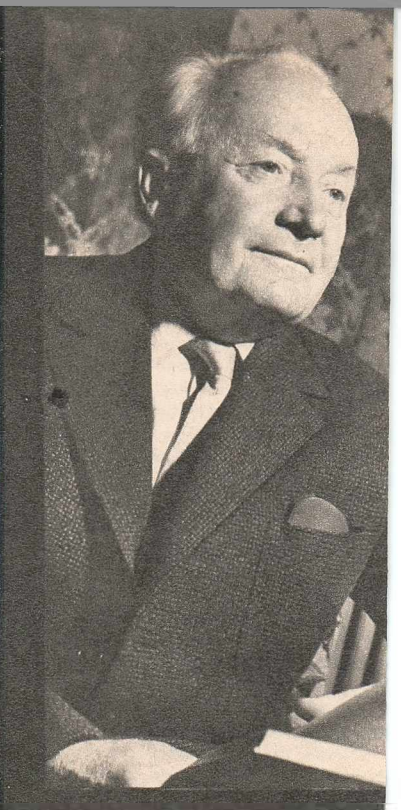

CONDIȚIA ACTORULUI

costache anton

«Eu cu cine votez?» — memorabil
Cetățeanului turmentat din «Scriso
dută» nu mai poate fi niciodată de
imaginea nemuritoare a lui Costach
compunîndu-și masca insului aiurit,
vîrtejul unui mecanism neîndurător
țeles. Naiv, dar cu privirile scăpărînd
și maliție, decrepit, totalmente î
aburul alcoolului, însă singurul c
trează semnele omeniei într-un fan
dans grotesc al fantoșelor.

De aceea cel care a interpretat m
eroii teatrului caragialesc nu i-a tr
cum ar fi fost poate mai ușor, în sim
turi, instrumente ale viciului sau pro
deauna, fie că era Pristanda sau C
adăuga o surprinzătoare notă de
știent sau inconștient, un grăunte d
care schimba subtil, fără să altereze
personajului.

O simplă coincidență sau o mare
mai curînd o secretă afinitate l-a făc
tache Antoniu să devină profesorul
din «Ultima oră», «Unchiul Vania» ș
din «Trei surori». Pentru că distanța
de la Caragiale la Cehov sau Mihai
e numai aparentă. Eroilor, actorul
mutat imensa bunătate moldovenea
de țăran din casa cu 17 copii a famili
din Tigănași, sat din apropierea Iașulu
nebună, rapace sau crepusculară adu
de autori atît de diferiți, Costach
încarnează poezia visătorului, a omu
sensibil, dezarmat, dar înarmat cu c
fața valurilor necruțătoare ale realită

Un înecat în oceanul unor interese
ucigătoare? Un învins, deci? Sau
«marginea vieții»? Nu, mai curînd
dăruit cu o milenară înțelegere a vici
acestui miracol pe care-l trăim între
ale istoriei, un irezistibil optimist de
din Creangă și Mihail Sadoveanu (c
director al Teatrului Național, l-a
urce pe scenă).

În aceeași ordine a înțelepciunii i
tincția discreției. Discreție de bij
muncește cu modestie, făurind în
stemate — roluri mici, strălucind
luminile rampei — de actor care n-a
odată nu în fața a două-trei replici
rostite, transformîndu-le în person
rabile.

Sîntem contemporani cu maestru
Antoniu, actorul născut la începutul
col, cel care la Iași, în timpul prim
mondial, l-a admirat pe scenă pe
C. Nottara, R. Bulfinski, Marioara
Tony Bulandra, I. Manolescu, Ma
De cîtva timp, cum e poate cazul
mari actori, nu-l mai zărim decît pl
agale pe bulevardul Bălcescu. Să-l in
plimbe pe scena Naționalului, unde
din nou rostind acel neuitat: «Eu cu ci

ION MIHĂIL

cazul aurel ghile

Cît timp și pentru ce motive a fost calomniată activitatea unui inginer timișorean. Care este prejudiciul pe care-l pot aduce invidia și nepriceperea? În cazul de față: 50 000 000 lei.

Motoarele care pun în mișcare mașina de spălat rufe fabricată la Cugir reprezintă creația și proprietatea intelectuală a inginerului timișorean Aurel Ghile. Ingeniosul mecanism care avea să aducă statului economii de zeci de mi-ioane lei a fost conceput în 1964, prezentat sub formă de prototip în 1966, iar începînd cu 1967 a început fabricarea lui în serie. Motorul asimilat și-a dovedit de îndată și pe deplin calitățile sale tehnice, iar experții contabili au prefigurat cu limpezime avantajele economice, prezentînd economiile antecalculate estimate prin cifre impresionante. Totul bine și frumos pînă în clipa în care autorul invenției, după ani de așteptare, a solicitat recompensa meritată, drepturile de autor, care pe baza elementelor de preț calculate și în conformitate cu H.C.M. 2250/67 se cifrau la o sumă frumușică ce depășea binișor o sută de mii de lei.

Atîta bănet în buzunarul unui singur om? Atît de multe parale pentru o «simplă invenție»? De ce să cîștige Ghile mai mult decît noi? Dar pizma nu reprezintă numai imaginea neputinței. Lipsit de talent și pricepere, invidiosul posedă în schimb armele rafinate ale intrigii, imposturii și jocurilor de culise. Cei care au urmărit cu inima strînsă succesele inginerului Ghile nu s-au mărginit doar la șușoteli și bîrfe otrăvite. Ei au trecut la acțiune, trudindu-se prin toate mijloacele să submineze și să calomnieze o realizare recunoscută, să pună sub semnul întrebării calitățile unui motor care începuse să fie fabricat în sute de mii de exemplare.

Așa a început calvarul inventatorului Ghile. Timp de cinci ani, din 1968 și pînă în 1973, hărțuit de adversari *influienți*, umilit de superiori ignoranți, sufocat de birocrație și lovit fără cruțare de invidia unor colegi de breaslă, Aurel Ghile a fost nevoit să lupte aproape singur, bătînd la porțile ministerului și irosind zile scumpe în sălile tribunalului.

Vom povesti în rîndurile care urmează această istorie tristă, pentru a dovedi odată mai mult că între muncă și morală legătura nu este numai necesară, ci și indisolubilă.

... Totul a început de la o ceartă ca între băieți, iscată la un pahar de horincă, în vremea studenției. Colegi de an, Aurel Ghile și I.P. și-au aruncat unul altuia vorbe necontrolate, așa cum din păcate se mai întîmplă în asemenea ocazii. I-au despărțit colegii, au intervenit prietenii, dar I.P., neînduplecat, l-a asigurat pe Aurel Ghile că nu-l va uita nici în mormînt.

Nu dorim să tulburăm prea tare somnul morților (în 1970 inginerul I.P., principalul adversar și detractor al activității lui Aurel Ghile, a fost victima unui monstruos act de tîlhărie), dar vom fi nevoiți totuși în cursul relatării noastre să semnalăm prezența decedatului cel puțin prin intermediul unei abreviații.

Au trecut ani la rînd și soarta a făcut ca Aurel Ghile și I.P. să redevină colegi la Uzina «Electromotor» din Timișoara. În această mare unitate, începînd cu 1960, a început fabricarea motoarelor pentru mașinile de spălat Alba Lux, realizate de întreprinderea «30 Decembrie» din Cugir. Un produs nou, extrem de solicitat, dar care a fost departe de a satisface cerințele marelui public. Nenumăratele reclamații ale cumpărătoarelor și atelierelor de reparații a obligat întreprinderea să treacă la varianta a II-a, care a fost și ea abandonată în 1963, trecîndu-se la fabricarea tipului Alba Lux 2 și Alba Lux 3. Dar nici aceste tipuri nu s-au recomandat prin performanțe deosebite. Specialiștii le-au apreciat extrem de complicate și neeconomicoase (motoarele folosite MS-2 și MS-4 aveau puterea absorbită Pa = 700 W, ceea ce determina un consum specific de energie electrică foarte mare

După expertizele efectuate de numeroase comisii de specialiști, sosite din partea M.I.C.M., se hotărăște cumpărarea unei licențe de micromotoare de la o întreprindere din Franța. Se întocmește documentația necesară, se execută probele solicitate, dar comanda se anulează în cele din urmă, deoarece în octombrie 1966 inginerul Aurel Ghile sosește la uzina «30 Decembrie» din Cugir și prezintă trei prototipuri de motoare realizate după o concepție originală. Se încheie o minută în prezența directorului Gh. Prodan și se acceptă în principiu fabricarea noilor motoare, cerîndu-se totuși continuarea probelor la I.C.P.E.

În sfîrșit, în anul următor, O.S.I.M., studiind dosarul prezentat de Aurel Ghile, hotărăște acordarea brevetului de invenție cu titlul «motor monofazat cu poli ecranați». Și tot în 1967 uzina din Cugir acceptă realizarea noilor mașini de spălat rufe pe baza brevetului obținut de inginerul timișorean. Este estimată și valoarea economiilor: 8 041 000 lei obținuți prin fabricarea primelor 137 000 bucăți. Iată pe scurt și cîteva date comparative.

Motoare MS-2 și MS-4: 335 lei bucata

Motoare după licența franceză: 500 lei bucata.

Motoare cu poli ecranați MS-6 și MS-7 (brevet, Aurel Ghile): 288 lei bucata.

Drept urmare, noile mașini Alba Lux au beneficiat de următorii parametri îmbunătățiți:

— greutatea motorului se reduce de la 10 kilograme la 6,5 kilograme;

— zgomotul motorului scade de la 80 la 60 d.B;

— durata unui ciclu scade de la 10 minute la 6 minute;

— consumul specific de energie electrică se reduce de la 0,07 la 0,0104 kWh/1 kilogram rufe uscate.

Se trece la treabă, sînt executate primele mii de motoare și cumpărătorii din țară și de peste hotare apreciază de îndată calitatea noilor mașini Alba Lux. Cu toate acestea, pe adresa inginerului Aurel Ghile întîrzie să sosească recompensa mult așteptată. Fabricarea motoarelor este transferată la Fabrica de micromotoare din Pitești, trec și lunile anului 1968 și cele ale lui 1969 și situația se menține neschimbată: întreprinderea din Cugir, în persoana directorului Gh. Prodan, refuză să onoreze suma cuvenită inventatorului. Ajuns la capătul răbdărilor, Aurel Ghile se adresează ministerului. Se declanșează bombardamentul adreselor și referatelor de specialitate, se cheltuiesc bani și timp pentru expertize și contraexpertize. Continuînd să fabrice mașinile de spălat rufe, directorul Gh. Prodan, deci cel care salutase cu entuziasm fabricarea motoarelor cu poli ecranați, începe acum să le conteste originalitatea. Cum izbutește să facă acest lucru? Simplu: bazîndu-se pe referatele de specialitate sosite de la Pitești prin care se afirmă că motoarele MS-6 și MS-7 nu se realizează conform documentației elaborate de autor, și că între timp au fost efectuate modificări esențiale. Cum a fost posibil acest lucru? Din nou simplu: la Pitești, acțiunea de sabotare și compromitere a lui Aurel Ghile este susținută de inginerul I.P., transferat între timp la întreprinderea argeșeană.

Din nou adrese, memorii, timp pierdut și nervi măcinați. În sfîrșit, ministerul întrunește la Pitești o comisie de 9 ingineri care consemnează într-un proces verbal că modificările aduse nu au afectat caracterul invenției. Dar detractorii inventatorului nu se lasă chiar atît de ușor intimidați. Se imaginează altă suită de năzbîtii tehnice, se vînează alte defecte, se caută alte scuze și argumente. Și totul în vreme ce motoarele concepute de Aurel Ghile continuau să se fabrice cu sutele de mii.

Sătul de toți și de toate, inventatorul își caută dreptatea adresîndu-se instanței judecătorești. În sfîrșit, în 1973 (sic!), după nouă ani de la realizarea primelor motoare, Judecătoria din Alba Iulia acordă cîștig de cauză inginerului Aurel Ghile.

Acestea sînt faptele. E adevărat, omul zavistnic se pedepsește singur, deoarece invidia este o boală gravă, chinuitoare, dar în același timp pizma, neputința și reaua credință pot bara căi drepte și îndolia inimi curate. Ce ar fi însemnat în cazul de față izbînda nepriceperii și calomniei? Considerînd că fiecare motor produs după brevetul inginerului Aurel Ghile aduce statului o economie de 51,25 lei, cele un milion de bucăți executate pînă în prezent au redus prețul de cost global cu 51 250 000 lei. Sau cît valorează inteligența investită de Aurel Ghile

...Și cînd te gîndești că pentru 1 000 lei lipsă în gestiune Codul penal prevede pedepse privative de libertate de luni, ba chiar de ani.

LIVIU TIMBUS ■

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 130 000 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU